The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", Inc.
— Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792.
Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.
WEDNESDAY, FEBRUARY 18, 1959.

LATVIJA
AMERIKĀ

14./759. TREŠDIEN, 1959. G.18. FEBRUĀRĪ 9. gads

Latviešu laikraksts Amerikā
iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte, Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; 3 m. $4.50; par 6 m. $8.50; par 1 gadu $16.00.
Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, tekstā $3.20—$6.40 par vienu collas slejas telpu.

DALLESS PALIKS SLIMNĪCĀ

VAŠINGTONĀ BAUMO PAR JAUNO ĀRLIETU MINISTRU

SAV. VALSTU ĀRLIETU MINISTRS SLIMO AR VĒZI, KAS PRASĪS ILGĀKU ĀRSTĒŠANOS

Sav. Valstu ārlietu ministrs Dalless, kas pēc atgriešanās no Eiropas tūdaļ tika ievietots Valtera Rida armijas slimnīcā, slimības gultā būs spiests pavadīt ilgāku laiku. Pirms diviem gadiem tai pašā slimnīcā kādā operācijā atklājās, ka ārlietu ministrs slimo ar vēzi. Toreiz bija izdarīta sekmīga operācija, kā sacīja ārsti, un Dalless varēja atgriezties darbā. Šoreiz operātīvā ceļā glābjot ārlietu ministra bruku, ārsti atkal atraduši vēzi, ko ārstēs ar vismodernākiem radiācijas paņēmieniem.

Pagājušās nedēļas nogalē Dallesu slimnīcā apmeklēja prezidents Eizenhauers, pēc kam preses pārstāvjiem paskaidroja, ka pašreiz par jauna ārlietu ministra iecelšanu vēl nav domāts. Viņa vietnieks Herters, kas nule kā atgriezies no atvaļinājuma, žurnālistiem izteicās, ka prezidents vēl līdz šim viņu nav aicinājis uzņemties ārlietu ministra pienākumus, bet ja šāds aicinājums nāktu, viņš būtu gatavs to pieņemt.

Kamēr oficiāli par Dallesa aiziešanu vēl netiek runāts, neoficiāli šis jautājums ir jau kļuvis par Vašingtonas diplomātisko aprindu galveno sarunu vielu. Medicīnas lietpratēju spriedums ir visai pesimistisks. Viņi zina stāstīt, ka vēzis Dallesa organismā attīstījies jau tik tālu, ka par jaunu operāciju vispār nav ko domāt. Lai gan sākta radiācijas terapija, arī par to ārsti izsaka dibinātas šaubas, jo ārlietu ministrs slimo ar vēzi tādā pakāpē, ko radiācijas terapija parasti nespēj uzlabot.

Dallesa atgriešanās aktīvā darbā ir visai apšaubāma, nemaz nerunājot par to, ka viņš varētu atlabt pietiekami ātri, lai piedalītos iecerētajā ārlietu ministru konferencē Vācijas apvienošanas un Berlīnes jautājumu pārrunāšanai. Sakarā ar to sākušās runas par jauna ārlietu ministra izraudzīšanu. Pašreiz stipri cirkulē Dallesa vietnieka Hertera vārds, kamēr pilnīgi aizmirsta Apvienoto Nāciju ASV delegācijas vadītāja Lodža kandidātūra. Pēdējais, nav šaubu, būtu visspējīgākais Sav. Valstu diplomāts, kas varētu turpināt Dallesa cīņu pret komūnismu un komūnistu politikas virskundzību pasaulē. Lodžs, vairāk kā neviens cits amerikāņu diplomāts, savu domāšanu un savas spējas šai laukā jau pierādījis, kamēr Herters ir puslīdz neaprakstīta lapa.

ASV APLIECINA SAVU VIEDOKLI

VALSTS SEKRETĀRA DEKLARĀCIJA LIETUVAS, LATVIJAS UN IGAUNIJAS NEATKARĪBAS PASLUDINĀŠANAS ČETRDESMIT PIRMAJĀ GADA DIENĀ

Šogad mēs atzīmējam Lietuvas, Latvijas un Igaunijas neatkarības pasludināšanas 41. gada dienu. Šajā laikā brīvai pasaulei derētu atcerēties to pakāpenisko procesu, kurā Baltijas nāciju neatkarība tika sagrauta pēc divām brīvības un progresa dekadēm.

Padomju Savienība 1920. gadā ar Lietuvu, Latviju un Igauniju noslēgtajos līgumos atteicās uz mūžīgiem laikiem no visām suverēnitātes tiesībām šajās trijās zemēs. Līdzīgi solījumi bija inkorporēti arī citos līgumos, ko tā parakstīja nākošos divos gadu desmitos. Pēdējie šādi nolīgumi bija savstarpējās palīdzības līgumi ,noslēgti uz Padomju spiediena pamata 1939. gada septembrī un oktobrī. Šinīs paktos Padomju Savienība sev nodrošināja tiesības novietot karaspēku Baltijas valstīs. Padomju ārlietu ministrs svinīgi deklarēja, ka šie līgumi ir nevainīgas un defensīvas dabas, uzsverot, ka tajos noteikti formulēta Baltijas valstu suverēnitātes neaizskaramība. Tomēr, jau neilgi pirms šo līgumu noslēgšanas PSSR bija parakstījusi slepenus protokolus ar nacistu Vāciju, saskaņā ar kuriem Baltijas valstis tika iekļautas Padomijas iespaida sfairā. Tūliņ pēc savstarpējās palīdzības līgumu parakstīšanas PSSR uzsāka sava karaspēka sūtīšanu uz Lietavu, Latviju un Igauniju.

1940. gada jūnijā Padomju valdība uzstādīja trim Baltijas valstīm prasību reorganizēt savas valdības, un Baltijas valstīm nebija varas, lai šo prasību noraidītu. Lietuvas, Latvijas un Igaunijas padomju militārā okupācija sakrita ar uzspiesto jauno valdību formēšanu. Sekoja falsificētas vēlēšanas, kuru rezultātā Padomju Savienība 1940. gada jūlijā sev pievienoja Baltijas valstis kā padomju sociālistiskas republikas.

Savienotās Valstis nekavējoties nosodīja šo agresīvo aktu un atteicās atzīt Baltijas valstu piespiedu inkorporāciju PSSR. Šodien, pēc vairāk kā 18 gadiem, mēs vēlreiz gribam uzsvērt ka neesam aizmirsuši lietuvju, latviešu un igauņu tautas. Savienotās Valstis joprojam vēlas redzēt, „lai suverēnitātes tiesības un pašvaldība tiktu atjaunotas tām nācijām, kam tās tika atņemtas ar varu", kā to nosaka Atlantijas charta.

INDULIS SPODRIS iegūst $10.000 stipendiju

Agronoma Arvīda Spodra dēls Indulis Spodris no Hudsonas, N. Y. iegūst $10.000 neatmaksājamu stipendiju Miami universitātē Floridā, kas ir vislielākā, kāda piešķirta.

Par šo ļoti apdāvināto latviešu sportistu cīnījās vairākas universitātes un koledžas jau ilgāku laiku. Indulis Spodris ir visātrākais vidusskolu sprinteris ASV, viņš ir arī vislabākais aizmugures pussargs amerikāņu futbolā, un viņu amerikāņu avīzes sauc jau par futbola zvaigzni. Ir izaudzis jauns spēks, lai stātos blakus latviešu starptautiskām futbola slavenībām: Bebrim, Avenam, Vanagam u. c. Induli trenēs arī olimpiskām cīņām sprintā, un mums ir izredzes redzēt Dimzas un Ķiviša sāktā ceļa un sapņa piepildījumu. Bagātā Miami universitāte būtu maksājusi daduz vairāk, Ja Indulim būtu bijusi vēlēšanās prasīt. Labākās sekmes jau slavenajam latviešu sprinterim un futbola zvaigznei Indulim Spodrim!

Ansis Birznieks.

KASTRO BŪS KUBAS MINISTRU PREZIDENTS

KUBAS MINISTRU PREZIDENTAM KORDONAM UN VISAM VIŅA KABINETAM ATKĀPJOTIES NO AMATA, 26. JŪLIJA KUSTĪBAS VADĪTĀJAM KASTRO PAVĒRAS DURVIS UZ VALSTS VADĪBU

Havanā. Pagājušajā nedēļā, kad Kubas likumi tika grozīti tādā virzienā, lai 32 gadu vecais Kastro varētu kandidēt prezidenta amatam, beidzās līdzšinējā neskaidrība par to, kāda loma jaunajā Kubā būs nemiernieku vadonim. Nedēļas nogalē noskaidrojās, ka Kastro nav apmierināts ar aizsardzības ministra amatu un politiskā laukā grib daudz ko vairāk. Šādā gaismā parādās Kubas ministru kabineta atkāpšanās, atbrīvojot nemiernieku vadonim ceļu uz ministru prezidenta amatu. Tas, pie viena, jāieskata kā sākums ceļā uz prezidenta krēslu.

Ministru prezidenta Kardonas un viņa kabineta atkāpšanās Kubā sagādāa vispārēju pārsteigumu. Toties nekādu pārsteigumu nesagādāja fakts, ka jaunais ministru prezidents būs neviens cits kā nemiernieku vadonis Fidels Kastro.

Kuba sagaida, ka Kastro stāšanās ministru prezidenta amatā nesīs dažādas pārmaiņas. Domā, ka jaunais premjers, kas savā amata funkcijas pārņēma 16. februārī, cīnīsies par naudas un nekustamu īpašumu atgūšanu, ko savā laikā nelegāli piesavinājies diktātors Batista un viņa sekotāji. Tai pašā laikā no Kastro sagaida agrārreformas steidzināšanu, piešķirot lielsaimniecībām atsavināto zemi Kubas bezzemniekiem. Bez tam jaunajam ministru prezidentam steidzami jāatrisina Kubas bezdarbnieku jautājums, pretējā gadījumā jārēķinās ar vispārējiem streikiem, no kā pašreiz Kastro vēl ir pamatotas bailes.

Vecā kabineta aiziešana, Havanā paskaidro revolūcionāru kustībai tuvas personas, bijusi nepieciešama dažādo reformu steidzināšanai. Ministru prezidents Kordons bijis par daudz lēns, lai apmierinātu straujās revolūcijas prasības.

Kastro stāšanās Kubas ministru prezidenta amatā izraisīs arī vēl dažas citas pārmaiņas. Piemēram, viņa brālis Rauls, kas esot savu partizānu amatu mācījies nekur citur kā Maskavā, stāsies Kastro vietā par Kubas militāro vadītāju un aizsardzības ministru. Rauls, lai gan viens no sava vecākā brāļa tuvākiem līdzcīnītājiem, esot arī viens no Kubas kreisākajiem revolūcionāriem.

ZIŅAS ĪSUMĀ

● Sv. Labrenča jūras ceļu atklās 26. jūnijā pie Sv. Lamberta vārtiem, Montreālas tuvumā. Atklāšanu kopīgi veiks karaliene Elizabete II un Sav. Valstu prezidents Eizenhauers — no karaliskās jachtas Britannia klāja.

● Pagājušajā nedēļā Ņujorkā sācies samērā neparasts skolotāju streiks. Darbu pārtraukušas vismaz 16 vakara vidusskolas, kur mācās vairāk kā 30.000 skolēnu. Stereikojošie skolotāji, kuriem vakara stundas parasti ir tikai blakus nodarbe, pieprasījuši augstākas algas. Līdzšinējā atlīdzība bijusi $12,25 par trīs stundu mācību periodu. Skolotājiem piedāvāts $18,- par trim stundām, bet viņi prasa $26,94.

● Tāpat kā komūnistu Ķīna, arī neatkarīgā Indija tagad pievērš vislielāko uzmanību savas rūpniecības paplašināšanai un modernizēšanai. Pagājušajā nedēļā vien Indijā atklātas divas lielas tēraudfabrikas. Vienu no tām cēluši Rietumvācijas, bet otru Padomju Savienības inženieri.

● Kanadas zinātnieki, iespiežoties ar katru dienu dziļāk Arktikā, tagad uzsākuši plašus pētījumus apmēram 25 milj. akru lielā territorijā, ieskaitot vairākas Arktikas salas, meklējot tur paslēptu naftu un dažādus mineralus. Vēlēšanos pētīt Kanadas Arktiku izteikusi arī Padomju Savienība, kuras zinātnieki domā, ka tur slēpjas lieli daudzumi dabiskās gāzes, lai ziemeļu apgabalu padarītu apdzīvojamu.

● Sarunas, kurām būtu bijis jātuvina Japāna un Dienvidkoreja, tagad pārtrauktas. Apvainojusies, ka japāņi izteikuši gatavību repatriēt uz komūnistu Ziemeļkoreju Japānā dzīvojušos korejiešus, Dienvidkorejas valdība pārtraukusi sarunas, kas eventuāli būtu novedušas pie abu valstu diplomātiskas sadarbības un abpusēji ienesīgas tirdzniecības.

● Turcijas un Grieķijas sarunas Ķipras salas jautājumā tuvojas laimīgam atrisinājumam. No Londonas ziņo, ka Ķipras republikas radīšanas iespēja jau atzīstama par reālitāti. Ļoti iespējams, ka agrākais sarunu un sadarbības ienaidnieks, nacionālistu nemiernieku vadonis archibīskaps Makarioss būs jaunās republikas valsts prezidents. Viceprezidenta amatu ieņemtu kāds no vietējiem turkiem.

DRAUDZE PROTESTĒ

Sakarā ar vispasaules NCC konferencē Klīvlendā pieņemto rezolūciju par sadarbošanos ar komūnistiem un sarkanās Ķīnas atzīšanu, Toronto latviešu 1. ev. - lut. draudze nosūtījusi Nacionālās baznīcu padomes prezidentam Dr. E. Dalbergam šādu protestu:

„Mūsu protests attiecas uz ieteikumu par koeksistenci, „pasaules mieru" un sarkanās Ķīnas atzīšanu.

„Mūsu uzskats ir, ka šādi ieteikumi var tikt pieņemti, tikai, vai nu nepazīstot komūnismu īstenībā ,vai arī ignorējot kristīga cilvēka tiesību un taisnības pamatprincipus. Pēdējā gadījumā tā būtu baznīcas atkāpšanās no pienākuma aizstāvēt netaisni vajātos un apspiestos un padošanās ļaunumam.

Tas, ko mēs no personīgas pieredzes zinām par komūnisma varas darbiem un nolūkiem, ir absolūti nesavienojams ar aicinājumu koeksistencei. Šāds aicinājums mūsos drīzāk modina bažas par to, vai šinīs pārbaudījumu laikos kristīgā baznīca ir pieteikami modra par skaidras sirdsapziņas, tiesību un taisnības uzturēšanu sabiedrībā, jeb vai tā ir kritusi par upuri veiklai un viltīgai komūnisma propagandai.

Zemēs aiz dzelzs aizkara miljoni vēl cerē un tic Rietumu kristīgās kultūras morālam spēkam un no tā gaida arī sava likteņa atvieglošanu un atbrīvošanu. Būtu augstākā mērā traģiski, ja tieši Rietumu kristīgās baznīcas šo cerību laupītu un, ieteicot koeksistencei, „pasaules mieru" un sarkanās Ķīnas atzīšanu, paustu samierināšanos ar nežēlīgāko, varmācīgāko un noziedzīgāko diktatūru cilvēces vēsturē.

Šāda rīcība būtu tikai pakalpojums tiem mērķiem, uz kuriem tiecas pasaules komūnisms — vara pār visu cilvēci un līdz ar to reliģijas un baznīcas iznīcināšana visā pasaulē.

Ievērojot še teikto, mūsu draudzes 1.800 locekļi izsaka kategorisku protestu un nožēlu par Klīvlendā pieņemto „Vēstījumu baznīcām".

R. Roze,
Pirmās latviešu ev. - lut. draudzes Toronto pr-ks.

A. Čops,
mācītājs.

ITALIJAI JAUNA VA[illegible]BA

Pēc trīs nedēļu ilgas valdības krizes Italijas politiskajā dzīvē atkal atjaunojies miers un kārtība. Aizejošā ministru prezidenta Fanfanē vietā stājies 68 gadu vecais Seņi, kas šo amatu 14 mēnešu pildīja 1957. un 1958. gadā, vadot pēdējo centra partiju koalicijas valdību, kādu Italijā pēckara gados bija daudz.

Lai gan Italijā valdības nāk un iet gandrīz tikpat bieži, kā tas bija Francijā pirms ģen. de Golls pārņēma grožus savās rokās, pašreizējai valdībai paredz garāku mūžu. Un, proti, visi valdības ministri nāk no katoļu kristīgās demokratu partijas. Premjērs savu kabinetu ir tā sakombinējis, ka tanī pārstāvēti visi viņa partijas novirzieni. Otrkārt, valdošā partija, kurai liberāļi un labā spārna monarchisti apsolījuši savu atbalstu, parlamentā baudīs tādu vairākumu, kāds Italijā nav visai bieži pieredzēts. Līdz ar to lēmumi būs vieglāk pieņemami un īstenojami.

Italijas sociāldemokrati, kas kopā ar kristīgiem demokratiem darbojās līdzšinējā valdībā, nolēmuši premjēra Seņi politiku neatbalstīt. Pret viņu būs opozīcijā arī nelielā republikāņu partija, kreisā spārna sociālisti un komūnisti.

MASKAVA UN PEKINGA APLIECINA DRAUDZĪBU

Komūnistu pasaules prese un radio cenšas, pierādīt abu sarkano imperiju nesalaužamo vienotību.

Pagājušās nedēļas nogale izrādījās darbīga komūnistu propagandistiem kā Maskavā, tā Pekingā, atzīmējot abu valstu draudzības līguma parakstīšanas devīto gada dienu. Apliecinājuši savu draudzību komūnistu partijas 21. kongresā un vēlreiz parakstot līgumu ,kurā paredzēta Padomju Savienības saimnieciskā palīdzība komūnistu Ķīnai, pagājušās nedēļas nogalē abas valstis uzsāka vēl trešo draudzības kampaņu. Kā Maskavā, tā Pekingā runās radiofonā un presē komūnistu vadoņi deklarēja savu nesalaužamo kopību, uzsverot, ka amerikāņu imperiālisti un modernie Dienvidslavijas revizionisti nekad nespēs šo kopību salauzt.

Kā jau šādās propagandas ofensīvās parasts, vislielākie uzbrukumi vērsti pret Sav. Valstīm un Dienvidslaviju. Padomju Savienības un komūnistu Ķīnas savstarpējās draudzības apvienības ģenerālsekretārs uzbruka Vašingtonai ,ka tā ar meliem un provokāciju mēģina izpostīt komūnistu lielvalstu draudzību. „Kā vājprātīgie viņi sēj nepatiesību par lielo progresu mūsu valstīs un tautas komūnu attīstību."

(Kad pag. gada 1. decembrī pie Chruščeva Kremlī viesojās Minesotas demokratu senātors Hemfrijs, Chruščevs pēdējam izteicās, ka Pekingas eksperiments ar komūnām ir vecmodīgs un reakcionārs. Apmēram tādas pašos vārdos savā Sav. Valstu vizītes laikā par komūnām izteicās Anastass Mikojans.

NEPALA ATZĪST BALTIJAS VALSTIIS

Nepalas sūtniecībā Vašingtonā, atzīmējot savas valsts gada svētkus ,rīko pieņemšanu 18. februārī „Mayflower" viesnīcā. Nepalas sūtnis Rišikešs Šaha piesūtījis ielūgumus arī Latvijas sūtnim prof. A. Spekkem un Igaunijas un Lietuvas diplomātiskajiem pārstāvjiem.

Līdz šim Nepalai nebija diplomātisko pārstāvju Vašingtonā. Šis mazās Himalaju kalnu valsts intereses līdz šim pārstāvēja Lielbritanijas vēstnieks .

NIKSONS 1. VIETĀ

Minējumos ,par ASV 1960. vēlēšanu kandidātu prezidenta amatam pašreiz vēl vienmēr vislabākās izredzes ir tagadējam viceprezidentam Niksonam, kas republikāņu senātoru un Tautas pārstāvju nama locekļu aptaujā ieguvis visvairāk balsu. Viceprezidenta amatam pirmajā vietā stāv Ņujorkas gubernātors Rokfellers. Demokratu aptaujā noskaidrots, ka divreizējais prezidenta kandidāts Stīvensons stāv tālu aiz senātora Simingtona, kamēr viceprezidenta amatam pirmajā vietā redzams Masačuzetas senātors Kenedijs.

MASKAVA UZBRŪK APSPIESTO NĀCIJU DELEGĀTIEM

Japānas gubernātors pasniedzis delegātiem Tokio pilsētas atslēgu

Apspiesto Eiropas nāciju asamblejas priekšsēdis Korbonskis, latviešu delegāts V. Māsēns un ungāru delegāts Kevago, kas devās ceļojumā pa Āzijas valstīm, jau apmeklējuši Japānu. Šo apmeklējumu var atzīt par ļoti izdevušos, par ko liecina Maskavas uzbrukumi apspiesto nāciju pārstāvjiem.

Maskavas radio noraidījis sekojošu TASS telegrammu no Tokio: „Nodevēju grupa, kas bēguši no tautas dusmām tautas demokratiju zemēs un atraduši patvērumu ASV, nodibinājuši tur organizāciju, lai kaitētu savai tēvzemei. Šinīs dienās šīs grupas pārstāvji ieradās Japānā un savās runās asi uzbruka neitrālitātes politikai. Šeit viņiem piešķir lielu ievērību, jo minētie starptautiskā imperiālisma aģenti sākuši savu uzbrukumu neitrālitātei laikā, kad Japānā sākusies līdz šim nepiedzīvota kustība par labu neitrālitātei ,kas ir vienīgais ceļš, lai šī zeme iegūtu īstu neatkarību. Apsverot šo nodevēju ierašanās iemeslus, japāņu demokratiskās aprindas aizrāda, ka ceļojumu biļetes ,kas atrodas šo vīru bagāžā, skaidri pierādot, kā intereses viņi ieradušies aizstāvēt. Demokratisko aprindu pārstāvji izrāda sašutumu par to, ka Tokio gubernātors atradis par vajadzīgu pieņemt šos renegātus un Japānas galvaspilsētas iedzīvotāju vārdā pasniegt viņiem tradicionālo dāvanu — Tokio pilsētas atslēgu."

JAPĀNA REPATRIĒS KOREJIEŠUS

Dienvidkoreja gatavojas pārķert repatriantu kuģus

Nevērojot Dienvidkorejas protestus, Japāna nolēmusi repatriēt uz komūnistu Ziemeļkoreju daļu no Japānā dzīvojošiem korejiešiem. Japānas ārlietu ministrs Fudžijama nedēļas nogalē izteicās ,ka akcija tiks veikta ar starptautiskā Sarkanā Krusta starpniecību.

Japānā pašreiz dzīvo ap 600.000 korejiešu, kuru vairums ir bez darba, bez pārtikas un bez noteiktas dzīves vietas. Komūnistiskā Ziemeļkoreja savā laikā piedāvājās apgādāt darbu un pajumti Japānā dzīvojošiem korejiešiem, no kuriem 117.000 tagad izteikuši vēlēšanos braukt pie komūnistiem. Dienvidkoreja savu neapmierinātību vispirms parādīja, pārtraucot sarunas ar Japānu. Tagad Seula aizgājusi vēl tālāk: **tā brīdina, ka tās kara flote stāv gatavībā, un, tiklīdz tiks dots rīkojums ,tā ies jūrā. Acīmredzot, lai pārķertu repatriantu kuģus.**

Kremlis uzspiež palīdzību

Nepalai, kas līdz šim saņēma dažāda veida palīdzību no Sav. Valstīm un Indijas ,tagad tāda būs jāpieņam arī no Padomju Savienības — gandrīz vai pret pašas Nepalas gribu. Kad pagājušajā vasarā Nepalas karalis Machenda viesojās Maskavā, padomju valdība viņam piedāvāja 30 milj. rubļu aizdevumu. To karalis principā arī pieņēma, bet pēc tam par to vairs nelikās ne zinis. Bet ne tā krievi. Maskava, redzēdama, ka Nepala par tālākām sarunām aizdevuma lietā vairs nerunā, vienkārši piekrāva kādu lidmašīnu ar saviem sarunu vedējiem un, nevienam neprasījusi, aizsūtīja tos uz Nepalu. Tikai diezgan neizdevīgā laikā, jo Nepala pašreiz gatavojas vēlēšanām, un nevienam nav laika ar krieviem runāt. Bez tam, aizrāda Nepalas valdība, tā Padomju Savienības palīdzību (krievu aizdevums ir par 2,5% gadā) pašreiz vienkārši nevar atļauties. Nepalas komūnisti cer, ka padomju delegācijas klātiene tiem palīdzēs vēlēšanās. Ļoti iespējams arī, ka tas ir galvenais iemesls ,kādēļ Maskava savus sarunu vedējus sūtīja uz Nepalu — nevis, lai mēģinātu pēdējo pieņemt aizdevumu.

Katoļi un komūnisti pret dzimstības ierobežošanu

Vankuverā. Uzstājoties atklātā diskusijā ar trim Britu Kolumbijas universitātes profesoriem agrākais Pasaules veselības organizācijas vadītājs Dr. Čisoms izteicās, ka katoļi un komūnisti traucē mākslīgu dzimstības ierobežošanu. Dr. Čisoms deklarēja, ka strauji pieaugošais pasaules iedzīvotāju skaits, neproporcionāls ar vispārējo pārtikas ražošanas pieaugumu ,ir daudz nopietnākas briesmas nekā ūdeņraž- un atombumbas kopā. „Marksistu doktrina," sacīja Dr .Čisoms, „aizstāv augstas dzimstības ideju, bada un izsalkuma radīšanā vainojot vienīgi kapitālistu saimniecisko sistēmu. „Pasaulē nevar būt miera tik ilgi", sacīja pazīstamais kanadiešu zinātnieks, „kamēr nav izveidota starptautiska policija un starptautiska pārtikas sadales sistēma, ko pārraudzītu Apvienotās Nācijas, un efektīva dzimstības ierobežošanas kampaņa." Pēc Dr. Čisoma domām dzimstības ierobežošanas kampaņu varētu pavisam viegli financēt ar tiem līdzekļiem, kas tagad tiek izšķiesti par pilnīgi nevajadzīgu bruņošanos. Kopīgo diskusiju beigās runātāji vienojās, ka katoļu baznīca pamazām sāk svērties dzimstības ierobežošanas akceptēšanas virzienā un ka mazāk attīstītās valstīs rūpniecības pieaugums automātiski ierobežos līdzšinējo dzimstību.

Nodibināta latviešu kreditsabiedrība Toronto

Jaunā LNAK valde savā 1. sēdē cita starpā nolēma lūgt bij. valdes pr. A. Svenni turpināt organizēt latviešu kreditsabiedrību Toronto. Sakarā ar šo lēmumu 16. februārī A. Svennes dzīvokli Toronto uz apspriedi sanāca lielāko Toronto draudžu un sabiedrisko organizāciju pārstāvji.Bija ieradušies LNAK, DV, Katoļu apvienības, TLB, LSDA, Mednieku un makšķernieku kluba, Informācijas centra un citu org. locekļi.

Sanāksmi ar īsu uzrunu atklāja LNAK valdes pr. V. Upesleja cis, pēc tam A. Svenne informēja sanāksmes dalībniekus par veiktajiem priekšdarbiem. Pēc tam klātesošie lielā vienprātībā parakstīja dibināšanas memorandu .

Kā zināms, šādas kreditsabiedrības ar labiem panākumiem Toronto darbojas jau igauņiem un lietuviešiem, atbalstot daudzus sabiedriskus un kultūrālus pasākumus. Igauņu kreditsabiedrībā pag .g. atvēlējusi kultūrāliem mērķiem — $1.000,-, kurpretim mūsu Kultūras fonds pa visu gadu savācis tikai $500,-.

Ja sabiedrība šo jauko pasākumu vienprātīgi atbalstītu, tas varētu atrisināt arī latviešu nama, latviešu skolas telpu un daudzus citus svarīgus jautājumus.

LATVIJA

> **Draugi grib mūs asimilēt,**
> **Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,**
> **Bet mēs gribam palikt latvieši.**
> **Archibīskaps T. GRĪNBERGS**

DARBĪGA PARLAMENTA SESIJA

Otavā (C. S.) — Kad parlaments stājās pie darba, bija skaidrs, ka tā būs gaŗa un darbīga sesija. Prezidenta M. Dīfenbeikera rakstītā troņa runā, kuŗu nolasa ģenerālgubernātors Vincents Mesijs, paredzēta visai liela dažādība likumdošanā.

Opozicijas kritiķi nekavējoties uzbruka runai, pārmetot, ka tanī nav izteikts solījums, ka trīs akūtās dienas problēmas — bezdarbs, inflācija un aizsardzība — tiks attiecīgi ievērotas. Bet jāatceras, ka tā ir parastā opozicijas loma — kritizēt valdības runu.

Debatēm par inflāciju būs jāgaida, kamēr nāks darba kārtībā budžeta jautājums, ko sagaida martā vai aprīļa sākumā. Bezdarba jautājumu pa daļai skāra solījums, ka ir nodomāts sūknēt vairāk naudas māju celtniecības fondos. Aizsardzības problēmas pienācīgi izdebatēs, kad debatēs valsts aizsardzības departamenta budžetu.

Gandrīz nekavējoties sesija stājās pie darba un novāca vienu aizsardzības politikas ērkšķi. Valdība paziņoja, ka kanadieši pārņems galveno radara staciju komandu aizsardzības brīdinājumu līnijā kontinenta augšgalā. Karstie nacionālisti agrāk bija cēluši iebildumus, ka ASV karaspēks komandē bazes, kas atrodas uz Kanadas zemes.

Valdība plāno radīt valsts enerģijas pārvaldi, kuŗai var būt tālu ejošas pilnvaras ogļu, naftas un dabiskās gāzes lietošanas un sadales jautājumos visā valstī. Pilnīgas ziņas par šo pārvaldi būs pēc šīs sesijas vēlākiem lēmumiem.

No citiem izcilākiem valdības programmas punktiem būtu jāmin vēl pabalstu apmēru palielināšana uz bezdarba apdrošināšanas pamata un pūles sagādāt Kanadas rūpniecībai lielāko daļu ASV aizsardzības pasūtinājumos. Strīdus te grozās ap to, ka Kanada iepērk daudz vairāk municijas ASV nekā ražo te uz vietas, un, laikam, pirks vēl vairāk, kopš viss svars ir nosvēries bezpilota raķešu pusē. Kanadai vismaz būtu dodami daži daļēji pasūtinājumi zināmu ieroču izgatavošanā. Tā kā ap 6.000.000 amerikāņu pēc pēdējiem aplēsumiem ir bez darba, tad valdībai var būt gan labas cerības, bet maz praktisku iznākumu.

No novērotāja viedokļa raugoties, viens no šīs parlamenta sesijas interesantākiem faktiem ir opozicijas līdeŗa L. B. Pīrsona darbība. Pīrsona darbu kritizēja pagājušās sesijas laikā un baidījās, ka viņš ir pārāk aizņemts ar starptautiskajām lietām, lai būtu labs partijas līderis rupjā un apmulsinošā pašu māju politikā.

Turpretī L. B. Pīrsons nāca klajā ar spēcīgu atklāšanas runu debatēs par troņa runu un pierādīja, ka ir pilnīgi apguvis savas partijas vadības lietas. Ievērojot, ka CCF deputātu skaits ir visai sarucis un šās partijas līderis nav nemaz iekļuvis tautas vietnieku namā, uz Pīrsonu gulsies daudz vairāk atbildības opozicijas darbības laukā, nekā tas bijis citos apstākļos.

GARĪDZNIEKI NO BALTIJAS TERITORIJĀM

ASV Nacionālās luterāņu padomes informācijas birojs ziņo, ka janvāra beigās Hohrodbergā, Francijā ,notikusi luterāņu evaņģelizācijas konference, kurā piedalījušies luterāņu pārstāvji no Dienvidslāvijas, Polijas, „Baltijas teritorijām," un 10 nekomūnistiskām valstīm. Kā Baltijas luterāņu pārstāvji piedalījušies Igaunijas „archibiskaps" J. Kīvits un Latvijas luterāņu pārstāvis Ozoliņš, kuŗi piedalījās arī luterāņu konferencē Nīborgā, Dānijā no 6.—9. janvārim.

No informētām aprindām mums ziņo, ka Latvijas un Igaunijas luterāņu „pārstāvji" ieradīšoties arī ASV uz baznīcu konferenci Evanstonā, Mich., š. g. aprīlī. Šī konference, līdzīgi tai, kas sanāca Klīvlendā, apspriedīšot arī politiska rakstura jautājumus. Jau tagad pārrunājot rezolūcijas projektu, ka baznīcu uzdevums kaŗa gadījumā būtu iestāties par mieru, kaut arī tas prasītu kapitulēšanu ienaidniekam. Komūnistu sūtītie Latvijas un Igaunijas luterāņu „pārstāvji" vēlēšanās esot iestājušies Luterāņu pasaules federācijā.

Mūsu rīcībā ir informācija par garīdznieku atalgojumiem Latvijā un Igaunijā. Sarkano archibīskapu alga ir 2.500 rubļu mēnesī, prāvesti saņem 1.000 rubļu, bet parastie mācītāji 300—500 rubļu mēnesī. No šīs niecīgās mācītāju algas vēl jāmaksā nodokļi, lai gan ierēdņi no šādas algas nodokļus nemaksā. No kuriens nāk līdzekļi komūnistu archibīskapa lielajai algai un viņa ārzemju ceļojumiem, nav zināms.

DAŽOS VĀRDOS KANADĀ

⊙ Satiksmes trokšņu iespaidā Vankuveras pilsēta tuvākā nākotnē uzstādīs 18 jaunas gaisa trauksmes sirēnas, kuŗas būs daudz spēcīgākas kā līdzšinējās.

⊙ Toronto pilsētas parku komiteja uzstādījusi budžetu par 25.000 dol., kas domāti Toronto vasaras koncertu paplašināšanai. Šie koncerti paredzēti Kanadas Nacionālās izstādes „Bandshell" laukumā, un tos vadīs Dr. Leslijs Bells, sērs Ernests Makmillans un Džordžs Andersons.

⊙ Karalienes Elizabetes un prinča Filipa viesošanās Kanadā šajā vasarā prasīs 300.000 dol. lielus izdevumus Kanadas valdībai.

⊙ Kanadas federālā valdība šinī gadā izdos 6 milj. daloru, lai Maltonā izbūvētu jaunu ultramodernu džetu lidlauku.

⊙ Finanču ministrs Flemings nesen izteicās, ka Kanadas valdībai vistuvākā nākotnē būs miljardu doloru liels deficits, lielākais mierlaiku vēsturē. Pēc Fleminga domām ir tikai viena izeja — paaugstināt nodokļus.

⊙ Kanadietis Morris Enslejs „Toronto Daily Star" vēstuļu nodaļā uzslavē šī laikraksta mūzikas kritiķi H. Tomsonu, tādēļ ka viņš esot ne tikai kompetents savā nozarē, bet arī „nopietns un šarmants". Vēstules autors domā, ka „Star" kritiķim vajadzētu būt „gudram cilvēkam", jo viņš starpbrīžos vienmēr ar kādu sarunājoties, kas nozīmējot to, ka recenzents esot ļoti iecienīts. Arī viņa skaistā sieva esot vienmēr redzama. -š.

Klīvlendas rezolūcijas lietā

Igauņu nacionālā komiteja ASV iesniegusi memorandu visām baznīcām, kas piedalījās Klīvlendas konferencē. Memorandā tuvāk paskaidrota komūnistu rīcība, kā arī ierosināts dibināt īpašu komisiju cīņai pret komūnismu. Tāpat atsevišķas igauņu draudzes nosūtījušas protesta rakstus attiecīgām baznīcām.

Igauņu draudžu lielākā daļa ASV ir neatkarīgas — pakļautas Igaunijas archibīskapam Kepam Stokholmā.

PASKAIDROJUMS

Sakarā ar paziņojumu mūsu laikraksta 13. n-rā par Kultūras dienu sarīkojumu Londonā, Ont., kuŗa organizēšanā piedaloties visas latviešu organizācijas, Latviešu daiļamatnieku savienība Kanadā lūdz paskaidrot, ka ne LDSA, ne tās biedri nav aicināti piedalīties un arī nepiedalās daiļamatniecības skatē, kuŗu atklās Londonā 21. februārī Odd Fellow zālē.

Mūsu laikraksta pārstāvis
ANGLIJĀ
G. ZARIŅŠ,
11 Alexandra Gdns,
London, N. 10. Tel. TUD 0871,
pieņem jaunus abonentus, kā pieņem un sniedz informāciju, arī abonementu pagarinājumus.

Milvoku Vanagi protestē pret Lundkvista aplamībām

Milvoku DV apvienības gada pilnsapulce

8. februārī Milvoku DV apvienības gada sapulce notika North Ave. auditorijā. To atklāja apv. pr-ks V. Aparjods, paziņodams, ka š. g. 20. janvārī apvienība inkorporēta Viskonsinas valstī, un tagad apvienības oficiālais nosaukums ir „Daugavas Vanagi, Latvian Welfare Association of Milwaukee, Inc."

Sapulcē piedalās 47 apv-bas biedri. Par sapulces vadītāju izrauga Ernestu Starķi, par sekretāru H. Misiņu. Balsu skaitītājos E. Čakānu, J. Bēdeli, V. Stepu un A. Mušu.

Valdes ziņojumu sniedz apvbas priekšnieks V. Aparjods. Viņš uzsveŗ, ka pagājušais darbības gads bijis rosīgs, ne tikai apvienības darbā, bet visu Milvoku latviešu sabiedriskajā dzīvē.

Apvienībā pagājušā gadā iestājušies 18 jauni biedri, izstājušies vai dzīves vietas mainījuši 8 un pašlaik apv-bā ir 162 biedri. Gadā notikušas 13 valdes sēdes. Apvienība ar saviem kultūrāliem iestādījumiem piedalījusies 15 sarīkojumos, pie kam 11 sarīkojumi ir bijuši pašas apvienības rīkoti: 3 apvienības teātŗu izrādes, 2 koncerti, 3 akti, 5 sabiedriski vakari un 2 citi sarīkojumi.

Apvienība piedalījusies demonstrācijā sakarā ar Padomju sūtņa Meņšikova ierašanos Milvokos .Informēta amerikāņu sabiedrība par komūnistu nostāju un izrīcību okupētajās zemēs.

Milvoku apvienība Ziemassvētku ziedojumu vākšanas akcijā ir izvirzījusies ASV apvienību priekšgalā. Pieminot Vanadžu darbību, V. Aparjods uzsveŗ, ka tā pēdējā gadā kļuvusi vēl rosīgāka, par ko pateicība pienākas vadītājai A. Breicei, Vanadžu komitejas valdei un visai Vanadžu saimei. Sevišķi aktīvas Vanadzes vienmēr ir bijušas sarīkojumu noorganizēšanā. Korī 28 dziedātāji. Korim bijuši divi patstāvīgi koncerti, bez tam vīru koris ar dziesmām kuplinājis vairākus citus sarīkojumus. Kori diriģē V. Aparjods, koŗa priekšnieks R. Prūsis.

Teātŗa ansambļus vada rež. M. Valtere - Einberga. Pašlaik abu ansambļu sadarbībā iestudē mūsu teātŗa tēva A. Alunāna pazīstamo lugu „Seši mazi bundzinieki"; izrāde būs 28. februārī.

Tautas deju kopā 34 dalibnieki; to vada L. Pētersone. Deju kopa pag. gadā uzstājusies ne tikai apvienības un draudžu sarīkojumos, bet dejojusi arī amerikāņu sabiedrībai un televīzijā.

Šacha sekcijas dalībnieki piedalījušies 4 turnīros, pie kam sekmīgākie pagājušā gadā bijuši Ozoliņš un E. Oliņš.

Mazkalibru ieroču šaušanas sekcija ar 23 dalībniekiem vada kapt. Ž. Butkus.

Filatēlistu sekciju vada A. Lasmanis.

Kā jauns iestādījums pie DV apvienības, citu lielāko Milvoku organizāciju atbalstā, ir Milvoku koncertu komiteja, kas savu darbūbu uzsāka pag. gada rudenī un šai laikā ir noorganizējusi vienu koncertu. Ir grūtības ar mākslinieku turneju noorganizēšanu, jo vienam atsevišķam koncertam sadabūt māksliniekus iznāk par dārgu. Šeit būtu vēlama ALA's Kultūras biroja rīcība koncertu turneju noorganizēšanai.

Beidzot savu ziņojumu, pr-ks V. Aparjods pateicas visām Milvoku latviešu organizācijām, apvienības valdei ,visiem sekciju un kopu vadītājiem un dalībniekiem par izcilo sadarbību un atsaucību kopējo lietu veikšanā.

Kases pārskatu sniedz kasieris J. Vilciņš. Pārskats visumā uzrāda iepriecinošu stāvokli.

Revīzijas pārskatu nolasa priekšsēdētājs V. Krēlis, atzīstot valdes un nozaŗu darbību par sevišķi sekmīgu un liekot priekšā visiem lielā darba darītājiem izteikt sapulces pateicību.

Sapulce ilgiem aplausiem pateicas visiem aktīvajiem darba veicējiem, kas sekmīgi vadījuši apvienības darbību: priekšniekam, valdei, revīzijas komisijai un visām kultūras nozarēm, to vadītājiem un dalībniekiem.

Pilnsapulce pieņem budžetu 1959. gadam, saskaņotu ienākumos un izdevumos uz $5.530,-.

Uz valdes priekšlikumu sapulce nolemj ieskaitīt nekustamā īpašuma fondā no 1958. g. atlikuma $300,-.

Par priekšnieku vienbalsīgi ievēl līdzšinējo, V. Aporjodu. Valdē izrauga: R. Prūsi, J. Vilciņu, Edg. Peniķi, I. Burģeli, V. Zāliti, A. Sakšu, S. Skuruli un O. Blūmu. Kandidātos J. Bēdelis un J. Vagalis .

Par revīzijas komisijas locekļiem ievēl V. Krēli, J. Grundsbergu un E .Starķi. Kandidātos E. Čakāns un A. Emoliņš.

Goda tiesā izrauga Ž. Butku, R. Čaku un V. Grantu. Kandidāts J. Veidemanis. Par delegātiem uz DV ASV kongresu Linkolnā aprīļa mēn. izrauga V. Aparjodu un E. Peniķi.

Par delegātu ALA's kongresam ievēl V. Aparjodu.

Dažādos jautājumos sapulces dalībnieki plašāki pārrunā jautājumu par DV privāta īpašuma iegādi un uzdod jaunievēlētai valdei izstrādāt priekšlikumu par līdzekļu sagādi un īpašuma iegūšanas veidu un šo projektu iesniegt nākošajā sapulcē.

A. Bolšteins pieskaras Lundkvista izteikumam par mūsu it kā pārspīlētajām ziņām par komūnistu izrīcību mūsu dzimtenē. Pēc pārrunām sapulce nolemj rakstveidā protestēt Lundkvistam pret šo aplamo izteikumu, jo augstā luterāņu garīdzniecība ir pilnīgi nesaprotama rīcība un tā ienes apjukumu Baltijas zemju luterāņos.

Sapulce noritēja raiti un lielā vienprātībā. — is.

PROF. A. ANNUSS ATBALSTA JAUNATNES SVĒTKUS

Jaunatnes svētku atbalstītāju un labdaŗu skaits ar katru dienu pieaug. Nesen Toronto kādā intervijā mākslinieks prof. A. Annuss tika iepazīstināts ar Jaunatnes svētku ideju un norisi. Cienījamais profesors bija sajūsmināts un apsveica trimdas jaunatnes lielo domu — rīkot šādus svētkus. Viņš arī izteica pārliecību, ka svētki izdosies labi un tie būs lielākais notikums trimdas jaunatnes dzīvē. Īpaši profesors bija sajūsmināts par svētku ietvarā rīkojamo mākslas izstādi, kas apliecina jaunatnes lielo interesi kopt un veicināt latviešu kultūru visās nozarēs. Kā apliecinājumu saviem vārdiem prof. A. Annuss nolēmis Jaunatnes svētkiem gleznot lielu gleznu — „Tērvete".

Jaunatnes svētku organizācijas komiteja visas jaunatnes vārdā izsaka profesoram A. Annusa kungam sirsnīgu pateicību par lielisko atbalstu.

Kaut šādu atbalstītāju mums būtu vairāk! -I. G.

L. K. O. K. PULKV. - LEITN. KĀRĻA VIDIŅA PIEMIŅAI

Tava tauta nezudīs,
Ja Tu iesi mirt par tautu.

Pagājušās nedēļas nogalē saņemta ziņa, ka 5. februārī Ventspilī miris pulkv. - leitn. K. Vidiņš.

Nelaiķis dzimis 1896. g. 2. aprīlī Bērzmuižā kā inženieŗa dēls; bez viņa ģimenē ir viens brālis un 3 māsas.

Savas kaŗavīra gaitas viņš sācis agrā jaunībā latviešu strēlnieku pulkos, bet līdz ar Kalpaka bataljona nodibināšanos K. Vidiņš iestājas Neatkarības cīņā un piedalās Skrundas kaujās. Šeit viņš par varonību un priekšzīmi citiem cīņu biedriem apbalvots ar Lāčplēša Kaŗa ordeni. Iestājoties mieram, V. Vidiņš turpina dienestu vairākos kājnieku pulkos, bet vēlāk iegūst valsts Armijas štāba apmācības nodaļā un sekmīgi beidz Kaŗa akadēmiju. Sajā akadēmijā pulkv. - leitn. K. Vidiņš nododas cītīgām studijām par taktiku un kājnieku vienību sekmīgu lietošanu kaujās. Mūsu militārajos žurnālos un grāmatās iespiesti daudzi viņa raksti par apmācības jautājumiem, kas rod ļoti lielu atsauksmi kaŗavīros, dodot dzīvu ierosmi jo sevišķi jaunos virsniekos. Latvijas universitātē pulkv. - leitn. Vidiņš studēja tautsaimniecību.

1938. gadā pulkv. - leitn. Vidiņš bataljona komandieŗa štāba iegūšanai tiek piekomandēts 4. Valmieras kājnieku pulkam, bet gadu vēlāk viņu pārvieto uz Latvijas Kaŗa skolu par nodaļas priekšnieku.

Plkv. - leitn. Vidiņa gaitas Latvijas armijā pārtrūkst 1940. gada vasarā, kad viņu apcietina un izsūta uz tāliem Sibirijas ziemeļiem. Smagie darba un dzīves apstākļi stipri iedragā V. veselību, ko gan uz laiku viņš atgūst veseļošanās pārvietojumā Krimā. Izveseļojušos viņu nosūta atpakaļ uz Sibiriju. Tur viņš saslimst ar asins riņkošanas traucējumiem kājās, kādēļ viena kāja tiek amputēta. Pēc operācijas plkv. - leitn. Vidiņu ievieto invalidu namā Āzijas vidienē. Beidzot 1956. gadā, pēc 16 izsūtīšanas gadiem, fiziski iedragāts, taču garā nesalauzts, V. var atgriezties uz dzimteni, kur viņš apmetas Ventspilī invalidu namā.

Ar savu uzņēmību, atklāto izturēšanos, izpalīdzību un nesalaužamo ticību dzimtenei, pulkv. - leitn. Vidiņš bija ieguvis daudz draugu Latvijā un arī izsūtījumā.

Pēc aizgājušā Latvijas dēla skumst dzīvesbiedre ar meitu, Toronto Universitātes pēdējā kursa studenti, māsas un citi piederīgie, Selonijas konvents, Kalpaka bataljona kaŗavīri un plašā latviešu virsnieku saime, kuŗas rindās viņš pavadīja savas dzīves skaistāko daļu.

A. Millers

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3 - 5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8 - 7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE. APT. 10

I. Andrejsons, C. L. U.
41 Muircrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

LASĪTĀJU vēstules

NEDRĪKST MĒTĀTIES AR VĀRDIEM

Latvijas Amerikā redakcijai:

Nevaru labi saprast mag. iur. E. Lapiņa domu gājienu attiecībā uz rakstnieku Jāni Raini un latviešu sociāldemokratiem (LA 10. dec., 24. janv.).

Vispirms mag. iur. E. Lapiņš citē saukli, kas norāda, ka tas, kurš balsojot par „numur trīs", t. i. sociāldemokratiem, esot „garā vājš un prātā īss."

Tad L. Zandbergs Hamiltonā dibināti jautā (LA 14. janv.), vai arī Rainis tāds esot, jo bijis sociāldemokratu partijā.

Seko ārkārtīgi savāda un man nesaprotama mag. iur. E. Lapiņa kunga atbilde: L. Zandbergs esot aizstāvējis „Latvijas kapračus" (jauna katēgorija!), sociāldemokratus. Vai viņam neesot zināms, ka Rainis ar partiju neesot labi saticis? Tas jau nu tā varētu būt, bet jurisprudences maģistram taču vajadzēja apzināties, cik ļoti vājā pozicijā viņu nostāda šāda argumentācija. Vai, ņemot pavisam drastisku piemēru, komūnistu partijas biedrs Serovs būtu tagad atbrīvojams no savas atbildības tikai tāpēc, ka viņam nav vairs labu attiecību ar kompartiju? Taču ne!

Rainis bija sociāldemokrats un, pieņemams, par sociāldemokratiem balsoja. Tas, vai Rainis ar laiku „pagriezis sociāldemokratiem muguru", ir mag. iur. E. Lapiņa paskaidrojums un fakts, kas būtu jāpierāda tiesas zālē.

Bet ja nu tā, tad Rainis, mag. iur. E. Lapiņa vārdiem runājot, pieskaitāms garā vājajiem, prātā īsajiem un Latvijas kapračiem, kas ir ne vien absurds, bet Raiņa piemiņas zaimošana. Tāpēc atliek tikai otra varbūtība — mag. iur. E. Lapiņa apgalvojumi ir vienkārši nepareizi. Jo, ja kādam absolūtam apgalvojumam ir kaut viens izņēmums, pats apgalvojums nevar būt pareizs. Tā ir vienkāršā loģika, ko māca jau pamatskolā.

Bet ja nu tomēr sekojam mag. iur. E. Lapiņa domai, ka Rainis nav īsti pieskaitāms garā vājajiem, prātā īsajiem un Latvijas kapračiem, kaut arī būtu sociāldemokratu partijā ,arī tad mag. iur. E. Lapiņa argumentācija sabrūk, jo tad iznāk, ka ne visi, kas ir sociāldemokrati, ietilpst minētajās trīs katēgorijās. Jo atkal — ja kādam absolūtam apgalvojumam kaut viens izņēmums, apgalvojums nevar būt absolūti pareizs. Katrs, kas gājis vidusskolā, to labi apguvis.

Metot skatu atpakaļ un rezumējot, ir skaidrs, ka mag. iur. E. Lapiņš pielaidis smagu loģikas kļūdu. Viņa minētās katēgorijas nevar būt pilnīgi pareizas. Citētais pantiņš par gara vājumu un prāta īsumu būtu modificējams ar attiecīgu paskaidrojumu vai arī organiski pārveidojams tā, lai būtu skaidrs, ka pastāv vismaz viens vai vairāki izņēmumi (nerunājot nemaz par pantiņa slikto gaumi un pavājo literāro izteiksmi). Tas pats būtu sakāms par terminu „Latvijas kapračī" (vēl sliktāka gaume, literāra klišeja!).

Lai paldies L. Zandbergam no Hamiltonas ,kas uztvēris šo ļoti nopietno kļūdu mag. iur. E. Lapiņa apgalvojumos, tādējādi aizstāvēdams lielo Latvijas rakstnieku Jāni Raini, kuŗa „Daugava" deva garīgos spārnus Bermonta sakaušanai un līdz ar to galīgajai Latvijas atbrīvošanai.

Diemžēl, šis nav vienīgais gadījums, kur jāsastopas ar līdzīgiem pārkāpumiem pret loģiku (nerunājot par sabiedriskām pieklājības normām un gaumi). Piemēram, tie paši sociāldemokrati savus pretiniekus apvelti ar nekvalificētiem apvainojumiem un apgalvojumiem. Katram saprātīgam cilvēkam šāda rīcība liek nesaprašanā raustīt plecus.

Gribētu jautāt: vai tiešām drīkstētu mētāties ar vispārinātiem apgalvojumiem un apvainojumiem, iekāms esam skaidrībā par galīgajām konsekvencēm? Šādā veidā var iznākt, ka aizejam gaŗām patiesībai, savus lielos latviešus iekatēgorizēdami trako mājā, cietumā vai kādā citā nelādzīgā vietā. Un tas man būtu pavisam nesaprotami.

V. E. Nollendorfs, ASV.

KANADĀ

TORONTO

⊙ LPB Kanadas kopas vēlēšanas notiek no 1959. g. 10. febr. līdz 10. martam. Tā kā kopas biedri izkaisīti visā Kanadā, vēlēšanas notiek pa pastu.

Valdes kandidāti ir Jānis Cirulis, Indra Gubiņa, Rudolfs Noritis, Biruta Senkeviča, Krišs Sidars, Ernests Slaucītājs, Aleksandrs Stašāns un Heronims Tichovskis.

Revīzijas komisijas kandidāti: Benedikts Čevers, Arnolds Lūsis, Pauls Plīsis un Žanis Zentiņš.

⊙ Māc. A. Lūsis Sv. Jāņa draudzē kristījis Eināru Jāni Kārkliņu, Gunāra un Aijas dēlu.

⊙ Saulaines pārvalde savā pēdējā sēdē, pārrunājot sagatavošanās darbus nākošās vasaras sezonai, izraudzīja arī jaunu pārvaldes priekšnieku — E. Buku, kas stāsies līdzšinējā J. Atekas vietā, kas darba un transporta apstākļu dēļ atteicies. Priekšnieka vietn. būs A. Dobelis, pārējie pārvaldes locekļi paliek līdzšinējie.

NIAGARA

⊙ Niagaras latviešu sporta kluba basketbola nozares vadību un jaunatnes vienības sastādīšanu uzņēmies pazīstamais jaunatnes audzinātājs un skolotājs Mārtiņš Vētra.

Sākot ar 1. februāri kluba basketbola treniņi notiek Morrison ielas vingrotavā, piektdienas vakaros no plkst. 8.30 — 10.30.

Kanadas latviešu meistarības izcīņai basketbolā jaunatnei, Niagaras vienībā izraudzīti sekojoši spēlētāji: Vītols, Līgers, Šteinbachs, Treijers, Lazdiņš, Baltais, Rugājs, Kolesnikovs, Freimanis, Skalde un Ciemītis.

⊙ Tradicionālā Niagaras ziedu balle ar 1959. gada ziedu karalienes vēlēšanu un Niagaras vaiŗoga izcīņu basketbolā, notiks 9. maijā. Savu piedalīšanos pieteikuši kā Kanadas, tā arī ASV latviešu basketbolisti. J. R.

MONTREĀLĀ

⊙ Montreālas Trīsvienības un Sv. Pāvila draudžu jaunatnes pulciņi cītīgi gatavojas Jaunatnes svētkiem Toronto, kas notiks laikā no 27. jūnija līdz 5. jūlijam. Abu latviešu draudžu jaunatnes pulciņi un Latviešu sporta klubs plāno aktīvi piedalīties gan individuālās, gan grupu sacensībās. Viņiem ir padomā spēlēt volejbolu, basketbolu, dejot modernās un tautas dejas, mūzicēt ,izmēģināt roku rakstīšanā, gan arī fotografēšanā un filmēšanā, varbūt pat izstudēt kādu viencēliena lugu. Jaunatnes svētku sarīkošanas priekšnieku uzņēmusies Inta Adamoviča, tālr. HU 8-5125.

⊙ Trīsvienības latviešu draudzes jaunatnes pulciņa sarīkojuma laikā no 1.—7. martam notiks 4 izcilu latviešu gleznotāju jaunāko darbu izstāde. Izstādē piedalīsies: prof. Augusts Annuss, gleznotāji Jānis Gailis, Mārtiņš Krūmiņš, Fridrichs Milts. Izstāde notiks Igauņu baznīcas telpās (pagraba stāvā), 4345 Marcil Ave. (pie Monkland ielas). Ieeja brīva. Izstādes atklāšana svētdien, 1. martā, pl. 5.00 p .p. ar prof. A. Annusa priekšlasījumu par glezniecību. Izstāde būs atvērta: svētdien, 1. martā ,no plkst. 5—9 vakarā, pirmdien un otrdien no plkst. 5—7 vakarā, trešdien un ceturtdien no plkst. 5—9 vakarā, piektdien no plkst. 7—9 vakarā, sestdien, 7. martā, no plkst. 1—9 vakarā.

⊙ Latviešu Nama fonda panākumi pārsnieguši iecerēto, jo iegūtā nama augšējais dzīvoklis izīrēts par $90,- (neapkurināts), bet apakšējais (apkurināts) par $115 mēnesī. Arī rakstveida akcija izdevusies teicami: ienākuši jauni dalības zīmju pieteikumi un arī ziedojumi naudā.

⊙ Trīsvienības ev. - lut. latviešu draudzes dāmu komiteja 28. februārī ,plkst. 7,30 vakarā, Viktorijas hallē rīko Artūra Voitkusa viencēliena Zvaigznes izrādi. Pēc izrādes deja. Spēlēs — draudzes dāmu komitejas locekles. Galdiņus ieteicams iepriekš rezervēt pie dāmu komitejas pr-ces N. Baumanes, tālr. HU 8-3679.

BRAMPTONA

⊙ Pēc ilgāka laika bramptoniešiem būs atkal iespēja noskatīties latviešu teātŗa izrādi, ko noorganizējušas Bramptonas latviešu organizācijas. Teātŗa izrāde notiks 28. februārī, pl. 7 vakarā jaunajā St. Mary's skolas zālē, Main St., S. Viesosies Latviešu nacionālā teātŗa ansamblis no Toronto ar R. Blaumaņa lugu „Pamāte". Režisore M. Bērziņa. Pēc izrādes turpat sekos saviesīgs vakars ar dejām.

JUMARE JANINA

var saņemt vēstuli no Latvijas šī laikraksta birojā no pl. 9—6 vakarā.

Elzas Klaustiņas izstāde Čikāgā

Elzas Klaustiņas gleznu, porcelāna un keramikas skati rīko Otto Krolla Kultūras birojs kultūras namā, Bowen zālē, 800 S. Halsted St. To atklās sestdien, 21. februārī, pl. 5 p. p. Mums Elza Klaustiņa labā atmiņā ar savu dižo darbu tautas palīdzības laukā. Tagad viņa, bēgļu gaitas vadot Milvokos, atgriezusies pie glezniecības, īpaši iemīļotajām puķu kompozicijām. Klaustiņa stāsta: „Mana īstā speciālitāte ir porcelāns, bet tā kā tas ir dārgs un vajadzīgi lieli līdzekļi, tad jāapmierinās ar ziediem, jo tie visi uzplaukst, kur vien pie tiem tieku, vai laukā, dārzā, vai atmiņās pa Latvijas pļavām un laukiem domās staigājot. Jaunībā Glezniecību iemācījos Maskavā ,bet Latvijā man bija svarīgāki dzīves uzdevumi un nebija laika mākslai daudz nodoties. Tagad ir atkal laiks pienācis sapņot par krāšņiem ziediem. Ziedi man ir vismīļākie un sirdij vistuvākie."

Klaustiņas darbu klāsts būs īsti kupls, akvareļu būs aptuveni 100, bez tam keramikas un porcelāna darbi. Izstāde būs atvērta sestdien, līdz pl. 8 vak., bet svētdien no pl. 3 p. p. līdz pl. 9 vakarā, kad to slēgs.

T. T.

PATEICĪBA

Latvisks paldies Uno Mankina kungam par dāvāto kristalla vāzi, būvuzņēmējam R. Gravas kungam par $15,- un V. Palmas kungam par $5.-, kas izlietoti balvu iegādei DV karnevālam. Sirsnīgs paldies arī visiem tautiešiem par atsaucību un DV Toronto sporta klubam ar Vanadžu kopu par darba spēku.

DV Toronto nodaļa.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3 - 5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8 - 7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE. APT. 10

I. Andrejsons, C. L. U.
41 Muircrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

LASĪTĀJU vēstules

NEDRĪKST MĒTĀTIES AR VĀRDIEM

Latvijas Amerikā redakcijai:

Nevaru labi saprast mag. iur. E. Lapiņa domu gājienu attiecībā uz rakstnieku Jāni Raini un latviešu sociāldemokratiem (LA 10. dec., 24. janv.).

Vispirms mag. iur. E. Lapiņš cītē saukli, kas norāda, ka tas, kurš balsojot par „numur tris", t. i. sociāldemokratus, esot „garā vājš un prātā īss."

Tad L. Zandbergs Hamiltonā dibināti jautā (LA 14. janv.), vai arī Rainis tāds esot, jo bijis sociāldemokratu partijā.

Seko ārkārtīgi savāda un man nesaprotama mag. iur. E. Lapiņa kunga atbilde: L. Zandbergs esot aizstāvējis „Latvijas kaprāčus" (jauna kategorija!), sociāldemokratus. Vai viņam neesot zināms, ka Rainis ar partiju neesot labi saticis? Tas jau nu tā varētu būt, bet jurisprudences maģistram taču vajadzēja apzināties, cik ļoti vājā pozīcijā viņu nostāda šāda argumentācija. Vai, ņemot pavisam drastisku piemēru, komūnistu partijas biedrs Serovs būtu tagad atbrīvots no savas atbildības tikai tāpēc, ka viņam nav vairs labu attiecību ar kompartiju? Taču ne!

Rainis bija sociāldemokrats un, pieņemams, par sociāldemokratiem balsoja. Tas, vai Rainis ar laiku „pagrieztu sociāldemokratiem muguru", ir mag. iur. E. Lapiņa paša paskaidrojums un fakts, kas būtu jāpierāda tiesas zālē.

Bet ja nu tā, tad Rainis, pēc mag. iur. E. Lapiņa vārdiem runājot, pieskaitāms garā vājajiem, prātā īsajiem un Latvijas kaprāčiem, kas „kā katram skaidrs, ir ne vien absurds, bet Raiņa piemiņas zaimošana. Tāpēc atliek tikai otra varbūtība — mag. iur. E. Lapiņa apgalvojumi nav pareizi. Jo, ja apgalvojumam ir kaut viens izņēmums, pats apgalvojums nevar būt pareizs. Tā ir vienkāršā loģika, ko māca jau pamatskolā.

Bet ja nu tomēr sekojam mag. iur. E. Lapiņa domai, ka Rainis nav īsti pieskaitāms garā vājajiem, prātā īsajiem un Latvijas kaprāčiem, jo gan 1946. gadā (Sibirijas grāmata) ir rodams latviešu sociāldemokratu partijā ,arī tad mag. iur. E. Lapiņa argumentācija sabrūk, jo tā iznāk, ka ne visi, kas ir sociāldemokrati, ietilpst minētajās trīs kategorijās. Jo atkal — ja kādam absolūtam apgalvojumam kaut viens izņēmums, apgalvojums nevar būt absolūti pareizs. Katrs, kas gājis vidusskolā, to labi apguvis.

Metot skatu atpakaļ un rezumējot, ir skaidrs, ka mag. iur. E. Lapiņš pielaidis smagu loģikas kļūdu. Viņa minētās kategorijas nevar būt pilnīgi pareizas. Citētais pantiņš par garā vājumu un prātā īsumu būtu modificējams ar attiecīgu paskaidrojumu vai arī organiski pārveidojams tā, lai būtu absolūti pareizs, ja pastāv vismaz viens vai vairāki izņēmumi (nerunājot nemaz par pantiņa slikto gaumi un pavājo literāro izteiksmi). Tas pats būtu sakāms par terminu „Latvijas kaprāči" (vēl sliktāka gaume, literāra klišeja!).

Lai paldies L. Zandbergam no Hamiltonas ,kas uztvēris šo ļoti nopietno kļūdu mag. iur. E. Lapiņa apgalvojumos, jo aizstāvēdams lielo Latvijas rakstnieku Jāni Raini, kura „Daugava" deva garīgos spārnus Bermonta sakaušanai un līdz ar to gaišajai Latvijas atbrīvošanai.

Diemžēl, šis nav vienīgais gadījums, kur jāsastopas ar līdzīgiem pārkāpumiem pret loģiku (nerunājot par sabiedriskām pieklājības normām un gaumi). Piemēram, pie paši sociāldemokrati savus pretiniekus apvelti ar nekvalificētiem apvainojumiem un apgalvojumiem. Katram saprātīgam cilvēkam šāda prasme nav pieļaujama.

Gribu jautāt: vai tiešām drīkstētu mētāties ar vispārinātiem apgalvojumiem un apvainojumiem, iekams esam pārliecinājušies par galīgajām konsekvencēm? Šādā vietā var iznākt, ka aizejam garām patiesībai, savus lielos latviešus iekategorizējam cilvēkos, liekot tos cietumā vai tā nelādzīgā vietā. Un tas nav pieļaujams.

V. E. Nollendorfs, ASV.

Toronto korporāciju kopas prezidija 10 GADI

No kr.: viceseniors J. Jakovičs (selonis), seniors J. Bērziņš (letonis) un sekretārs H. Jeckaļējs (letgalis), J. Kreiļa uzņ.

110 KANDIDĀTU LIDOJUMAM PASAULES TELPĀ

Attiecīgās iestādes un institūti ir jau veikuši pirmos sagatavošanas priekšdarbus, lai jau tuvākā laikā izšautu cilvēku ar raķeti pasaules telpā. Šai laukā notiek sīva sacensība un skriešanās ASV un Padomju Savienības starpā, kurai no tām izdosies pirmai izšaut cilvēku pasaules telpā un, protams, pēc tam to dzīvu un sveiku redzēt atkal zemes virsū.

Šai vajadzībai ASV jau ir izraudzīti 110 kandidāti, no kuriem tiks izsijāti 11, no viņiem tad savukārt viens tiks sūtīts augšā. Viņu vārdi netiek izpausti, tāpat neviens iepriekš nezinās, kurš būs izredzētais. Šo akciju kārto uz brīvprātības pamatiem, bet izlase ir ļoti stingra. Tā ikvienam kandidātam ir jābūt ar universitātes izglītību, fizikas vai mēchanikas inženierim, lidotājam ar ne mazāk kā 1500 nolidotām stundām, jābūt **fiziski un garīgi veselam**, pēc speciālistu atzinumiem piemērotam gaisa telpas ceļojumam, jaunākam par 40 gadiem, un ne garākam par 5 pēdām 11 collām. Svars nav ierobežots.

JAUNATNES IDEĀLISMA CEĻŠ

ĪPAŠS RAKSTS „LATVIJAI AMERIKĀ"

Latviešu zemnieku bloka rīkotā diskusija par temu „Jaunatne un latviešu nacionālā politika brīvajā pasaulē" š .g. 8. februārī Baltijas Brīvības namā, Ņujorkā, izvērsās par ļoti nozīmīgu un ierosinājumiem bagātu notikumu. Ar runām referātiem šai sanāksmē piedalījās vairāki mūsu rosīgākie kultūras darbinieki: Dr. A. Rudzis, Filadelfijas apvienoto organizāciju priekšsēdis, rakstnieks E. **Mednis, rakstnieks** N. Kalniņš, studenšu kopas seniore A. Millere, students O. Gobiņš, LZ bloka prezidija locekļi A .Bērziņš un K. Mantenieks un Ņujorkas apvienoto organizāciju padomes priekšsēdis prof. P. Starcs.

Dr. A. Rudzis savā uzrunā jautāja, vai mūsu trimdas jaunatne nes sevī latviešu ideālisma garu un vai tai vispār ir kāds ideālisms? Šo jautājumu runātājs izcēla un pastiprināja ar latviešu ideālisma apgarotās jaunatnes lielajiem panākumiem tālākajā un samērā nesenajā pagātnē. Pirmkārt ,pagājušā gadsimtā ap vārdu l a t v i e t i s tā laika latviešu jaunatne izraisīja tik spēcīgu kustību — tautisko atmodu — ka pamodināja visu tautu kā no simtgadu miega. Otrkārt, strēlnieku cīņas, kur atkal jaunatne atsaucas uz aicinājumu: „Pulcējieties zem latviešu karogiem!" un šo aicinājumu arī īsteno, ierakstīdama pasaules vēsturē uz laiku laikiem asins un liesmu burtiem liecības par latviešu lielo varonību, drosmi un cīņas veiksmi. Treškārt, brīvības cīņas par Latviju: vāji apbruņotās un vāji apgādātās atbrīvotāju vienības cīnās ar milzīgu pārspēku. Šīs cīņas izšķīra ne ieroču pārspēks ,bet latviešu karavīra, latviešu jaunatnes varonība un ticība uzvarai. Tas pats leģionā . . . Vai arī tagad trimdā mūsu jaunatnei ir šāds ideālisms? Un atbilde skan — ir! Lai arī tas vairāk vai mazāk apslēpts vai nomākts, bet tas mūsu jaunatnē ir . . . Ideālismā jau nekad vienādā mērā neiedegas visi .Katru lielu kustību vada samērā neliela saujiņa garīgi rosīgāko, redzīgāko, dzirdīgāko un pašaizliedzīgāko. Pārējie — masa — tikai seko. Pie tam gadās, ka viens otrs ar visu krūti strādā pretim. Par latviešu ideālismu trimdas jaunatnē liecina kā atsevišķu pulciņu rosme ,tā gaidāmais lielais sarīkojums — Jaunatnes svētki. Tas pretstats un atsvars tam, ko svešā vara uzspiež latviešu jaunatnei okupētajā dzimtenē. No **visa redzams ,ka ideālisms latviešu jaunatnē nav zudis arī trimdas apstākļos. Tas tikai vairāk jāatbalsta ,jāizceļ, jānoskaidro un jānostiprina.**

Rakstnieks E. Mednis īpaši aicina un ieteic piešķirt lielāku vērību latviešu grāmatu izdošanai un iespiestā vārda izplatīšanai trimdas saimē. Ar to var pakalpot kā latviešu kultūras celšanai vispār, tā arī atvairīt un neitrālizēt Latvijas okupantu aģitāciju un propagandu.

Rakstnieks N. Kalniņš par jaunatnes problēmām sniedz īpašu, lieliski izstrādātu apcerējumu — referātu, pieskardamies ļoti daudzām problēmām, tās iztirzādams un atrisinājumu meklēdams. Ar to nepietiek, ka mēs savu jaunatni, kā skolas, tā akadēmisko ,nododam svešo zemju skolu ziņā. Šīm skolām ir savi mērķi, savi audzināšanas nolūki, ko tās sekmīgi vai mazāk sekmīgi veic. Latviskās stājas, latviešu ideālisma izkopšanā un nostiprināšanā lielāka ievērība jāpiešķir kā ģimenē, tā visā pārējā sabiedrībā. Ja jauneklis vairs neprot latviski, tur vainojami vecāki visvairāk, vecāku nevīžība un vecāku kūtrība . . .

E. Millere pieskārās kā jaunatnes gaitām svešo zemju skolās, tā arī savas tautas lepnuma uzturēšanai. Pēdējā laikā mūsu jaunatnē tiek izplatīta negatīvā aģitācija pret latviešu etnografiskajiem dārgumiem — tautas tērpiem, rotām, ornamentiem, pat gara mantām. Nav arī noslēpums, no kurienes šī ļaunā aģitācija nāk. Modes nāk un iet. Šodien viena, rītu cita, bet mūsu etnografiskās vērtības paliek. Tās jāglabā, jāceļ godā. Tas ir mūsu pašu lepnums un dārgais mantojums no tālās pagātnes. Bez tam mēs kļūsim nabagi — pelēka, bezveidīga masa. Ar tiem būsim un paliksim latvieši, lepnā un diženā latviešu tauta. Tālāk E. Millere pieskārās arī kādai citai negātīvai trimdas parādībai ,t. s. „miroņu biedrībām", par ko pēdējā laikā sākusi diezgan daudz runāt arī mūsu jaunatne.

Students O. Gobiņš enerģiski aizstāvēja jaunatnē pamodušos vēlēšanos „saklausīt, kā pukst latviešu sirds okupētajā Latvijā. Pēdējā laikā pret šo jaunatnes soli vērsti asi ,nepamatoti un nedibināti pārmetumi. Tie noraidāmi. Jāsaka, ka daļa vecākās paaudzes trimdinieku brauc it kā vecā, caurā laivā. Ūdens tanī jau līdz malām. Kustēties bīstami, ka neapgāžas. Citi, turpretim, it sevišķi jaunatne, vēlas braukt lielākā kuģī ,kurā var brīvi kustēties, kur var „ p a t b u m b u p a s p ē l ē t". Tanī vietas diezgan itin visiem, kā jaunajiem, tā vecajiem. Lūdzu kāpiet tik iekšā! Šādā stiprā un drošā kuģī, izbraukājuši pa pasaules jūru jūrām, mēs gribētu piestāt Latvijas krastā.

A. **Bērziņš** spraigās un veikli risinātās sentencēs izceļ un noskaidro politikas patieso jēgu un nozīmi cīņā par Latvijas atbrīvošanu. Šai ziņā sabiedrībā un it īpaši jaunatnē ieviesies ļoti aplams ieskats par politikas jēdzienu ,par politisko darbu un par politisko zinātni ,it kā politiskā darbība būtu kaut kas tāds, kas rada strīdus un izraisa, šķelšanos. Ja tas tā būtu, tad gan neviena universitāte vai koledža, kas savā mācību programmā uzņēmusi politiskās zinātnes, nevarētu darboties, ne vispār eksistēt. No šiem aplamajiem ieskatiem mums jātiek vaļā, jāpaceļas tiem pāri. Nav jābaidās ar politisko darbību iepazīstināt arī jaunatni. Politika pieder pie mūsu asākajiem cīņas ieročiem par savas zemes atbrīvošanu. Šis ierocis jādod arī mūsu jaunatnei un tam līdzi arī prasme, kā ar to rīkoties. Lai jaunatne šo ieroci droši tver savās rokās un vērš pret mūsu tautas niknajiem ienaidniekiem.

E. Mantenieks jūstami pastiprina un vēl vairāk noskaidro iepriekšējo runātāju izteiktās domas ar vairākiem vispārējiem ieteikumiem un norādījumiem.

Prof. P. Starcs norāda uz dažām a n o m ā l i j ā m, kas pirms dažiem gadiem aplamu ieskatu un varbūt pat ļaunprātības dēļ ieviestas trimdas jaunatnē. Pati lielākā anomālija ir stiprā un uzpūstā nošķiršanās tieksme. Ja tas tā būtu bijis mūsu neatkarīgajā valstī, mums būtu bijis vajadzīgas d i v a s Latvijas, lai varētu dzīvot. No šī ļaunuma jātiek, cik vien iespējams ,ātri vaļā. Separēšanās tieksmei līdzi iet otra, arī gaužām bēdīga parādība mūsu jaunatnē — bēgšana no izglītības vispār un latviskās kultūras sevišķi ,kā arī vairīšanās uzņemt sevī pārbaudītas zināšanas, pārbaudītas patiesības, izkristallizētas atziņas. Bez tām jaunatne mētājas kā akla. Saprotams, te ir arī izņēmumi, tas ar prieku jāatzīst, bet aplamais ieskats tomēr paliek. Arī šai negātīvajai parādībai jaunatnei jātiek pāri, lai mūsu jaunekļu un jaunavu darbs atmirdzētu gaišā un spožā ideālismā.

Debates izvērsās neparasti spraigas un domu bagātas. Aktīvi tanīs piedalījās A. Bļodnieks, adv. Pētersons, bij. rūpnieks Cerbulis, Krastiņš u .c. Referentiem patiešām bija ko svīst, aizstāvoties un meklējot atbildes uz jautājumiem. Ar patiesu gandarījumu jāatzīst, ka šī diskusiju sanāksme izdevās teicami. Cerams, ka izteiktās domas nepaliks „tukšā gaisā", bet pašķirs jaunatnes ideālismam ceļu. Apmeklētāju bija tik daudz ,ka visiem neiznāca vietas apsēsties. Sanāksmi atzīstami vadīja LZ bloka loceklis A. Ozoliņš.

K.

INŽ. N. ZOLDNERS — 50-GADNIEKS

Būvinženieris Nikolajs Zoldners dzimis 1909. gada 24. februārī Tallinā, Igaunijā, kur viņa tēvs strādāja par inženieri. Skolas gaitas beidzis Saldū un 1928. gadā iestājies L. U. inž. zinātņu fakultātē. Studiju laikā strādājis kā praktikants Jūrniecības departamentā pie upju hidrografiskās uzmērīšanas darbiem. Nodarbojies ar peldēšanas un airēšanas sportu universitātes sporta komandās.

1935. gadā strādājis kā praktikants Zviedrijā un no 1936. līdz 1938. gadam vadījis cementa rūpnīcas būvdarbus Brocēnos. Pēc obligātā karadienesta nokalpošanas Autotanku pulkā, vadījis šīfera būvdarbus Brocēnos.

L.U. beidzis 1940. gadā ar būvinženiera gradu. Pēc tam bijis būvuzņēmējs Rīgā un apkārtnē. 1944. g. emigrējis uz Vāciju, kur strādājis angļu armijas daļā par **inženieri** un vēlāk **IRO** galvenajā mītnē izvietošanas daļā. Uz N. Zoldnera ierosmi ar **Kanadas darba ministrijas** atbalstu noorganizēta inženieru izceļošanas akcija, kas deva iespēju 13 inženieru ģimenēm pārcelties uz Kanadu, kur ģimeņu galvas atrada darbu savā speciālitātē.

No 1949. gada Kanadā strādājis par betona ražošanas kontroles inženieri kādā Montreālas firmā. Šeit viņš betona ražošanu nostādījis uz racionāliem pamatiem, uzlabojot ražošanas iekārtu un iekārtojot modernu labōratoriju ,kuras 12 darbinieki bija latvieši. 1957. gada rudenī N. Z. pieņem federālās valdības **piedāvājumu** strādāt par vecāko **pētniecības inženieri** Kalnrūpniecības ministrijā Otavā, kur viņa darbs ir betona technoloģija. Daži no galvenajiem pētniecības uzdevumiem: betona uguns izturība, augstas pretestības vieglbetons, smalko smilšu lietošana betona pagatavošanai, smagā betona īpašības un piemērotība atomrūpnīcu vajadzībām. N. Zoldnera pētījumi betona pārbaudes laukā publicēti ASTM žurnālos. N. Z. ir ilggadīgs biedrs profesionālo inženieru korporācijā ASTM, American Concrete Institute, E.I.C., Canadian Institute of Mining and Metallurgy, (C. I. M.). Paralēli zinātniskam darbam N. Z. piedalījies latviešu inž. organizēšanas darbā. Būdams Vācijā viņš noorganizēja inž. apzināšanu angļu zonā, bijis viens no LIAA dibinātājiem.

1955. gadā jubilāru ievēlēja par LIAA prezidija pr-ža vietnieku.

TRIMDAS SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

„SOLISTU MAIŅA TRIMDAS ORĶESTRĪ"

Atceroties diskusiju vakaru, ko nesen Ņujorkā bija rīkojuši mūsu vecie un jaunie politiķi, kāds klausītājs mums raksta tā:

Kaut personīgi nejutos pietiekamu vecumu sasniedzis, lai pamācītu jauniešus, kaut arī vismaz fiziski vairs neesmu tiem pieskaitāms, tomēr domāju, ka vārda brīvība ir dota katram.

Minētā diskusiju sanāksme varēja ierosināt pārdomām kuru katru, un tā radīja ne vien dažādas pieejas, bet arī, cik bagātīgos, kuplos asociāciju sazarojumos izvēršas domas un līdz ar to arī izteiktie vārdi. Bez tam būtiski nozīmīga ir „platforma", uz kādas mēs nostājamies, arī vide un laiks. Piemēram, ir liela starpība, vai vēlamies aplūkot kādu temu tīri filozofiski, meklējot patiesību (neticīgie cilvēki varbūt teiks „patiesību" pēdiņās, jo absolūtās patiesības nemaz neesot... Lai, — es jau arī cinikiem domu brīvību!), vai nostājamies aktīvas cīņas pozīcijā. Nav šaubu, ziedošanās gribai, cēliem ideāliem aizvien piemīt un visos laikos tuvs ir bijis īpašs aureols, skaistums un degsme. Ja arī bijušas vilšanās, atkāpšanās, atsvešināšanās, tad tas nenozīmē, ka mērķis jau būtu zudis. Ja arī kāds nesis sevī vairāk meklētāja tieksmes kā **dažs labs** aprobežots farizejs, tad tas nenozīmē ,ka šo šķietami apmaldījušos meklētāju drīkst apzīmēt ar „pazudušā dēla" zīmogu.

Ir cits jautājums, cik kurš katrs ir „stiprs savā garā", cik daudz katrs var būt spējīgs patstāvīgai domāšanai bez aizspriedumiem vārda pilnākajā un labākajā nozīmē. Var jau būt, piemēram, viens sen nobriedis ikdienas dzīvei ar darbu, veikaliem ,ģimeni, toties ideju laukā viņš ir vai nu nevarīgs, vienaldzīgs, vai arī „dara to, ko liek" autoritātes. Kas pāri par to, „tas no ļauna", „lai labāk domā citi manā vietā . . ."

Ir atkal cits jautājums, vai varbūt visas šīs idejas, virzieni, sektes ir zemes virsū pilnīgi lieki. Ienesot mazu humoristisku noti un tajā pašā laikā paliekot nopietnam, gribētos „ar turpat absolūtu pareizību" apgalvot,ka, ja gadījumā pasaules parlamentos un valdībās pilnīga noteikšana būtu sievietēm, tad arī karu nemaz nebūtu. Bet, jādomā, nebūtu arī partiju, filozofu un praviešu . . . . vai tas viss būtu modificēts ,atmaigots, miermīlīgs. Varbūt tomēr gadītos pa dumpiniekam, kas mēģinātu dēkas vismaz zinātnisko eksperimentu nozarē.

Atgriežoties reālitātē, jāapliecina, ka mūsu jaunieši vēlas ne vien uzklausīt vecāko ļaužu pieredzi, bet arī lielajā trimdas orķestrī sākt šur un tur pārņemt „pirmās vijoles" lomas. Lai cienījamie senioru solisti pakāpeniski pieradinās pie šīm domām, jo tas ir — dabas likums.

J. P.

LATVIJAS AMERIKĀ
pārstāvis
KLĪVLENDĀ
J. Ezergailis, 12102 Miles Ave., Cleveland 5, Ohio, USA,
pieņem jaunus abonentus, kārto abonementu pagarinājumus un sniedz informāciju.

PĀVESTS JĀNIS XXIII PĀRKĀRTO DIPLOMĀTUS

Stājoties amatā, jaunievēlētais pāvests sāka kārtot arī lietas ar Vatikānā akreditētiem diplomātiem. Dažādu valstu diplomātiskie pārstāvji tika aicināti iesniegt savas pilnvaras jaunajam Vatikāna valsts galvam.

Nacionālās Polijas un Lietuvas diplomāti šādas pilnvaras sagādāt, protams, nevarēja, radās bažas, ka Vatikāns šos pārstāvjus svītros no diplomātiskā korpusa.

Tomēr Vatikāna oficiozs L'Osservatore Romano ievietojis paskaidrojumu, ka pāvesta labvēlība poļu un lietuvju tautām palikšot arī uz priekšu negrozīta. Palikšot arī minēto tautu pārstāvības, kaut gan to vadītājam personām viņu oficiālo pilnvarojumu trūkuma dēļ būtu jāsamierinās ar zemākiem diplomātu titulim, resp. lietvežu — itāļiešu vārdā gerente, franču Chargé d'affaires titulu.

Bet, ievērojot pastāvošās diplomātiskās tiesības, jāsaka, ka Lietuvas sūtņa pārdēvēšanai par gerente — lietvedi no starptautiskā viedokļa ir savas juridiskas sekas, tā tomēr nav atzīstama tikai par nosaukuma maiņu „kā tas būtu jāsecina no „Osservatore Romano" minētā paskaidrojuma.

Starptautiskās pārstāvību tiesības kārto diplomātiskais reglaments, kas pieņemts jau 1815. gadā, slavenajā Vīnes kongresā un ļoti precīzi. Tanī jo sīki uzskaitītas visas diplomātu kategorijas. Tāds diplomātisks pārstāvis, kas neietelp nevienā no uzskaitīto grupu numerus clausus, var gan starpautiski darboties, tomēr viņš pēc sava amata ieņem viszemāko stāvokli pastāvošajā diplomātiskajā sarakstā: vēstnieki, sūtņi, Chargé d'affaires (lietveži), padomnieki, sekretāri, atašeji.

Piemēram, Latvijas sūtnis Vašingtonā gan saucas Chargé d'affaires, t. i., lietvedis, bet līdz ar to, tiek minēts viņa — Minstre (t. i. sūtņa tituls) ,kas nozīmē, ka pēc sava ranga tas ieņem pirmo vietu kopā ar citiem vēstniekiem un sūtņiem. Aiz tiem nāk, kā jau minēju, padomnieki, sekretāri, atašeji, bet aiz tiem paši zemākie — tādi pārstāvji, kam nav sevišķa titula.

Šobrīd nevar vēl skaidri pateikt kādā stāvoklī īsti būs Lietuvas „gerente", tomēr jau aprādīto iemeslu dēļ ir skaidrs, ka viņa amatam agrāko svaru paturēt nav lielas cerības. No tīri formālā viedokļa ir svarīgi, vai šo **gerente** atzīst kā lietvedi, vai kā diplomātisku pārstāvi ārpus pastāvošā saraksta.

Jāpiemin, ka te ir daudz vēsturisku piemēru. Vispār neskaidros politisko pārmaiņu laikos no seniem laikiem pastāv tendence jaunu, vēl nenostiprinājušos valstu pārstāvjus parasti ierindot zemākā kategorijā, kā tiem pienāktos. Arī mūsu valsts dibināšanas posmā Latvijas jaunie diplomātiskie pārstāvji žēlojās ārlietu ministram Z. Meierovicam, ka ārzemju ārlietu ministrijas viņus ievietojot zemākos rangos, nekā tiem pienāktos. Meierovics tiem gan atbildēja: „Vai nav vienalga, kā jūs tur dēvē, pats darbs taču norāda, vai esat sūtnis vai ne." Protams, spējīgais ārlietu vadītājs Meierovis ar to tikai nomierināja savus padotos, jo viņš gluži labi saprata, ko nozīmē diplomātiskais protokols, kādas tam sekas.

Nostiprinoties Latvijas valstij, arī mūsu pārstāvji ārzemēs ieguva vajadzīgo cieņu, un vairs neuzpeldēja jautājums par viņu diskrimināciju. Vēl vēsturisks raksturīgs piemērs ar Padomju Savienību. Boļševiki sākumā savus diplomātiskos pārstāvjus nosauca vienkārši par pārstāvjiem, jo vēstnieku, sūtņu u t. t. apzīmējumi tiem likās pārāk „buržujiski."

Mūsu diplomātisko un konsulāro tiesību speciālists L. U. mācības spēks H. Albāts savos **semināros pamatoti** aprādīja krievu izdarīto kļūdu. Izrādījās, ka **visas citas** ārvalstis pieņemšanās un diplomātiskās viesībās boļševiku polpredim ierādīja pēdējo vietu, jo tāds amats nebija paredzēts diplomātiskā reglamenta nomenklātūrā. Boļševiku polpredi sēdēja aiz citu sūtniecību visjaunākajiem, zemākajiem — atašejiem. Protams, tas Kremlim nepatika, un drīz vien Pad. Savienība paziņoja, ka arī tā pieņem pastāvošā dip**lomātiskā reglamenta** noteikumus par nomenklātūru un nekavējoties pārdēvēja savus pārstāvjus ārzemēs no polprediem par vēstniekiem, sūtņiem u. t. t.

Nav šaubu, ka arī tagadējo **laiku raksturo** pārejas stāvoklis: vēl nav parakstīts pat miera līgums ar 2. pasaules kara partneri — Vāciju u. t. t., nekāda noteikta kārtība pasaulē vēl nav nodibinājusies. Jo sevišķi grūti okupētām valstīm aizstāvēt savas tiesības.

Lietuvas, tāpat nacionālās Polijas sūtņu lietas Vatikānā tādēļ pelna ievērību un pamudina būt modriem arī pārējo apspiesto tautu diplomātiem.

Mag. iur. E. Liepiņš

Viesu grāmata ģipsī

Osvalds Kļavenieks, kam pirms pāris mēnešiem katastrofā salauza abas kājas, vēl aizvien atrodas slimnīcā, un, cik paredzams, tad vēl jārēķinoties ar pāris mēnešiem, kamēr noņems ģipsējumu.

Staigāt viņš vēl nevar, bet gan pa reizei pārvietoties uz braucamiem ratiņiem. Hilcrest slimnīcā viss lielais iemītnieku vairums ir vecākas sievietes, bet vīrieši, kopskaitā 4, novietoti vienā sāņistabiņā. Lai īsinātu laiku, Kļavenieks lasa grāmatas un pārlasa arī savu „viesu grāmatu".

Šo viesu grāmatu viņš iekārtojis uz ieģipsētās kājas, kur katram apmeklētājam, kas ieradušies pēc 1. februāra ,ir bijis gods ierakstīt savu vārdu, par ko, protams, slimnieks ļoti priecājas.

Savienotās VALSTIS

ČIKĀGA

● Milvoku aktieru kopa ar Anšlava Egliša masku spēli Galma gleznotājs viesojās Otto Krolla kultūras biroja sarīkojumā **sestdien, 7. februārī** Masoņu zālē. Neapšaubāmi, aktieris un režisors Pēteris Ozols pielicis lielas pūles, lai piesaistītu lugai lielu personālu. Īsti atzinīgi jāmin Elzas Tauriņas spēle un tēlojums. Publika amizējās par komiskām situācijām un priecājās par jaukiem kostīmiem un dekorācijām. Skatītājiem pārpildītā zāle savukārt liecināja, ka Krolla Kultūras birojs joprojām bauda čikāgiešu atsaucību. Netrūka arī jauniešu. Informējoties pie kases, jo mūs sevišķi interesē jaunatnes līdzdalība sarīkojumos, uzzinājām, ka lugu noskatās turpat 100 jauniešu. Tas ir ļoti respektējams skaits. Izrādes beigās viesus sumināja ziediem un pelnītiem aplausiem.

T. B.

Otto Krolla Kultūras biroja gleznu izlozē 8. februārī laimētāji ir sekojoši: Roberts Stakle, Linkolnā, Nebr, loze Nr. 205, ieguvis Jāņa Kalmītes gleznu „Puķes", R. Rutkis Sietlā, uz lozi Nr. 969 — V. Aistara „Lauku skats", L. Vilks, Omahā, Nebr., uz lozi Nr. 978 — V. Ozoliņa grafiku, un Pēteris Ozols, Milvokos, uz lozi Nr. 893 — Arnolda Šimaņa „Ceļš". Gleznas saņemamas Čikāgā, 800 S. Halsted St.

● Baptistu jaunatne un studenti rīko sestdien, 14. februārī, pl. 7 vakarā Baptistu b-cā daļēji formālu banketu, 5000 W. Ohio ielā. Gada svētki notiks turpat svētdien, 15. februārī, pl. 11 pr. p. Runās Dr. Kārlis Lejasmeijers. Visi laipni ielūgti.

● Par brīvības cīņu traģiku runās Fricis Grīnbergs Otto Krolla Kultūras biroja sarīkojumā piektdien, 20 febr., pl. 7.30 vak. Hull House kamīnu zālē, 800 S. Halsted St. Lektors pieskarsies cēloņiem, kas profanējuši mūsu likteņa cīņu. Temats ļoti plašs, bet referāts solās būt ne vien aktuāls, bet arī saistošs, kādēļ katrs aicināts, kam interesē šī liktenīgā problēma.

● Pirmoreiz Otto Krolla Kul**tūras biroja** rīkotajā koncertā **sestdien,** 21. februārī, pl. 7.30 kultūras nama kamīnu zālē, 800 S. Halsted ielā, dzirdēsim obojas solo, kuru spēlēs jaunais mākslinieks Andrejs Jansons. Pirmoreiz čikāgieši dabūs **iepazīties ar** topošu jaunu klavierniecī Guntu Keri (abi no Ņujorkas), kā arī pašu māju jauno Salnas studijas audzēkni Aivaru Bumbuli, ko jau pazīstam no tēlojumiem Čikāgas latviešu teātra izrādēs. Pavadījumus izpildīs Zaiga Ore .Ieejas maksa $1,50, studentiem un skolēniem $0,50.

● „Pasaku valsti" bērniem rīko Otto Krolla Kultūras birojs svētdien, 22. februārī, plkst. 5 p. p. Bowen zālē. Pasakas stāstīs Skaidrīte Ilstere, Zinaīda Oša un Nellija Kreņģele. Ar mūzikāliem priekšnesumiem piedalās Laimonis Kreņģelis un Zaiga Ore. Priekšnesumiem sekos rotaļas un dejas, kuras vadīs E. un V. Dzelmju tautisko deju kopas vadītāji. Par apgaismojumu rūpēsies Valdis Vītoliņš .Ieejas maksa $1,- — bērniem 50¢ Vakaru vadā Verena Strautniece.

● Bērnu un jauniešu grāmatu skati rīko Otto Krolla Kultūras birojs, kultūras namā, Bowen zālē.

KALAMAZŪ

● Tā kā ne Kalamazū pilsētā, ne tuvākā apkārtnē nav mednieku ne makšķernieku biedrības, bet mūsu tautieši, kas šo sportu piekopj, te dzīvo ļoti daudzi, prof. V. Ruševics, A. Tralmaks un J. Strautkalns izsūtījuši visiem zināmiem šī sporta cienītājiem aicinājumus te dibināt Latviešu mednieku un makšķernieku klubu

Lai dibinātāji kaut cik būtu par šo lietu informēti ,tie ir jau ievākuši informāciju no Kanadas mednieku un makšķernieku kluba, kā arī saņēmuši attiecīgus statūtus. Par to lai kanadiešiem sirsnīgs paldies.

Kalns.

GRAND RAPIDI (MICH.)

● Grand Rapidu un apkārtnes kolledžu un universitāšu studenti un studentes nodibinājuši konkordiju kopu, kas pārņēmusi agrāko Rīgas konkordiju noteikumus un tradīcijas. Kopā pārstāvētas 2 konkordijas: Valdemārija un Zinteniece. Kopas prezidijā darbojas seniors A. Vasils (Lansinga), viceseniors Uldis Plāte (Grand Rapidi) un audzinātājs Druvvaldis Liepiņš (Grand Hevena). Zintnieces seniore ir Ausma Linde (Grand Rapidi).

● Skrundas 14. skautu vienībā pabeigta pagājušās vasaras lielās nometnes filma, kuru uzņēma Juris Siliņš. Tās izrāde paredzēta tuvākā nākotnē.

● Organizāciju padomes prezidija uzdevumā jaunatnes pulciņa Pērse valde aicina ikvienu tautieti iesūtīt vietējai radio stacijai (WOOD „Above the News", 120 College Ave., S. E., Grand Rapids ,Mich.) savus ieskatus par Klīvlendas rezolūciju, lai klausītāju domas tā varētu iztirzāt sestdienu vakaru reliģisko apskatu programmā.

● Gunta un Baibas Bruņu ģimenē mazajai atvasītei Lindai Anitai tagad pievienojies brālītis Paulis.

● Vienības draudzes jaunatnes pulciņa Auseklis dalībniekiem noorganizēti moderno deju kursi. Dejas māca deju skolotājas Inese Paegle un Gunta Vasariņa. Piedalīšanās iespējama arī jauniešiem, kas nepieder pie šīs draudzes; tuvāka informācija saņemama pie pulciņa vadības.

● Indiānāpoles latviešu biedrības priekšnieks Konrāds Kārkliņš 7. februāra vakarā Vienības draudzes baznīcas apakšējā zālē runāja par sadzīves formām, dažādām pieklājības normām tagadnē un agrākos gadsimtos. Referāts bija ļoti interesants un bagāts dažādiem piemēriem, tikai žēl, ka klausītāju nebija daudz. Maz bija arī pašas jaunatnes, kam šis referāts bija domāts. Pirms referāta skolot. M. Gaide, apsveica K. Kārkliņu sakarā ar viņa pagājušo 60 gadu jubileju. Bijušā skolniece viņam pasniedza ziedu balvu.

V. Z.

Piemin Latvijas pastmarkas jubileju

Amerikāņu filatelijas kluba „Society of Philatelic Americans" janvāra numurā ievietots A. Vēvera apskats par Latvijas pirmo pastmarku, kas iespiesta uz vācu kara kartīm. Kopš šīs markas izdošanas 1918. g. 19. decembrī pagājuši 40 gadu, bet vēl arvienu tā dod plašu vielu pētījumiem filatelijā. Cik līdz šim zināms, šis ir vienīgais izdevums, kas atzīmējis šādā veidā mūsu pirmās pastmarkas 40 gadus.

CEĻA VĀRDI

Mazās ikdienas lietas prasa no mums lielāku pacietību nekā lielās uzvaras un vareni veikumi.

☆

Cik labi, ka Dievs cilvēkiem dāvājis domas: tās nepazīst nedz laika, nedz telpas, nedz attāluma.

☆

Viss pasaulē ir iespējams, jāatrod tikai pareizais ceļš.

☆

Kur valda saprāts, tur pienākums kļūst par cementu, kas satur dzīves celtni.

K. Raudive

STUDENTU KARNEVĀLS NAKTS LATĪŅU KVARTĀLĀ

piektdien, 20. februārī, plkst. 8 vakarā COLUMBUS ZĀLĒ, TORONTO

Laba deju mūzika. Ieeja maskās lētāka.

Par labiem uzkožamiem gādās A. Kristapsons.

Galdiņi pasūtināmi LOTUS puķu veikalā LE 3-3884.

TORONTO LATVIEŠU STUDENTU KOPA.

SLĒGTA „ČETRU GRUPAS" IZSTĀDE

Toronto pārdoti 18 darbi

Svētdien, 15. februārī, slēdza A. Annusa, J. Gaiļa, M. Krūmiņa un F. Milta darbu skati Toronto DV namā, lai izstādi varētu pārcelt tālāk uz Montreālu, kur to atklās 1. martā. Toronto izstādi bija apmeklējušas ap 600 personu, un pavisam pārdots 18 darbu. Annuss pārdevis 11, Gailis 6 un Krūmiņš 1 darbu.

Par panākumiem mākslinieki ļoti apmierināti, tāpat par Toronto kollēgu un pārējo sabiedrisko darbinieku sirsnību un atsaucību ,kas izstādē personīgi ieradušos prof. A. Annusu vairākus vakarus uzņēma kā savu viesi, pavadot patīkamas stundas spraigās pārrunās un debatēs.

FILMU Pasaule

Nobeļa prēmijas laureāta J. Pasternaka romāns „Dr. Živago" netiks filmēts, kā sākumā bija paredzēts, jo grāmatas izdevēji noraidījuši J. B. Harrisa un Stanleja Kubrika 1 milj dolaru piedāvājumu. Romāna izdevēji domā ,ka šādā gadījumā ciestu vienīgi pats autors, kas jau tagad kritis Kremļa nežēlastībā.

☆

Visā drīzumā uz ekrāna būs redzama Monako princese Greisa Kellija savā pundurvalsts reklāmas filmā. Princis Renjē los ūdenslīdēju, bet filmaktieris Franks Sinatra — tūristu.

☆

Pačala: Daži rakstītāji domā, ka Āva Gardnere „sadraudzējusies" ar Valteru Čiari, kas nule kā ieradies Austrālijā, kur patlaban uzņem Stanleja Krāmera jaunāko filmu „On the Beach". Citas ziņas vēstī, ka Čiari „metis acis" uz skaisto modeli Linu Pītersu, kuru Krāmers grib vest uz Holivūdu un piedāvāt tai pastāvīgu filmu kontraktu.

☆

Latvieši ir mākslas cienītāji, to rādīja kuplais apmeklētāju skaits operas „Madame Butterfly" izrādēs Fairlawn teātrī.

A. K.

JĀNIS SARMA – LATVIEŠU PRESES BIEDRĪBAS GODA BIEDRS

Latviešu preses biedrības centrālā valde šais dienās par savu goda biedru ievēlēja Austrālijā dzīvojošo rakstnieku Jāni Sarmu. Goda biedru skaitā viņš seko aiz Pāvila Gruznas (miris), Jāņa Jaunsudrabiņa, prof. Luža Bērziņa, Jēkaba Zīberga, Valdemāra Damberga, Jāņa Porieša un Dr. Zentas Mauriņas. Iegūt goda biedra titulu LPB nav viegla lieta — jābūt senioritātei ar izciliem nopelniem latviešu kultūras dzīvē, presē vai rakstniecībā.

Jāņa Sarmas izraudzīšana par biedrības goda biedru sakrīt reizē ar viņa 75 gadu svinībām Melburnā. LPB Austrālijas kopa rakstniekam rīko 21. februārī slēgtu vakaru ar viņa darbu daudzinājumu, pēc kam seko jubilāra gleznu izstāde ar 42 darbiem. LPB Bostonā nosūta gaviļniekam arī mazu naudas balvu un goda biedra diplomu, ko izgatavoja gleznotājs J. Cīrulis.

J. Sarma ir zemgalietis, Latvijas neatkarības laikā bija samērā kluss skolu darbinieks. Viņš publicēja stāstus un noveles jau kopš 1928. g., taču grāmatas viņam vēl neiznāca. Savu ilgi krāto pieredzi visā krāšņumā viņš sāka izstarot emigrācijā, kļūstot par visai pazīstamu rakstnieku. Sarmas stiprākā un neaizstājamā prasme ir, ka viņš ļoti labi pazīst latvju tautas Atmodas laikmetu un tā laika personības. Atmiņā mums nāk romāns Negantnieks, kur tēlots dedzīgais Auseklis — latvju tautas dumpīgais dzejnieks, un daudzi citi viņa līdzgaitnieki. Šie Sarmas darbi atdzīvina mūsu lielo pagātni, kas dod spēku turpināt dzīvot un strādāt par savu tautu.

J. Sarma ir arī gleznotājs ar labu vērienu, un tēva gara dāvanas mantojuši arī viņa divi dēli: grafiķis Zigurds Kalniņš (miris Austrālijā) un kritiķis Vitolds Kalve.

Pēdējos gados J. Sarma publicē 5 grāmatas: Trioletu krājumu Saulgrieze — 1954. g., romānu Rūsa — 1954. g., stāstu krājumu Vīru valoda — 1955. g., pasaku Slinkais puisis — 1955. g., romānu Negantnieks — 1956. gadā. Bez tam daudzi Sarmas darbi iespiesti trimdas periodikā. Blakus daiļliteratūrai J. Sarma daudz rakstījis par mākslas un literatūras problēmām. Šīs apceres saturā bagātas, uzrakstītas skaidrā un vienkāršā valodā, veicinot mākslas un literatūras izpratni visplašākās lasītāju aprindās. Par darbiem publicistikā Jānis Sarma 1957. g. saņēma LPB godalgu, bez tam ļoti jāuzsver Sarmas jauno literātu audzinātāja darbs ,ko reti kāds cits rakstnieks trimdā tā veic, kā viņš. Melburnā jau vairākus gadus notiek regulāras literātu sanāksmes, kuru dvēsele ir Sarma. Literāti nolasa savus jaundarbus, pēc kam seko to darbu iztirzājums, meklējot kļūdas un sasniegumus. Nevar gan apgalvot, vai tas būtu tikai Sarmas nopelns, bet Austrālijā mums ir daudzi jauni literāti un avīžnieki, kas izteikušies ne vien rīkotajās daiļdarbu sacensībās, bet arī reportāžās, ko veicina turienes laikraksts Austrālijas Latvietis. Nenoliedzami, arī šeit būs vērojama Sarmas ietekme un viņa ideālisms, kas savukārt atstarojas Austrālijas latviešu jaunatnes kultūrālās aktivitātē.

J. Sarma aktīvi piedalās LPB Austrālijas kopas darbā un daudzus gadus bija kopas valdes priekšsēdis, bija arī LAA Kultūras fonda priekšsēža vietnieks.

Ir labi, ka katrā lielākā centrā ir kāds seniors, kas vēl var mācīt jauno paaudzi. Tas var būt patiesi laimīgs, kam ir ko dot, un priecīgi var būt ieguvēji, izlīdzinādami uzskatu dažādības un saņemt dzedro latvju tautas likteni ar paceltu galvu.

Osvalds Akmentiņš.

25 GADI AR KĀJĀM GAISĀ

Latviešu cirkus akrobāts viesojas Toronto

Kādreiz cirkus māksla bija augsti vērtēta, bet šķiet, ka tie laiki ir pagājuši. Tagad labu cirkus izrādi var redzēt tikai pāris reizes gadā — vismaz tā tas ir Toronto. Tomēr jāatzīst, ka šinī pilsētā ir viens teātris, kas vismaz daļēji kultivē cirkus mākslu, ja varbūt ne tieši šī vārda visplašākā nozīmē. Tas ir Kazino teātris ,kur bez filmām skatītājs var baudīt arī kaut ko vieglāku. Šis „kaut kas vieglāks" ir parasti „kabarē uzvedums, kur bieži vien pavīd pa izcilam spēkam tā saucamās „mazās skatuves" mākslā.

Kādu dienu, ejot garām Kazino teātrim, nejauši ievēroju 2 paprāvas bildes, kurām apakšā bija parakstīts — Richard Šulte, „Antics in Novelty". Iespējams — latvietis. Lai pārliecinātos „gāju iekšā. Apmēram pēc 10 minūtēm sākās izrāde. Jau programmas otrā numurā ceremoniju meistars pieteica „ka ieradies viesis no ASV, latvietis Richards Šulte ,kas rādīšot neparastu balansa aktu' uz brīvi stāvošām kāpnēm. Un skatītāji redzēja ne tikai to, bet arī citas ievērojamas atrakcijas, kā piem. stāvēšanu uz galvas pusu podā ,reizē parādot, cik „viegli" tai pašā laikā var darīt kaut ko citu: smēķēt, lasīt avīzi un spēlēties ar stīpām un bumbiņām. Skatītājiem visas šīs izdarības ļoti patika ,kā to liecināja aplausi.

Pēc izrādes man bija izdevība patērzēt ar mūsu ielo akrobātu kādā mazā Bay ielas kafejnīcā. „Redziet, nu es varu atkal ievilkt elpu," teica R. Šulte, „jo nākošais „šovs" sāksies tikai pēc 2 stundām." Savā interesantajā stāstījumā R. Šulte atsauca atmiņā arī Rīgas laikus, kad darbojies slavenajā Zalamonska cirkū. Kopš tā laika mūsu cirkus akrobātijas meistars apceļojis gandrīz vai visu puspasauli.

R. Šulte, kas darbojas šajā riskantajā laukā jau 25 gadus un savu jubileju atzīmēja Toronto draugu pulkā, apceļoja Eiropu no 1934. g. — 1939. gadam ar kādu itāliešu trupu, gūstot visur lielu atsaucību. Pēc izdienēšanas Latvijas armijā mūsu tautietis devās atkal prom no savas zemes.

„Tas bija 1943. gadā ,kad man bija izdevīgs piedāvājums Vīnē," stāsta R. Šulte. „Kopš tā laika esmu trimdā tā daudzi citi.

Beidzoties 2. pasaules karam, R. Š. nodibina latviešu cirkus mākslinieku trupu un iepriecina amerikāņu karaspēka vienības. Šajā trupā darbojās tādi redzami latviešu cirkū artisti, kā A. Drivinieks ar kundzi, J. Borsuks, L. Ņikitiņš ar kundzi, V. Kupče, I. Ivarro un S. Matisons. Šo mākslinieku centrs toreiz bija studentu pilsēta Heidelberga.

Mūsu akrobāts, būdams arī izcils smalkmēchaniķis, ieradās ASV 1951. gadā un apmetās uz dzīvi Ņujorkā.

„Sākumā bija grūti atrast darbu savā nozarē," atceras mūsu tautietis „tādēļ strādāju visādus darbus: sabiju par galdnieku, vēlāk par mechaniķi un visubeidzot „uzdienēju" pat par dārznieku."

Vai jūs tā varat? R. Šulte balansa aktā.

Tagad jau ir pagājuši četri gadi, kopš R. Šulte strādā savā branšā. „Tikai uz drauga ieteikumu es saņēmu savu pirmo darba piedāvājumu. Sāku ar Bostonu, bet šajā laikā esmu uzstājies jau tādās lielpilsētās kā Ņujorka, Filadelfijā, Čikāgā, Montreālā un Vašingtonā."

R. Šulte patlaban ir saistījies ar „Roy Cooper" aģentūru, kas izgādā uzstāšanās iespējas Kanādā. „Toronto pilsēta man ļoti patīk", saka uzņēmīgais akrobāts, „vienīgi žēl, ka divertismenta šeit nav sevišķi populārs."

Mūsu cirkus artists par savu pastāvīgo dzīves vietu izraudzījis Pitsburgu, kur kopā ar kādu italieti, smagā svara čempionu vada akrobātikas skolu un veselības institūtu ,kas domāts galvenokārt cilvēka fiziskai attīstībai un ķermeņa norūdīšanai.

Ko dara pārējie mūsu cirkus mākslinieki?

„C. Pētersons dzīvo Ilinojā, netālu no Springfildas un joprojām dresē suņišus. J. Ādamsons ar kundzi arī palikuši uzticīgi savai agrākai nodarbībai un bieži uzstājas ASV austrumu piekrastē ar balansa aktiem. Gaisa trapeču meistars A. Drivenieks ar kundzi dzīvo Melburnā, Austrālijā un darbojas savā nozarē. Persu akta speciālists P. Balodis dzīvo un strādā Ņujorkā. Pirms astoņiem gadiem viņš apceļoja visu Dienvidameriku un arī Kubu."

Kādi ir jūsu nākotnes nodomi?

„Gribu nākošā ziemā doties mazā atvaļinājumā uz Kaliforniju un pie reizes izmēģināt arī laimi — varbūt gadās uziet zeltu."

Kādēļ tieši ziemā, ne vasarā?

„Vasaras mēnešos var vislabāk nopelnīt, īpaši lielo izstādu laikā". Cerēsim, ka mūsu nenogurstošajam cirkus māksliniekam izdosies atrast ne tikai zeltu, bet pārliecināt arī teātru menedžerus, ka „mazā skatuves" māksla ir tikpat nozīmīga kā visas citas mākslas.

A. K.

ARTURS VOITKUS OGLES PELNOS ROMĀNS

A. Nulīša viņete

(15. turpinājums)

Bet Ziemeļa kundze nebija viegli pieveicama.

„Tikpat labi es tev varētu jautāt, lai tu man iedod Starumēna kundzes adresi."

„Man tās nav. Bet ja man būtu zināma Pūpola dzīves vieta, tad vairs tālu nebūtu jāmeklē pēc Straumēna kundzes."

„Ko tu ar to gribi teikt?" viņa nosvieda dakšiņas, „Tu . . . tu domā ,ka . . . ka tā sieviete aizbraukusi, lai uzmāktos Pēterim?!".

Iekāms Ziemelis paguva atbildēt, viņa bija atstājusi virtuvi un uzskrējusi augšas stāvā guļamistabā. Mirkli vēlāk no turienes varēja dzirdēt gaŗi stieptu gaudojienu, kam ar cilvēka balss skaņām nebija ne mazākās līdzības. Gaudošana pārtrūka tikai uz īsiem mirkļiem, elpas atņemšanai — un ar katru jaunu stiepienu pieņēmās spēkā un gaŗumā.

Ziemelis atstūma šķīvi. Grantam, tātad, bija taisnība — ar Ievas nerviem nebija labi.

Viņš brīdi šaubījās — iet augšā un mēģināt mierināt vai ļaut pašai nomierināties? Ko tādā reizē ieteiktu psichiatri?

Mirklī ,kad viņš jau spēra pirmo soli uz kāpņu pusi, augšas stāvā kaut kas krita un šķinda — kaut kas liels un smags, un stikla lauskas bija dzirdamas izšķīstam uz visām pusēm. Ievas kaucošā balss uz brīdi apklusa, lai tad atkal pieņemtos no jauna spēkā un spalgumā.

Ziemelis saprata — tas bija lielais spogulis ,ko viņi bija pirms gada iegādājuši, un ko viņš vēl nebija paguvis iestiprināt sienas skapja durvīs, bet pakāris pie sienas. Sieva viņam bieži bija pārmetusi ,ka viņš visam citam protot atrast laiku, bet nekad mājas lietu kārtošanai.

Viņš apgriezās un devās pretējā virzienā — laukā no mājas, prom no visa nepatīkamā.

7.

Pamela bija atkal atgriezusies darbā, bet bija kļuvusi neiecietīgāka un vairījās Intas. Likās, viņa nožēloja, ka bijusi pārāk atklāta, un lai pasvītrotu, ka toreizējā uzticēšanās nedeva Intai nekādu īpašu tiesību, bija uzsvērti vēsa un atturīga.

Bet Inta Pamelas izturēšanos daudz nevēroja, jo pēdējās nedēļās viņas uzmanību vienmēr vairāk saistīja Rūta. Pareizāki — Rūtas nespēšana iedzīvoties jaunajā vidē.

Viņai nebija draudzeņu.

Biežā dzīves vietas mainīšana bija panākusi, ka bērns visur bija svešs. **Skolā viņa atrada jau gatavus** bērnu nogrupējumus, un ja kāds arī Rūtai pateica laipnāku vārdu, pārējie to tūlīt atrāva pie sevis — ar svešo ienācēju nebija ieteicams draudzēties.

Rūta labi mācījās, bet tas viņai darīja vairāk ļauna kā laba — viņa ieguva skolotāja mīlules slavu.

Ar bērniem uz ielas rotaļāties Inta viņai bija noliegusi — pārāk neglīti bija skati, kuŗus viņa bija novērojusi pievakarē vienā otrā klusākā ielā un parkos, un kuŗu galvenie varoņi bija pusaudži un pat vienpadsmit, divpadsmit gadīgas meitenes un zēni.

Tā Rūta īstenībā auga viena, un viņas raksturs kļuva jo dienas, jo smagāks. Viņa reti iesmējās un arī tad tikai kā laipnības rādīšanai ,nevis no sirds un ar prieku.

Janvāris pagāja bez sevišķiem notikumiem. Imants kādā vēstulē bija rakstījis, ka Ziemeļa kundze viņu uzmeklējusi un izrādījusi nervu slimnieces pazīmes, bet nākošajā vēstulē to vairs nepieminēja.

Februāŗa vidū Kvinbejā viesojās kāds izslavēts latviešu vijolnieks. Koncertu rīkoja Kvinbejas universitātes mūzikas fakultāte, un Inta par to uzzināja no vietējām avīzēm.

„Vai tas nav latvietis?" kāda darba biedrene viņai rādīja sludinājumu, un kad Inta jautājumu apstiprināja turpināja izjautāt: „Jūs viņu pazīstat?"

Inta purināja galvu.

„Nepazīstu, bet esmu par viņu dzirdējusi. Esot labs."

„Iesit?"

„Neesmu par to domājusi."

Bet vēlāk viņa pārdomāja: kāpēc neiet? Bez tam — arī Rūtai nekaitētu izklaidēties, dzirdēt labu koncertu un pie tam zināt, ka cildinātais mākslinieks — pašu tautietis. Tas celtu pašapziņu.

Koncerts bija vidēji apmeklēts — svešā mākslinieka vārds vēl nebija tik slavens ,lai pievilktu ļaužu pulkus. Nemanīja arī latviešus, un Inta svešajā telpā jutās diezgan viena.

Starpbrīdī Rūta viņu piepeši parāva aiz rokas:

„Mamm, — skaties! Pūpola kungs!"

Nedaudz soļus no viņām, lēniem, cienīgiem soļiem, cigareti kūpinādams, stalti soļoja Pēteris Pūpols. Inta viņu nebija redzējusi kopš vasaras, kad viņš, no Lilijas bēgdams, negaidot pazuda.

Viņš neizskatījās pārvērties. Seja bija tāda pati brūni iedegusi ,un mati sasukāti nevainojamā, viļņotā cekulā.

Inta satvēra Rūtu un gribēja doties citā gaitenī, lai Pūpols nebūtu jāsastop, bet Pēteris tai pašā mirklī apgriezās, un viņu acis sastapās.

Bēgšana vairs nebija iespējama.

Pūpols izskatījās nepatīkami pārsteigts, viņa uzacis kā izbrīnā drusku parāvās uz augšu, bet tad viņš mākslotī pasmaidīja, un, pamājis ar galvu, devās viņai pretī.

„Labdien, Straumēna kundze," viņš sveicināja, viegli palocīdamies un roku sniegdams, „jūs arī šai pusē? Kā Straumēna kundzei patīk koncerts?"

Tad, atbildi negaidījis, viņš sniedza roku Rūtai.

„Kā klājas Rūtas jaunkundzei?"

Rūta nodūra acis: par jaunkundzi — un pie tam vēl nopietnā balsī — viņu līdz šim neviens nebija uzrunājis. Bez tam — Pēterim līdzi gāja atmiņas par agrāko dzīvi un atstātajiem draugiem.

„Labi," viņa atbildēja, „un jums?"

„Arī labi," Pēteris smaidīja, „ļoti labi. — Vai Straumēna kundze nedomā, ka Rūta ļoti augusi? Izskatās pēc lielas jaunkundzes."

Rūta klausījās un bija svētlaimīga. Lai pierādītu, ka tiešām liela un pieaugusi, viņa gudri iejautājās:

„Vai jūs, Pūpola kungs, nenāksit pie mums sēdēt? Pie mums divi krēsli tukši — viens man blakus, otrs mammiņai."

„Kuŗā tad lai es sēdu?" Pēteris smaidīja.

„Man blakus!" Rūta atsaucās. Uz tādu laimi viņa nebija cerējusi.

Koncerta otro daļu Inta nedzirdēja. Viņa visu laiku domāja par jauno, sarežģīto stāvokli, kādā, Pēteri sastapdama, bija iekļuvusi. No vienas puses — tā kā Pēteris Kvinbejā bija ieradies, lai pabēgtu no Grunduļu Lilijas, varēja pieņemt, ka pēdu slēpšanas labā viņš visus sakarus ar veco dzīves vietu pārtraucis. Ja tā, tad bija puslīdz drošs, ka nebija daudz tādu, kam viņš varētu izpaust, ko sastapis, un līdz ar to atklāt viņas tagadējā dzīves vietu.

No otras puses — tas, ka viņa ar Pūpolu, viens par otru nezinot, bija izraudzījuši to pašu dzīves vietu, pie tam veco atstādami gandrīz vienlaicīgi, varēja — ja to uzzināja vai nu Lilija vai kāda tās draudzene, — radīt pamatu dažādām nepatīkamām baumām.

Vēl sarežģītāka šī situācija kļuva tāpēc, ka ne viens, ne otrs no viņiem nevarēja ierādīt, ka atradās Kvinbejā piespiesti. Katrā ziņā Pēterim prātā nevarēja ienākt, ka Inta šeit nebija ieradusies brīvprātīgi.

To pierādīja Pēteŗa jautājums tūlīt pēc koncerta, gaidot mēteļus.

„Kāpēc Straumēna kundze pārcēlās uz Kvinbeju?"

„Labāki darba apstākļi, lielāka alga," Inta bija sagatavojusi atbildi, un Pēteris ar to apmierinājās.

Vai nu ilgā vientulība Pēteri bija padarījusi izšķērdīgu, vai arī viņš gluži vienkārši gribēja izzināt Intas dzīves vietu, uz ielas viņš pasauca taksometru un piesolījās Intu ar Rūtu aizvest mājās. Inta mirkli šaubījās — teikt adresi, vai neteikt — bet tad izšķīrās: kāpēc neteikt?

Vēl vairāk — viņa pat aicināja Pēteri līdzi dzīvoklī un pacienāja ar kafiju — viņa zināja, ka kafija bija Pēteŗa **mīļākais padzēriens.**

„Straumēna Kvinbejā iekārtojusies tikpat jauki kā savā laikā Džekstontaunā," viņš atzinīgi novērtēja Intas istabu, „vai pēc vecajiem draugiem neilgojaties?"

„Kuŗiem?"

„Hm — tā . . ." Pēteris saprata, ka aizķēris nepareizu tematu, „tāpat vispāri . . . jeb vai jums sakari ar turieni pārtrūkuši?"

„Biju tur pārāk īsu laiku, lai rastos ciešākas draudzības," Inta izvairījās.

„Lai pamostos draudzība, nav vajadzīgi gadi. Tāpat kā mīlestībai. Tā vai nu ir — pati no sevis — vai tās nav. Ne mīlestību, ne draudzību nevar ne iemācīt, ne pavēlēt," Pūpols pašapzinīgi klāstīja kaut kur dzirdētas gudrības. „Vai Straumēna kundze tā nedomā?"

„Ne gluži," Inta kārtoja kafijas traukus, kuŗus Rūta, centībā piesarkušiem vaigiem, sniedza no mazā stikla skapja, nekas nedzimst pēkšņi un pats no sevis. Viss top pamazām, un topošajam jādod pareizā vide, kur attīstīties. Tikai nāve var iestāties pēkšņi, bez iepriekšējas sagatavošanās."

Interesants uzskats," Pēteris uzslavēja, tad pārgāja uz citu domu, „Rūtas jaunkundze jums jau vārena palīdze, vai ne?"

(Turpinājums sekos)

Jānis Cīrulis JĀZEPS VĪTOL...

NO ATMIŅU KRĀJUMA „M...

ĢIRTS SALNAIS SĪPOL... ORCH...

(199. turpinājums)

…RTĀLĀ

Ieeja maskās lētāka.

…VIEŠU STUDENTU KOPA.

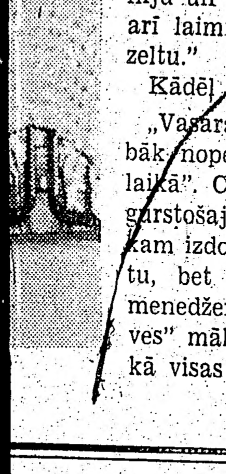

dus darbus: sabiļu par galdnieku, vēlāk par mechaniķi un visubeidzot „uzdienēju" pat par dārznieku."

Tagad jau ir pagājuši četri gadi, kopš R. Šulte strādā savā branšā. „Tikai uz drauga ieteikuma saņēmu savu pirmo darba piedāvājumu. Sāku ar Bostonu, bet šajā laikā esmu uzstājies jau tādās lielpilsētās kā Ņujorkā, Filadelfijā, Čikāgā, Montreālā un Vašingtonā."

R. Šulte patlaban ir saistījies ar „Roy Cooper" aģentūru, kas izgādā uzstāšanās iespējas Kanadā. „Toronto pilsēta man ļoti patīk", saka uzņēmīgais akrobāts, „vienīgi žēl, ka divertisments šeit nav sevišķi populārs."

Mūsu cirkus artists par savu pastāvīgo dzīves vietu izraudzījis Pitsburgu, kur kopā ar kādu italieti, smagā svara čempionu vada akrobātijas skolu un veselības institūtu, kas domāts galvenokārt cilvēka fiziskai attīstībai un ķermeņa norūdīšanai.

Ko dara pārējie mūsu cirkus mākslinieki?

„Č. Pētersons dzīvo Illinojā, neatālu no Springfīldas un joprojām dresē sunīšus J. Ādamsons ar kundzi arī palikuši uzticīgi savai agrākai nodarbībai un bieži uzstājas ASV austrumu piekrastē ar balansa aktiem. Gaisa trapezu meistars A. Drivenieks ar kundzi dzīvo Melburnā, Austrālijā un darbojas savā nozarē. Persu akta speciālists P. Balodis dzīvo un strādā Ņujorkā. Pirms astoņiem gadiem viņš apceļoja visu Dienvidameriku un arī Kubu."

Kādi ir jūsu nākotnes nodomi?

„Gribu nākošā ziemā doties mazā atvaļinājumā uz Kaliforniju un pie reizes izmēģināt arī laimi — varbūt gadās uziet zeltu."

Kādēļ tieši ziemā, ne vasarā?

„Vasaras mēnešos var vislabāk nopelnīt, īpaši lielo izstāžu laikā". Cerēsim, ka mūsu nenogurstošajam cirkus māksliniekam izdosies atrast ne tikai zeltu, bet pārliecināt arī teātru menedžerus, ka „mazā skatuves" māksla ir tikpat nozīmīga kā visas citas mākslas.

A. K.

Jānis Cīrulis

JĀZEPS VĪTOLS DETMOLDĀ

NO ATMIŅU KRĀJUMA „MŪZIKANTA PIEZĪMES"

Abos šais gadījumos man piekrita prof. Vītola personības un darbu īss raksturojums, un, atceros, ka runāt par meistaru viņa klātienē bija gluži vienreizējs un baigs pārdzīvojums. Tā vien likās, ka profesors mani pārtrauks, sacīdams :„Ko nu tu, puika, tur mels!" Bet viņš pacietīgi klausījās un panesa visu . . .

Detmoldas laiku sākumā Vītols jutās diezgan spirgts. Viņu pat nebija piemeklējusi neviena no vecajā kaitēm tā, ka būtu jāpaliek ilgāku laiku gultā. Viņam joprojām netrūka parastā humora un viņš tāpat gardi pasmējās par citu teiktu asprātību. Ja gadījās, iedzēra pa glāzītei laba šņabja, bet ne jau tā, kā kādreiz mākslinieku klubā vai Skaņražu kopas sanāksmēs. Annija jau arī neatļāva. Meistars labprāt spēlēja partiju preferansa un labi atcerējās visus pretinieku gājienus un trumpas. Uz spēles beigām gan tā kā piegura, bet tase kafijas viņu atkal spirdzināja.

Vītols nekad ne par ko nesūrojās un nezūdījās, bet visas lietas un apstākļus pieņēma tādus, kādi tie ir. Viņš nekad nerunāja par to, ko zaudējis. Reiz kādā sarunā ieminējos, sak', kas gan tagad saimnieko viņa „Anniņās", kas spēlē klavieres viņa Rīgas dzīvoklī, un tūliņ apķēros, ka man to nevajadzēja darīt. Vītols neteica neviena vārda, bet sejā pavīdēja rūgts smīns, acis tā kā samiglojās, un viņš raudzījās ārā pa logu kaut kur tālumā.

Gan vienmēr ar prieku viņš atcrējās notikumus Rīgas kolēģu sabiedrībā, konservātorijā, skaņražu kopā un citur. Šad tad iznāca vienu otru aprunāt, pasmieties, bet vienmēr labdabīgi. Par konservātorijas liktenīem viņš daudz nezūdījās, jo tur viņa darbu turpināja bijušie audzēkņi. Viņš priecājās arī, ka par rektoru iecelts Alfrēds Kalniņš, piebilzdams, ka konservātorija ,paldies Dievam, atrodas godīgā mūziķa rokās.

Kad, ja nemaldos, 1947. g. sākumā pa radio sāka aicināt atgriezties Latvijā zinātniekus, gleznotājus un mūziķus, arī prof. Vītola vārds bija minēts kā viens no pirmajiem. Kā pats savām ausīm dzirdēju, mūziķus Viļa Lāča uzdevumā aicināja mājās mans labais draugs, Māras baznīcas ērģelnieks un konservātorijas ērģeļu klases profesors Nikolajs Vanadziņš, apsolot mierīgu dzīvi un drošu patstāvīgu darbu agrākā vietā. Protams, Koļam, kam nebija sarkanuma kā melns aiz naga, bija jārunā, ko kungi lika, bet neviens no aicinātiem kārdināšanā nekrita. Vītols domāja, ka viņš gan varbūt darbiem Sibirijā būtu par vecu, bet otru reizi pārdzīvot un pārciest komsorga Rūdolfa Bērziņa morālisko terroru konservātorijā viņš gan vairs nespētu.

Lielākās sāpes „Kvelles" mūziķu brālībai bija sagādāt kurināmo Vītola apartamentam. Kad profesors izvācās no „Skaidrajiem avotiem", Jērumam bija apsolīts, ka ogles pēc vajadzības varēs saņemt no ,Kvelles krājumiem. Tā arī notika, un Vītolu pāris bija pietiekami apgādāts ar siltumu. Bet, mainoties komandantiem, mainījās arī solījumi, un ogļu devu stipri samazināja. Neatlika nekas cits ,kā iet grēka ceļus un ar kurinātāja ziņu un līdzdalību viena maisa vietā piebērt divus. Dažreiz atbraucu ar Dr. Šanca ratiņiem un arī man tika pa briketei, ko ielikt krāsnī. Gadījās, ka kāds no mums zālē ar komandantu sarunājās par mākslu, bet citi rīkojās pa pagrabu. Kad ratiņi bija norībējuši gar logu, sarunu nevaļas dēļ varēja mierīgi pārtraukt un steigties draugiem palīgā. Bet cik ilgi ar tādām blēdībām varēja sildīties!

Taču — „vienmēr kāda zvaigzne mirdz!" un profesora siltuma problēmai radās gluži negaidīts un labvēlīgs atrisinājums. Prof. Vītolam draudzīgais un liels viņa mūzikas cienītājs inženieris Emīls Osis pa to laiku bija paspējis nonorganizēt Teutoburgas mežu izciršanu „North German Timber Control" uzdevumā. Šosejas malā ne tālu no Hīdesenas pacēlās gaŗa zāģētavas ēka ar četriem gateŗiem: atsevišķa virtuve, birojs un ambulance. Zāģētavu greznoja balti krāsota izkārtne ar lieliem sarkaniem burtiem: „Anglo-Baltic Saw Mill". Tur darbīgā un pret visiem iecietīgā Emīļa Oša vadībā strādāja ap 200 latviešu un igauņu, un viens vienīgs lietuvietis, saņemdami vissmagākā darba strādnieku pārtikas devas, sātīgas pusdienas, cigaretes un reichsmarkas piedevām. Šai zāģētavā un meža darbos blakus kanakiem, sviedriem vaigā rāvās turpat vai visa „Frišās Kvelles" aristokratija un godam izstrādāja, pat pārsniedza noteiktās normas. Arī man iznāca vairāk kā gadu pamizot tiklab simtgadīgās egles, kā gatavot telefona stabus un papīrmalku dižbritu zemes vajadzībām. Vācieši, noraudzīdamies kā iznīkst ilgi koptais Teutoburgas mežu greznums, gandrīz vai raudāja no žēlabām un ar pilnām tiesībām timberkontroli sauca par plinderkontroli. Bet tas jau cits stāsts.

Emīls Osis, padzirdējis, ka Vītolam trūkst kurināmā, nu vienmēr nosūtīja uz Hīdesenu sveķainākos gabalus, vēlāk pat veselas autokravas sausu nomaļu, paglābdams profesoru no iesnām un nosalšanas. Pateicoties Emīlim arī Dr. Šancs tika pie laba kurināmā, jo man kā meža strādniekam mājās braucot vienmēr bija atļauts paņemt savu tiesu. Protams, ņēmu to labāko. Kaimiņi ik dienas nāca sildīties un skauda. Paldies, Emil!

(Turpinājums sekos)

ALEKSANDRAM MELLI 65 GADI

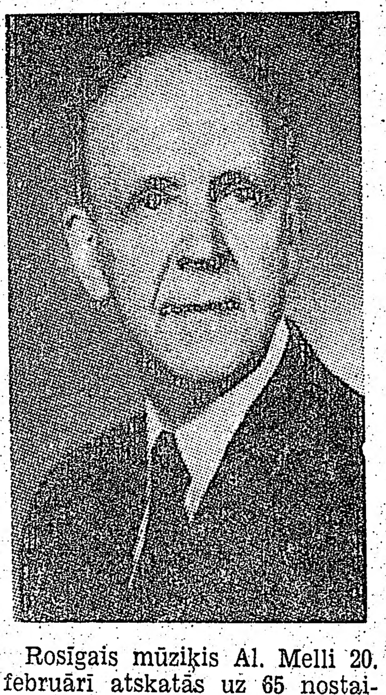

Rosīgais mūziķis Al. Melli 20. februārī atskatās uz 65 nostaigātiem gadiem. Viņš dzimis 1894. gadā 20. februārī, Rīgā, beidzis Aleksandra ģimnaziju un ķeizarisko mūzikas skolu. Papildinājies teorijā un kompozicijās pie Nikolaja Alunāna Rīgā un pie prof. Sokolovska Maskavā. Beidzis Pleskavas kaŗa skolu un 1. pasaules kaŗā pildījis virsleitnanta pienākumus. Kā diriģents darbojies Rīgas simfoniskajā orķestrī, valsts Ķemeru sēravotu simfoniskajā orķestrī, Jelgavas filharmonijā un Štutgartes filharmonijā. Viņš bijis diriģents un mūzikas konsultants arī strādnieku teātrī, Rīgas Mazajā teātrī, Jelgavas teātrī, Krievu drāmas teātrī un Tautas teātrī. Pašreiz viņš savas bēgļu gaitas vada ASV, Deitonā, kur ir vietējās latviešu ev.-lut. draudzes ērģelnieks, bērnu mūzikas drāmatiskā ansambļa vadītājs, vīru koŗa „Dayton Liederkranz" diriģents un kamermūzikas b-bas orķestŗa diriģents. Liekas, ka jubilāram darba prieks un varēšana ir pārpilnībā, jo viņš pats arī glezno dekorācijas saviem uzvedumiem, raksta dziesmas gan koŗiem, gan solistiem. Viņš arī papildināja un izveidoja Ad. Alunāna pirmo latviešu opereti „Mucenieks un Muceniece", kuŗa visur gūst lielu piekrišanu. Vēlēsimies, lai čaklais mūzikas kalps joprojām paliek tikpat možs un rosīgs, kā līdz šim.

Otto Krolls.

Mirdza Kroņleja

GAIDĪTĀJA

Izeju dārzā un gaidu,
Kad dzirdēšu tavus soļus;
Brāzma dzen padebesi —
Tevis neredzu nākam.

Gaidu ilgi jau, ilgi,
Pēkšņi likās — klāt esi,
Jo dzirdēju nočirkstam oļus
Netālu šeit blakām.

Atved vējš tumsu un nakti
Mākoņu laivās braucot
Dzirdu mežputnu saucot,
Un lauztas ābeles vaidu.

PAULAI BRĪVKALNEI JAUNI PANĀKUMI

Angļu mūzikas žurnāls „Opera" savā pēdējā izdevumā ziņo, ka Štutgartes valsts opera nesen ar labiem panākmiem uzvedusi Janaceka operu „Osud" Kurta Honoloka versijā, kurā starp galveno lomu izpildītājiem minēta arī operdziedone Paula Brīvkalne. Cik zināms, māksliniece jau ilgāku laiku pošas arī Kanadas un ASV koncertturnejai. Toronto koncertu Itona auditorijā 24. oktobrī rīko Toronto latviešu biedrība.

JAUNA DEJOTĀJA

Toronto latviešu studentu kopas karnevālā — Nakts Latīņu kvartālā, torontiešiem būs izdevība pirmo reizi redzēt jaunu latviešu dejotaju — Silviju Tūti. Viņa ir „Fleuretti" deju skolas audzēkne. Silvijai īpaša interese ir par spāņu dejām, bet viņa mācās arī klasisko baletu un raksturdejas. Pirms pāris gadiem viņa pievērsās arī modernām dejām, gūstot labus panākumus Artūra Murraja deju skolā. Silvijai ir nodoms pašai ar laiku atvērt savu deju studiju. Mūsu topošā māksliniece, kā daudzi citi ,pa dienu strādā kādā birojā un tikai vakaros var ziedot laiku dejas mākslai.

Studentu karnevālā S. Tūte dejos divas dejas — spāņu klasisko „Las Majas" un Kubas „Mambo" Nr. 5 ,ar Laumu Pētersoni pie klavierēm.

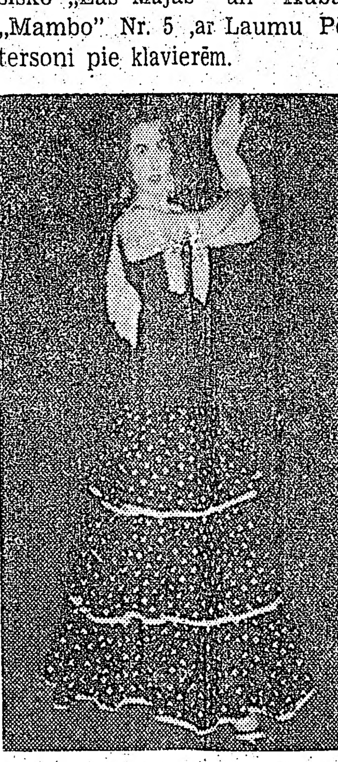

IESPAIDI LIELAJĀ RAKSTNIEKU PARĀDĒ FILADELFIJĀ

No epizodiskiem dzejas darbu vakariem, gadiem skrejot, Filadelfijā izveidojusies cildena tradicija reizi gadā rīkot lasītāju saimei plašu rakstnieku iepazīstināšanas un tuvināšanas sarīkojumu. Šogad šo tradiciju pārņēmusi Filadelfijas brīvo latvju biedrība. Iekļaujot rakstnieku „parādi" Draudzīgā aicinājuma sarīkojumu virknē, tā iegūst gaišāku mirdzumu. Draudzīgā aicinājuma nozīmi mūsu kultūras celšanā savā atklāšanas runā uzsveŗ arī šī sarīkojuma namatēvs, biedrības priekšsēdis J. Šmitchens. Pašu parādi uzņēmas vadīt Dr. N. Vīksniņš. Te piedalās 12 rakstnieki. Atskaitot slimības aizkavēto Gunāru Saliņu, ir ieradušies visi, kā solījušies. —

„Parādes gājienu" ievada **Rita Liepa**, nolasīdama ļoti, elegantā humorā ieausto sešu rakstnieku raksturojumu — „Seši portreti . . ." Rakstniece te tik dziļi un pilnīgi iepazinusi katra izraudzītā rakstnieka īpatnības un liek tām tik asi un skaidri iedzirkstīties fosforicējošā humora rakstā, ka tēlotie — Linards Tauns, Mudīte Austriņa, Teodors Zeltiņš ,Karola Dāle, Gunārs Saliņš un Zenta Liepa, — ja arī tie, slēpdamies, būtu zemē ielīduši ,klausītājiem tomēr redzami un bez grūtībām sazīmējami. Ko vēl vairāk no portreta var vēlēties? —

Karola Dāle šoreiz sadomājusi drusku paskumdināt klausītājus gan par zudušo laimi, gan mierināt, kad mūža dienas iet uz beigām. Kaira kaisles svelme pēkšņi izšaujas dzejolī „Degošā", lai pēc tam uzziedētu koši sārti nākošā — „Himna magonēm".

Mudīte Austriņa, gaiša humora un apbrīnojami smalkas ironijas mežģīnēs tērptajā tēlojumā „Mīlnieks" smaida un liek klausītājiem smaidīt, paskatās ta kā no augšas un atkal pasmīn par supermodernajām baleta revijām . . .

Zenta Liepa šim vakaram atnesusi pilnas riekšavas klusa, liriska skaistuma. Tā vien liekas, ka tas līdzīgi tēvu tēvu sudrabam paņemts līdzi no Latvijas laukiem, mežiem, Dzintarjūras, no dzimtenes saules, no īstajām mājām . . . Kā skumjas, lai arī cik tās lielas, tā rezignētās nopūtas dzejnieces vārsmās aizsegtas liegām dabas gleznām.

Dzidra Zeberiņa reālos toņos ieturētā tēlojumā „Pagājušo laiku Ziemsvētku stāsts" noliek neganti asā kontrastā lielpilsētas burlesku dejotājas Džesijas un kāda maza zēna Ziemassvētku priekšvakara noskaņas. Fābula risināta diezgan veikli, un stāstījumā krietni daudz vigla, gaiša humora.

Linards Tauns Filadelfijā ieradies ar tikko iespiestu savu dzeju krājumu vienā krūšu kabatā un starplaikā sacerētiem jaundarbiem otrā. Vai tad tur kāds brīnums, ja šai rakstnieku parādē tam pretim liecas paši kuplākie lauri un apsalc jūsmīgākie suminājumi? Nav jau arī vairs noslēpums, ka Tauns smejas pat tur, kur citi rūgti raudātu. Tā tas atklājas arī plašos diapozonos tvertajā un ielu dunoņas ritmam pieskaņotajā dzejolī „Laulības ar pilsētu."

Jonass Miesnieks šai vakarā sniedz vienu no saviem spēcīgajiem īsajiem stāstiem — „Lielie vēveri". Uz reāli tēlotā Piebalgas apkaimes fona stāstā risinās ļoti smaga mīlas traģēdija. Tai ieturēts tik spēcīgs kāpinājums, ka klausītāja uzmanība koncentrējas ar aizturētu elpu.

Klāra Zāle visus savus dzejoļus deklamē no galvas. Klusinātos un atturīgos toņos dzejniece savās vārsmās ievij gan apgarotu jūsmu, gan liegus sapņus. Labi paveikta darba cildinājums paviz dzejolī „Dāsnās rokas". Tikko samanāma rezignācija ieskanas dzejolī „Vecumam" un „Dziesmu meklējot", Bet dziļāki pārdzīvojumi dzejolī „Nasta".

Rita Gāle veikli mezglotās un vijīgās vārsmās cenšas ieaust liegā mirdzumā starojošus dvēseles pārdzīvojumus.

Alfrēds Vilnis ar izvilkumiem no „Nepabeigtās grāmatas" izvadā klausītājus pa Parīzes naktslokāliem. Asos, reālos vilcienos tanīs zīmētas nakts uzdzīves ainas, ielas dzīve un eksistenciālisma bezjēdzība. Vietumis ieskanas ne vien ironija, un kaŗa laika humors, bet pat skarbs sarkasms.

Dzintars Freimanis ar balādei līdzīgo „Vīzija par telpas apbraucēju" jau ielaužas pašā komplicētākajā mūsu dienu zinātnes problēmu pasaulē. Izmantodams pazīstamo matēmatikas teoriju, kas it kā norāda, ka cilvēks, lielā ātrumā traukdamies bezgalībā, nenoveco vai noveco ļoti lēni, dzejnieks liek telpas apbraucējam klejot pa zvaigžņu bezgalību gadu tūkstošiem ilgi.

Dzejolī „Kad mirkļi drūp" ieskanas iznīcības un nenovēršamības dobjie akordi.

Šī rakstnieku parāde Filadelfijā bija diezgan kupli apmeklēta, un ar gandarījumu jāatzīst, ka viss sarīkojums izdevās teicami.

K.

„LABIETIS"

Iznācis dievtuŗu žurnāla „Labietis 15. numurs. Saturā Jāņa Veseļa raksts par dievestību dainās, Jāņa Dārdzieša pārdomas par paradīzi un elli un latvju dievestības duļķotājiem, Arvīda Brastiņa polemika ar Vītautu Kalniņu un Dr. H. Biezo. Seko Kārļa Lazdiņa apcere par seniem vārdiem. Marta Eše apcer Latvju sieviešu nacionālās līgas darbību, Hermaņa Aplociņa piemiņai rakstu veltījusi Lilija Puže, bet par viņa darbiem raksta M. Mitrēvics.

Par latvju mākslas panākumiem ASV raksta Nikolajs Vīksniņš. Izdevumu grezno arī vairākas A. Kopmaņa, J. Kļaviņa, H. Aplociņa un J. Pontaga mākslas darbu reprodukcijas.

Žurnāls pieprasāms: ASV — K. Grencionam, 1664 N. Orchard St., Chicago 14, Ill. Kanadā — A. Kopmanim, 19 Millbrook Cr., Toronto, Ont.

Kultūras apskats

⊙ Hamiltonas mākslas galerijas 10. gadskārtējā ziemas izstādē, kuŗu atklāja 6. februārī, izstādījušies 92 mākslinieki no visas Kanadas ar 113 darbiem. No latviešu māksliniekiem izstādē piedalās Ed. Dzenis ar 2 darbiem un A. Kopmanis ar 1.

Izstāde atvērta: otrdienās, trešdienās, piektdienās un sestdienās no plkst. 10 — 5; ceturtdienās no plkst. 10 — 5, un no 8 — 10 vakarā. Svētdienās no plkst. 2 — 5.

⊙ Verdi „Manzoni Rekviēmu" dzirdējām pagājušā nedēļā Maseja hallē ar Mendelsona kori, Toronto simfonisko orķestri un solistiem.

Verdi šo darbu komponēja 1873. g., kad viņam bija 60 gadu. Sākumā „Rekviēms" bija iecerēts Rosini godināšanai, un to būtu komponējuši 13 tā laika ievērojamākie italiešu operkomponisti, bet Verdi atzina, ka šāds nodoms nav īstenojams, jo kompozcijai trūktu viengabalainības. Drīzi pēc tam nomira viens no italiešu lielākajiem patriotiem, grāfs Allessandro Manzoni, par kuŗa nāvi sēroja visa Italija. Verdi ļoti cienīja Manzoni ,un tādēļ izšķīrās savu rekviēmu veltīt aizgājējam, nosaucot to pēdējā vārdā.

„Menzoni Rekviēms" ir ļoti iecienīts arī Kanadā, jo Maseja halle bija gandrīz izpārdota. Mendelsona koris darbu bija rūpīgi iestudējis, īpašu uzslavu tas izpelnījās ar fūgā rakstīto „Sanctus et Benedictus" un dziļi religiozo „Agnus Dei".. Arī visi solisti bija samērā labā formā. Toronto simfoniskais orķestris diriģenta Valteri Suskinda vadībā darīja visu iespējamo, lai atbalstītu kori un solistus.

⊙ Šogad Kanadas nacionālais balets iestudējis jaunu baletu — Delība Kopēliju, ko redzējām jau izrāžu pirmajā nedēļā. Pēdējā laikā Kanadas nacionlais balets ir manāmi progresējis. Vērojot „Kopēliju", jāsaka, ka vispatīkamāko iespairu radīja Betija Pope kā Svanhilda. Jaunās mākslinieces sniegums bija dzīvs un artistisks .Mazāk piemērots savai lomai bija Kollins Vars (Worth), kas daudzus baleta cienītājus jūtami pievīla, īpaši 3. cēliena Variācijās ar neizbalansētām gaisa piruetēm. Toties labs bija pēdējā cēliena „pas de deux". Patīkamu pārsteigumu sagādāja Leila Zorina, izteiksmīgi dejojot un tēlojot Kopēliju (lelli).

Jauns Almas Mačas panākums televīzijā

Alma Mača pagājušajā nedēļā televīzijas „Folio" raidījumā bija redzama lielākā lomā Čechova lugā, kur tēloja krievu zemnieci. Kā zinām, pirms pāris mēnešiem ar lieliem panākumiem viņa spēlēja krievu princesi Turgēņeva lugā Ornšteina režijā.

ĢIRTS SALNAIS

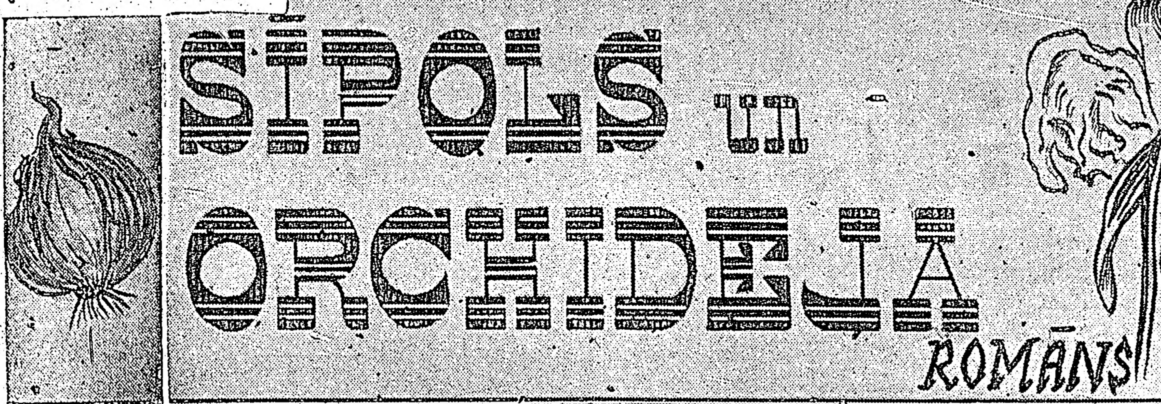

(199. turpinājums)

„Lielā mērā," viņa negribot pasmaidīja, iemezdama aci piezīmēs.

Tenesijam pietika tēlot nožēlojamo.

„Jūs smejaties par mani," viņš līdzjūtīgi pašūpoja galvu, „bet es te nācu pie jums runāt par jums un nevienu citu."

„Par mani?" Viņa mirkli to uzlūkoja un šķita kaut ko nojaušam. „Par mani? Man nekā no jums nevajag."

„Vajadzēs," nopieni un bezjūtīgi uzsvēra Tenesijs, bet tūdaļ, it kā garā žēlsirdīgi klanīdamies Liliānai, piebilda ar grūtu nopūtu: „Man ļoti žēl, kundze. Man netik tie vārdi, kas man sakāmi, bet dodiet man trīs minūtes laika, un jūs sapratīsit, ko gribu jums aizrādīt."

Viņa ieskatījās pulkstenī. Bija pēdējais laiks tālruņa sarunai, bet ziņkāre uzvarēja.

„Lūdzu. Ja mūs nepārtrauks tālrunis."

Viņš apmierināts pateicās un, atzvēlies krēslā, kautrīgi iesāka: „Nabagam zolēs izdeg caurumi, gādājot par savu mīlestību. Tā tas ir man. Un es esmu spiests darīt kaut ko, lai pats nepaliktu kailām kājām. Mana dzīves taka ir škautnaina un šaura, un šoreiz tā mani novedusi pie tās vietas, kur jāsatiekas ar dažiem platā ceļa gājējiem, kam esmu pa kājām." Viņš ievilka dziļi elpu un skatījās neizteiksmīgi, acis nepamirkšķinājis Liliānai sejā. „Bet man kaut kas tiem jāatgādina no Vecās Derības likumiem: — Ja svešs vīrietis gul pie kāda vīra sievas un to piegul; un ja viņas vīram tas nāktu ausīs, ka viņa sieva slepeni apgānījusies, tad vīram būs to sievu vest Tā Kunga priekšā, un priesterim no tās sievas rokas būs saņemt tās kaislības upuŗa naudu. — Jums ir tā laime, ka priesteris to uzzinājis, pirms to zina vīrs. Man žēl jūsu skaisto acu un jūsu diženuma, bet, grēkus izpirkt, manuprāt, nekad nav par vēlu, un to katrs var izdarīt klusībā."

Viņa bija dziļi pārliekusies pār galdu, un teica nīgri:

„Cik saprotu — jūs esat nākuši mani glābt?"

„Tas viss ir jūsu pašas rokās," viņš bezspēcīgi pakustināja plecus.

Viņai likās, ka neredz Tenesija blāvās acis, bet to vietā — putnu Besiju gulam kadiķu pakrūmē, pie dārza paviljona. Nabaga vīrs, šo liecinieku būs grūti lietot.

„Diemžēl, jūs esat ieradušies tādā dienā, kad mani neietekmē ne bažas par vīru, ne par priesteri," viņa sacīja, ignojot un slāpējot dusmas, „bet ar Dievu jātiek pašai galā."

„Kundze, saprotiet pareizi — es nejokoju," viņš draudīgi sakustējās sēdeklī. Sejā ieviesās tas dīvainais, nežēlīgais stingums, kas sievietēm uz vietas modināja izbīli. Šo paņēmienu viņš bija iemācījies no briesmu un misteriju filmām, un tas bija vienīgais, ko Tenesijs sevī bija rūpīgi izkopis līdz pilnībai — kā nepieciešamu darba rīku.

Liliāna nebija izņēmums. Redzot gandrīz mironīgi stīvo seju ar blāvām acīm zem sarkanā matu cekula, un ielauzto degunu, uzmācās neomulīga sajūta. Tikai ļaužu kustība pagalmā un mājas trokšņi piešķīŗa kaut cik drosmes un paļāvības, un tomēr viņa paslepus ik mirkli šķielēja uz Tenesija rokām.

„Kundze, saprotiet — es nejokoju." Viņš asi paliecās uz priekšu.

„Vai tas ir drauds?" Viņa pavilkās atpakaļ kopā ar sēdekli, kā slepus sagatavodama ceļu bēgšanai. „Un kā jūs vispār varat kaut ko pierādīt?"

„Man tas nav jāizskaidro." Nedzīvā maska palika.

Liliānai, kā dievpalīgs no mašīnas, atskanāja tālruņa zvans. Viņa, atviegloti nosēkdamās, pacēla klausuli.

„Jā . . . Tā esmu es," mazliet kā vilcinādamās, atbildēja. „Nujā, žēl." Pavīpsnāja: „Nabaga vīrs . . . Galvenais — žēl meitenes. Ko citu teikt?" Paraustīja plecus. „Te viņš ir." Viņa iekāra klausuli dakšā un pievērsās Tenesijam: „Nu, redziet. Gribēju jums ar Besiju kaut kā palīdzēt, bet . . .," Liliāna vāji paplēta rokas, tad pāri galdam sniedza atzīmju lapu.

„Ko palīdzēt?" viņš aizdomīgi pabrīnījās.

„Mūsu šerifs laikam grib sagādāt jums brīvu ceļu atpakaļ uz Floridu."

„Ko? Tas bija šerifs?" Fantoma vaikstus salauza nāves bailes. „Jūs mani spējāt nodot šerifam? Nekad nebūtu to gaidījis no tik gudras sievietes!" Bezgalīgi vīlies viņš pietrūkās kājās. Liliānai uzmācās reizē smiekli un gandrīz vai līdzjūtība.

„Nekā es nenodevu. Šerifs par jums ziņkāro jau no pāša rīta. Ieskatieties taču papīrā. Tas ir jūsu grēku saraksts. Nav jau nekā asiņaina, — tikai alimentu prasības . . ."

Viņš neklausījās un nenoteikti žņaudzīja rokas, pilns baigu dvēseles sāpju.

„Kundze, lūdzami, kundze. Iedodiet man tikai drusku naudas, lai nepietrūkst," viņš bērnišķā izmisumā lūdzās, kā dzīva elka priekšā.

„To nu tagad es nekādi nedrīkstu." Viņa papurināja galvu.

„Jūs esat cietsirdīga. Kā visas sievietes. Bet piemīniet — beidzot jūs pati kaunēsities, ka neesat man palīdzējusi šinī brīdī. Jūs nezināt, cik daudz laba esmu jums sagādājis, būdams še." Viņš raudulīgi pārmeta un metās uz durvīm.

„Pagaidiet."

„Paldies, — bet brīvība ir dārgākā manta pasaulē," atskaneja jau no gaiteņa. Un tad ārā iekrācās un aizsprauslojа motocikls.

PIECDESMIT PIRMĀ NODAĻA

Metuzāls, sameklējis Maiklu Terciju, izveda to mājas augļu dārza pusē.

Nogāzes malā gar Straujupes krūmāju līniju klaiņāja ārsts Maksimiliāns Gerriks, Sibilla un tēlnieks Līvuleja, acīmredzot, bezrūpīgā omulībā.

Metuzāls, saņēmis Maiklu zem rokas, vadāja to gar māju, pa grants celiņu uz priekšu un atpakaļ, slavēdams un celdams vai debesīs, par viņa sekmīgo darbību, bet pašam sirdī kutēt kutēja vēlēšanās smalki pakircināt otru. Maikla trīs simtu dolaru čeks kabatā, šķita aizdedzies, jautri sprakstēdams.

Maikls, skops vārdos, aizbildinājās ar pārgurumu un uzmanīgi domās mekiēja ērtāko pieeju, kā sagatavot namatēvu neizbēgamai sadursmei, bet nepaguva nekādi aizvilināt no slavasdziesmām.

„Kaut kuŗu brīdi var ierasties Oleandrijas jaunizbūves komisijas pilnvarotais," viņš atsāka, bet Metuzāls, apmierināts, atkal viņu uzslavēja un, ieskatījies rokas pulkstenī, bezrūpīgi atsaucās:

„Ļoti skaisti. Man jātiek galā ar steidzīgākiem apmeklētājiem," un, it kā gatavodamies griezties mājā, uzsvērti pavirši jautāja: „Nu, ko sakāt par Kēti?"

Otrs pievilka plecu; pašķobīja galvu. „Smalki."

„To, ko es sev ceļu visu mūžu, meitene uzrauj trijās dienās." Mets atkal vai kusa sajūsmā. „Un līdzi sev, paceļ mani kā debesskrāpī."

„Jā, lieliska reklāma," vārgi smaidīdams, Maikls nervozi paberzēja pieri.

Metuzāls pavēroja viņu piemiegtu aci, pamiņājās uz vietas, mazliet bezkaunīgi pasmējās un izvilka no iekškabatas čeku, jau laikus novietotu pa rokai. Tēvišķi smīnēdams, rādīja Maiklam.

„Šī vietā iedevu Kētei naudu."

Maikls redzami samulsa. „Ā, jā, — ļoti labi," nomurmināja, mēģinādams tēlot vienaldzīgu.

„Tas bija laimīgs gadījums. Atradu čeku uz grīdas, pirms policija paspēja to pievākt. Jūs arī gandrīz būtu iejaukts tracī." Viņš atkal priecīgi pasmējās. „Kēte jutās ārkārtīgi neērti, kad viņai to parādīju." Atkal šķelmīgi piemiedzās acs.

„Viņai nebija iegansta justies neērti. Es viņai aizdevu," Maikls kodīja lūpu. Otra jautrība kutināja. Lāgā nebija izprotams, uz kuŗu pusi īsteni Metuzāls velk? Bet te arī nāca izskaidrojums.

„Lieliski mākat abi slēpties!" Metuzālam izbruka sirsnīgi smiekli. „Bet es saprotu," viņš vīpsnāja, tēvišķi piezīmēdams: „Šādās lietās — nuja . . . gadu starpība. Aizspriedumi. Hm. Tagad nav laika izrunāties. Bet es saku, —" viņš draudzīgi uzsita Maiklam uz pleca, gandrīz svinīgi iesaukdamies, — „tikai droši uz priekšu! Šinīs laikos tas nav nekas neparasts. Ne velti saka: vīrietis ir kā vīns — jo vecāks, jo labāks. Mēs esam godīgi veikalnieki un saņemam katru jaunu ideju ar skaidru galvu.

(Turpinājums sekos)

Aiz dzelzs aizkara

OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

Mazas un netaisnas algas

„PSRS rūpniecības kontrolaparātā nodarbināts vairāk nekā miljons augsti kvalificētu meistaru un strādnieku. Viņu darba alga gadā pārsniedz 6 miljardi rubļu . . . " (vidēji 500 rub.) (Rīgas radiof. 10. IX 58.).

☆

„Komūnists Barbins Liepājas sv. kolchozā „Boļševiks" saņem vidēji mēnesī 1200 rubļu, bet saka: Ko lai daru, ja ar savu izpeļņu nevaru vairs uzturēt ģimeni; gribot negribot jāmeklē darbs citur." („Cīņa" 3. XII 58.).

☆

„Arteļa „Trud" 60 biedri strādā par garderobistiem daudzos Rīgas restorānos un kafejnīcās, bet algu saņem artelī. Ik mēnesi arteļa tekošajā rēķinā ienāk 27.000 rub., bet Latvijas rūpniecības padome Rīgas invalidu arteļa 60 biedriem no šīs summas izmaksā tikai 18.000. Ik mēnesi 9.600 rub. artelis „Trud" saņem tāpat par paldies!" („Dadzis" Nr. 15, — 58.).

☆

„3. šķiras šofeŗa alga līdz šim tiek aprēķināta, neievērojot to, cik ilgi viņš strādā šinī arodā. Tas nav pareizi un ir arī netaisni . . . Alga 415 rubļu mēnesī, bezavārijas piemaksa 90 rubļu ceturksnī, vienalga, vai šofeŗa tiesības iegūtas 1945. vai 1958. gadā . . . " („Cīņa" 24. XII 58.).

☆

„ . . . Pašreizējā tarifa likmes bieži vien nav reālas un nestimulē strādniekus kvalitātīvam darbam. Piemēram, neviens 7. kategorijas remonta atslēdznieks nav mierā strādāt dažūres darbu ,saņemot mēnesī 400 —500 rubļu. Tādēļ par dežūratslēdzniekiem strādā cilvēki ar zemu kvalifikāciju vai arī pavisam bez tās ,bet šī iemesla dēļ ļoti cieš rūpnīcu darba mašīnas." (Rīgas radiofons 29. XII 58.),

☆

„Turpmāk jādara viss iespējamais, lai samazinātu ciršanu mūsu republikas mežos. Saimniekojot tāpat kā agrāk, tuvāko gadu laikā tiks izcirstas visas pieaugušās audzes un būvmateriāli būs jāieved no citurienes. Lai tas nenotiktu ,jāpanāk ,kā izmantošana nepārsniedz tāmes apmērus un pakāpeniski samazinās iepriekšējās saimniekošanas rezultātā pieļautie pārcirtumi.

Tuvākajā laikā jānokārto apmaksa par meža atjaunošanas darbiem. Pašlaik tādi darbi kā augsnes sagatavošana meža kultūrām, to kopšana, darbi stādu audzētavās u .c. tiek samaksāti ļoti zemu. Apmaksa pat neatbilst padarītajam darbam. Tāpēc reizēm mežsargi spiesti veikt strādnieku darbu... Krasi jāuzlabo meža sardzes darbinieku apgāde ar piemērotiem transporta līdzekļiem — dienesta motocikliem ,divriteņiem u .t. t.

Nopietni jāpadomā par mežsargu un virsmežsargu atalgojumu. Atstājot līdzšinējo apsargājamo platību ,pašreizējās algas ir pārāk mazas. Līdz ar to zudīs stāvoklis, kad mežsargi zemās algas un darba roku trūkuma dēļ daļēji veic arī kadra strādnieku pienākumus savās apgaitās . . . " („Padomju Jaunatne" 20. 1. 59.).

☆

„No 1959. g. līdz 1962. gadam minimālo darba algu paaugstinās no 270—350 uz 400—450 rub. mēnesī . . . " („Padomju Jaunatne" 16. XII. 58.).

Milzu algas kolchozu vagariem

„ . . . Dažos republikas kolchozos pr-jiem u. c. administrātīvā un pārvaldes aparāta darbiniekiem noteikta nedibināti augsta darba alga, kas daudzkārt pārsniedz godīgi strādājošu kolchoznieku darba apmaksu. Turklāt pamat- un papildapmaksas apmērs bieži vien nav tieši atkarīgs no kolchoza kopīgā naudas ienākuma un saimniecības attīstības intensitātes pakāpes. Minēsim dažus piemērus: Krāslavas rajona kolchoza „Krasnaja zvezda" pr-ja darba apmaksa 1957. gadā bija 46.642 rubļi, bet Rīgas rajona Ždanova kolchoza pr-ja 47.522 rubļi, pie kam šīs summas lielākā daļa viņiem aprēķināta kā papildapmaksa. Ir tādi kolchozi, kur dažiem administrātīvā un pārvaldes aparāta darbiniekiem darba apmaksu aprēķina %% no pr-ja darba apmaksas, un gadījumos, kad pēdējo darba apmaksa ir nepamatoti augsta, pārmērīgi un lielu apmaksu saņem arī citas personas. — Pr-ju un speciālistu darba apmaksas sistēma, kāda tā izveidojusies daudzos kolchozos, noved pie sabiedrisko līdzekļu nepareizas izlietošanas un pie nenormāli lielām atšķirībām darba apmaksā. Šī sistēma pēc iespējas ātrāk jāizlabo. — . . . "

(LKP CK sekr. N. Bisenieka raksts „Pad. Latvijas Komūnistā", Nr. 1, — 59.).

Partija nosūtījusi neprašas

„Liepājas, Krustpils, Madonas un daudzu citu rajonu partijas komitejas ieteikušas ne vienu vien neprašu par kolchozu pr-jiem. Liepājas rajona komitejais ieteiktais kādreizējais ēdnīcas pārzinis Savčenko Latgalē paspējis „nolaist dibenā" 2 kolchozus. — Kārsavas rajona komiteja kavē kolchozniekiem noņemt no darba Kutuzova artelī pr-ju Lipkovu. Viņš ir ne vien žūpa un nepraša, bet arī cilvēks, kam nav svēts sabiedriskais īpašums." („Cīņa" 3.

„Pirms 3 gadiem Kārsavas rajona komiteja nosūtīja uz Ždanova kolchozu par pr-ju komūnistu Ņikuļinu. Drīz vien noskaidrojās ,ka viņš nevar vadīt saimniecību: viņam nebija ne pieredzes, ne organizātorisko spēju saimniecības vadīšanai. Lietas kolchozā arvien pasliktinājās. Tāpēc vajadzēja Ņikuļinu atsvabināt no darba — to pieprasīja kolchoznieki un arī pats Nikulins paziņoja, ka negrib būt par pr-ju. Bet partijas rajona komitejā centās to neievērot. Tā „gaidīja", ka Nikulins „sapratīs" stāvokļa nopietnību un ķersies pie darba. Lietas kolchozā kļuva aizvien sliktākas un tikai pēc visu kolchoznieku noteikta pieprasījuma partijas rajona komiteja deva piekrišanu atsvabināt Ņikuļinu no darba. Rajkoma kavēšanās kolchozam dārgi maksāja." (pr-js kolchozā tātad ir partijas uzsūtīts kaklakungs, darbaļaužu izsūcējs"!) („Sovetskaja Latvija" 23. XII 58.).

SARKANIE SMIEKLI

Kāds amerikānis izmēģināja savu pārnesamo radio aparātu braucot vilcienā Padomju Savienībā. Blakus sēdošais komūnists nevarēja pārvarēt ziņkāri, bet, lai nezaudētu pašcieņu, viņš izteica to šādā veidā: „Mums arī ir tādi aparāti. Bet kas tas īsti ir?"

N 52 - 5

CANADA

Pavalstniecības un Imigrācijas ministres svarīgs paziņojums.

Lai iejustos Kanadas dzīvē...

Mācieties runāt angliski vai franciski

Vispārējā angļu, franču vai abu šo valodu prašana jums ļoti noderēs, lai iepazītos ar Kanadas dzīves veidu.

Lasīt laikrakstus un grāmatas šīs zemes valodā un sekot kanadiešu dzīves veidam būs iespējams tad, ja mācīsities lasīt un rakstīt angliski vai franciski, atkarā no apgabala, kuŗā jūs dzīvojat.

Tas jums līdzēs sekot kultūrāliem un sabiedriskiem notikumiem mājās, skolā, organizācijās, teātŗos, sekot radio un televīzijas raidījumiem, lasīt grāmatas, laikrakstus un žurnālus.

Jums būs daudz ērtāk ceļot pa Kanadu, ja pratīsit angļu, franču vai abas valodas.

Vakara kursi angļu vai franču valodas mācīšanai ir noorganizēti gandrīz katrā pašvaldībā. Tuvākai informācijai par šiem kursiem sazinieties ar skolas vadību jūsu rajonā, vai arī ar savu mācītāju vai tuvāko Pavalstniecības un Immigrācijas biroju.

Ellen L. Fairclough

Minister of Citizenship and Immigration

A. Beikmane

KVĒLO, PAGALE!

ATMIŅU STĀSTS PAR VASARU AUCĒ

(19. turpinājums)

Toreiz arī citi aucieši atceras prezidenta uzrunu tautai aizgājušā gadu maiņā, kad viņa teiktajos vārdos un balsī bija tikpat daudz vilšanās un smagas bezcerības kā šodien. Un studentiem liekas, ka jau toreiz prezidentam bija zināms valsts tālākais liktenis!

„Nesaprotu tikai, kādēļ prezidents mums visu šo laiku nav stāstījis, cik īstenībā bēdīgs ir mūsu visu stāvoklis! Varbūt, ka tad mēs visi kopīgiem spēkiem varētu darīt ko tādu, lai nelaimi novērstu?" domā Tūrs.

„Bet var arī būt, ka viņš mums īstos apstākļus neizpauda tādēļ, lai veltīgi nesatrauktu ļaužu prātus un neradītu pāniku, kas, ienaidnieka pārspēkam iebrūkot mūsu zemē, būtu vēl bīstamāka nekā tagadējā naīvā nezināšana . . . ," spriež Silmalis.

„Neceliet nu paši te Aucē veltīgu pāniku!" beidzot nosaka agronoms Celmiņš, vienmēr prātīgais vīrs pusmūža gados, „vēl jau nekas nav noticis, bet ja notiks, tad tieši mūsu zemes nelielās platības dēļ prezidentam būs iespējams jau dažu stundu laikā pat visattālākos novados noorganizēt kaujas vienības."

Šie Celmiņa vārdi satrauktos prātus pamazām nomierina, un aucieši atgriežas savās mītnēs ar drošu paļāvību un ticību nākotnei — Lai notiek, kas notikdams, agronomi ir gatavi cīnīties par savu valsti, par savu brīvību un par savām tiesībām!

6.

Septiņpadsmitā jūnija rīts sola siltu un saulainu darba dienu. Profesors Vērmanis pēc brokastīm sapulcē visas studentu grupas pils priekšā, lai dotos cukurbiešu retināšanas darbos. Retināšana šogad paredzēta sacensību vedā: pirmie trīs, kas visātrāk tiks galā ar savu ierādīto darbu ,saņems „godalgu" — uzslavu lekciju grāmatiņā.

Nostājušies turpat kilometru gaŗo biešu vagu galā, aucieši ar nepacietību gaida asistenta Vucāna zīmi, lai sāktu darbu. Drīz arī atskan skaļš svilpiens, un nākamā mirklī astoņdesmit galvu noliecas pār gaišzaļajām biešu rindām. Retināšanas darbi vislabāk paveicas studentam Klintājam — viņam šai darbā ir ilggadīga pieredze savā sētā. Aiz viņa seko Daina Kalēja un Rūta Dzediņa abas sacenzdamās par otro vietu, bet trešā vietā netālu aiz viņām paliek veiklais sīkā auguma students Švītriņš, nodrošinādams sev trešo vietu.

Pārējiem tik labi neveicas, un tie pamazām paliek arvien tālāk iepakaļ pirmajiem „censoņiem".

Kad lielākā retinātāju grupa ir sasniegusi lauka vidu, Klintājs jau ir ticis galā ar savu vagu un kā uzvarētājs atgriežas izejas punktā, lai tur sagaidītu pārējos. Saņēmis asistenta uzslavu un labākos novēlējumus nākošajam gājienam, Klintājs atlaižas vagas galā, lai mazliet atpūtinātu nolikušo muguru, jo nākamās vagas visiem atkal ir jāsāk vienlaicīgi. Arī Daina un Rūta reizē beigušas savu darbu, nāk atpakaļ uz otro lauka malu, te viņas pamana, ka Klintājam un Vucānam steidzīgi tuvojas asistents Sīkkājiņš, mētādams rokas un kaut ko nesaprotamu kliegdams.

Acumirklī studentes nomet kapļus un skrien pa vagām nācējam pretim. Nu arī pārējie pieceļas un steidzas pie atnācējas, lai dzirdētu, kas noticis.

Asistents Sīkkājiņš nu paziņo visiem draušmīgo vēsti, ka lielās austrumu kaimiņvalsts kaŗaspēks šorīt pārgājis Latvijas robežu un ir ceļā uz galvaspilsētu. Latviešu tautai prezidents pa radio ir devis rīkojumu nepretoties iebrucējiem un nestāties viņiem ceļā!

Šī ziņa liek visiem auciešiem nobālēt sašutumā un mēmās dusmās. Nepretoties iebrucējiem? Vai vēl kaut kas pazemojošāks ir kādreiz dzirdēts visā latviešu tautas vēsturē? — Nē, un vēlreiz nē! Un tomēr pat vislielākiem karstgalvjiem beigās ir jāatzīst, ka divi miljoni latviešu, arī pretodamies iebrucējam, nespēs atvairīt divi simti miljonu lielās kaimiņtautas kaŗaspēku.

Ieskatīdams, ka cīņa pret daudzkārt lielāko pārspēku tik un tā būtu veltīga, prezidents laikam arī ir devis pavēli — nepretoties!

Smaga vainas apziņa un ārkārtīgs pazemojums tomēr paliek visu latviešu sirdīs šai dienā. Studenti un farmas strādnieki sadrūmuši, dziļi noliektām galvām soļo mājās no lauka, jo profesors ir devis rīkojumu visus darbus šodien pārtraukt.

Pēcpusdiena farmā un Auces pilsētā paiet satrauktās, nemiera pilnās nojautās. Pilsētas ielās un farmas laukos valda mēms klusums, kas vēl pavairo smago nelaimes nojautu Auces iedzīvotājos. Nelaimīgā kauna un pazemojuma sajūta visu laiku paliek studentu un strādnieku sirdīs, izņemot nedaudzos austrumzemju draugus, kuŗi arī šodien domīgi klusē ,it kā baidīdamies no tās varas, kurai paši līdz šim kalpojuši „pagrīdē" . . .

Vakaram tuvojoties, smagā satraukuma un nospiestības sajūta klūst gluži nepanesama. Vairums studentu bez mērķa klīst no istabas istabā, klausīdamies dažādās fantastiskās baumās un nostāstos par jauno varu, citi apatiski sēd savās istabās un nedara nekā.

Daži karstgalvji spriež, vai tomēr nebūtu labāk sameklēt kaut kādus ieročus — kaut vai medību bises un sacensību šautenes — un doties tāpat neorganizētiem iebrucējiem pretim, — jo kad jāmirst, tad jāmirst — tikpat nav nekādas jēgas dzīvot verdzībā.

Pārējie — saprātīgākie — gan mēģina jaunos cīnītājus no šāda pasākuma atrunāt, jo pret ienaidnieka tankiem un bezgalīgajām kaŗavīru masām tik un tā nekā nepalīdzēs uz vietas salasītās šautenes un bises. Lai kaut uz laiku atturētu tik spēcīgu pretinieku, vismaz būtu nepieciešama smagā artilerija un tanku dūres, bet nekas tik iespaidīgs Auces pilsētiņā tomēr nav sameklējams! Beidzot arī lielie karstgalvji kautcik nomierinās, cieši apsolīdamies gaidīt notikumu tālāko norisi un pirmajā izdevīgajā brīdī aizdzīt visus iebrucējus pāri Latvijas robežām.

„Varat būt gluži mierīgi, mīļie aucieši!" Silmalis, kā studentu vecākais, Sarkanās mājas viesu istabā uzrunā sapulcējušos studentus. „Lai arī kādas varas iebruktu mūsu zemē, tās šeit nevaldīs ilgi, jo nav neviena īsta latvieša, kas gribētu vergot svešai varai. Jūs taču atcerēsaties Raiņa vārdus, kas īstenībā izteic visas latviešu tautas domas:

„Mēs negribam vergot ne
austrumam,
Mēs negribam vergot ne
rietumam!"

Šie vārdi lai vienmēr mūs spārno un dod spēku izturēt laiku maiņās! Dievs, svētī Latviju!"

Nodziedājuši kopīgi valsts himnu, studenti izklīst katrs savā istabā, tomēr necerīgais klusums un satrauktā gaidīšana visus jūtami nospiež. Kad nervu sasprindzinājums sasniedzis augstāko pakāpi, students Māzeris izvelk no sava skapīša kādu pudeli un ar nevērīgu kustību uzsviež to galdā — „Te ir! Sataisiet nu dūšu, lai varam sagaidīt mūsu nākamos kungus īstā kunga prātā!"

Lai gan Māzera priekšlikums pašreizējā situācijā nebūt nav no sliktākajiem, viņam tomēr šovakar nerodas pietiekami daudz sekotāju.

Pasitis iesākto pudeli zem mēteļa, viņš lieliem un apņēmīgiem soļiem dodas uz Balto māju piedāvāt studentēm pa stiprākam malkam, gādījumā, ja tām uznāktu sirds vājums. Drīz vien Māzerim seko citi daiļo dāmu pielūdzēji, ar Silmali un Švītriņu priekšgalā. Viņi sajūt to par savu pienākumu pasargāt pret briesmām pārbiedētās Baltās mājas aucietes.

Līdz pusnaktij Baltās mājas istabās ir kopīgi izdziedātas visas patriotiskās un visas kaŗa dziesmas, bet no iebrucējiem vēl arvien nav ne vēsts. Tikai nenovēršamā likteņa gaidītājiem galvas jau tiktāl iesilušas, ka dažai aucietei šovakar jāklausās karstos mīlestības vārdos un „derīgos" padomos.Viens no šiem padomiem ir mīlēt savu zēnu, kamēr vēl ir laiks mīlestībai, jo varbūt jau rītu mūsu zemē uzvaras svētkus svinēs austrumu iebrucēji!

Daina Kalēja šovakar domā tikai par vienu „zēnu", bet tas jau vairs nav nekāds zēns! Ja Pēteris Lauris būtu te, Daina viņam vairs neliegtu savas jūtas, bet nelaimīgā kārtā Pēteŗa nav šeit, un viņa jūtas viena un nelaimīga. Viņa zina, ka nespēs mierīgi gulēt šai naktī, kad dzimteni pārstaigās svešo iebrucēju kaŗaspēks. Kā neatmaņā viņa iziet kāpņu telpā un, taustīdamās tumsā, beidzot atrod ārā durvis. Izkļuvusi uz lielceļa, viņa pilniem malkiem ieelpo smaržu pilno nakts gaisu. Pēc izmisuma un salkanās romantikas piesātinātās Baltās mājas, klusais lielceļš viņai liekas kā labs un drošs patvērums.

Tomēr arī šoreiz Dainai nav vēlēts staigāt vienai. Drīz vien viņa sev aiz muguras dzird ātrus soļus un, atskatījusies, pazīst Čigānu baronu, kurš viņai steidzīgi sekojis. Tā kā izbēgt no sabiedrības vairs nav iespējams, Daina samierinās ar likteni, un abi ar „baronu" sāk nebeidzamo riņķojumu pa lielceļu no pils, cauri parka galam līdz Baltajai mājai un atkal atpakaļ līdz pilij.

Viņi klīst apkārt kā mēnešsērdzīgi, paši nemaz īsti neapjauzdami —, kādēļ un kurp iedami. Lāgiem viņi iemaldās arī pilsētā vai vecajā liepu gatvē. Tad „barons", kā sargājot, satveŗ Dainas roku, lai viņa nepakluptu pār koku saknēm un nokritušajiem zariem. Abi staigātāji nepārmainās savā starpā gandrīz ne vārda, bet iet viens otram blakus, katrs savās domās iegrimuši. Savādā kārtā kopīgās bēdas un kopīgā nelaime ir tuvinājusi abus tik nesamierināmos pretiniekus, tā ka tie ir aizmirsuši savstarpējās ķildas un asumus un var viens otram atkal draudzīgi soļot blakus.

Tikai labi rīta pusē viņi izbeidz savu bezmērķa klejošanu un izšķiras pie Baltās mājas. Pirms došanās pie miera Čigānu barons gan izlūdzas Dainas atļauju viņu vēl kādu reizi redzēt. Tik labi viņš esot juties viņas sabiedrībā!

Neko ļaunu nedomādama, Daina viņam to arī neliedz, jo pēc viņas domām šis cilvēks līdz ar nelaimes vēsti ir zaudējis pamatu zem kājām, tā ka viņai kļūst mazliet žēl citkārt jautrā un dzīvē priecīgā „barona".

Brīdī, kad viņi sniedz viens otram roku atvadām, no Baltās mājas steidzīgi iznāk kāds salīcis tumšs stāvs un, uzmetis ātru skatu Dainai un „baronam", aiziet uz Sarkano māju.

„Tas izskatījās gluži kā Māzers!" pārsteigta un izbrīnēta čukst Daina: „ko gan viņš tik vēlu meklē Baltajā mājā-"

„Tā gan būs viņa paša darīšana, ko viņš tur meklē!" atbild „barons": „Bet nu ar labu nakti, Daina! Paldies par sabiedrību!" viņš nosauc pār plecu un seko Māzeram Sarkanās mājas virzienā.

Nogurusi Daina uziet savā istabā un izģērbjas, lai beidzot dotos pie miera.

Un tad . . . beidzot ir pienācis liktenīgais brīdis! Ārā aiz loga atskan klusa dūkšana un sanēšana, kas pamazām pieņemas spēkā un skaļumā.

„Iebrucēju armija tuvojas!" doma kā skaudra bulta ieurbjas visu to cilvēku apziņā, kuŗi šai brīdī ir nomodā.

Iebrucēju tanki, braucot pa pilsētas apaļajiem akmeņiem bruģētām ielām, sacel tādu troksni, ka cilvēkiem jāaizspiež ausis, lai neparplīstu bungādiņa. Lāgiem dzirdama arī dobja ķēžu žvadzēšana, kas ausīj liekas vēl vairāk neciešama nekā motoru rūkoņa un riteņu klaboņa uz akmeņiem, jo ķēžu troksnis katrā cilvēkā rada instinktīvu priekšstatu par verdzību un kauna pilnu pazemojumu.

Pirmajai tanku kolonnai seko nākošās, un tā tas turpinās nepārtraukti līdz pat rīta gaismai. Saklausījusi ķēžu žvadzēšanu, Malda Avotiņa, Dainas un Ligijas istabas biedre, izlec no gultas, un, logu atvērusi, kliedz kā neprātā: „Vai dzirdat visi! Tās ir važas, kuŗās iebrucēji iekals mūsu tautas brīvību!" Tad viņa skaļi raudādama sabrūk turpat pie loga.

Arī Dainu un Ligiju pārņem draušmu sajūta. „Nebaidies, Malda," Daina sauc no savas guļasvietas, „tik viegli viņi mūs važās vis neiekals! Mēs protam arī pretoties!" bet draudzene, viņas vārdos neklausīdamās, nebeidz raudāt.

18. jūnija rīts ir mierīgs un kluss. Tīri neticami liekas, ka vēl pirms dažām stundām pilsētā ir žvadzējušas kāpuŗķēdes un tanku riteņi kapājuši ielas akmeņus.

Apklusuši ir visi trokšņi, tikai cilvēku sejās redzamas negulētās nakts pēdas ,un tajās var arī lasīt vai nu neslēptas bailes un bažas ,vai arī trulu vienaldzību.

Daina Kalēja vēl pirms brokastīm dodas uz tuvējo pasta kantori, lai piezvanītu saviem piederīgiem. Tikai dabūjusi zināt, ka tēva sētā viss patlaban ir mierīgs un kluss ,viņa ar manāmi vieglāku sirdi dodas uz pili brokastīs.

Šodien auciešiem ir pēdējā diena farmā pirms divu mēnešu ilgā vasaras atvaļinājuma, kad Aucē dzīvos un strādās vienīgi šī gada diplomandi ,bet pārējie dosies katrs uz savām tēva mājām, lai palīdzētu ievākt sienu un ziemas labību. Gandrīz visiem topošajiem agronomiem ir tēva mājas kādā Latvijas novadā, un tikai pavisam nedaudz viņu vidū ir pilsētnieku.

Tā kā Dainai šovasar Aucē jāstrādā diplomdarbs, viņa vēl paliek farmā dažas dienas, lai izretinātu un apmiglotu pret kaitēkļiem savus radīsu laucinus. (Nobeigums sekos)

Trešdien, 1959. g. 18. februārī, 14. n-rs.

HARVEY KEITH REALTOR 181 Eglin[…] East, […] HU 7-[…]

AIZRĀDĪJUMS MO[…]
KŪŖI NAV VĒĻ A[…]
BRAUKŠANAS ATĻ[…]

Jūsu 1958. gada braukšanas atļauja notek š[…] datuma braukšana ar 1958. gada atļauju bū[…]

NENOGAIDIET LĪDZ PĒDĒ[…]

Kārtojiet to jau tagad, neatlieciet uz pēdēj[…] izsniegšanas iestādes būs pārslogotas.

ATJAUNOJIET B[…] ATĻAUJU T[…]

DIVI SVARIGI AI[…]

1. Jums jāiesniedz pierādījums, ka[…] pret bojājumiem, ko nelaimes gadī[…] jā gadījumā jums jāmaksā $5.- t.[…] Fund. Šie iemaksātie $5.- nedod ju[…] bojājumiem, ko nodara cilvēkiem s[…]
Ja jums nav attiecīgā pierādījum[…] rance", pieprasiet savam apdrošin[…] drošinājumi pret ugu[…] vai īpašuma bojājum[…] bility apdrošinājums[…] savā apdrošināšanas[…]

2. Iemācieties Punktu sistēmas noteik[…] braukšanas atļauju. Tur būs sīki[…] īsteno.

ONTARRIO DEPARTMEN[…]
Hon. JOHN YAREMKO, Q. C. Minister

KAKTIŅ[…]
TRANSPORTA FIRMA
Veicam visādus transportus ar modernām ma[…] (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katr[…]
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., T[…]

Šveices oriģinālīdze[…]
Alpu kalnu dziedniecības augi pret AKNU, KUŅĢ[…] NERVU, SIRDS, REUMATISMA u. c. sāpēm, k[…] saaukstēšanos, klepu un bronchītu — krājumā[…]
SWISS HERBAL REME[…]
479 QUEEN STREET, W., TORONTO.

Tikai CAMPHORUB
jums var līdzēt, ja slimojat ar reumatismu, lum[…] ralģiju, sciaticu, neuriti un visām citām kaulu, n[…] nervu kaitēm.
Pasteidzieties! Līdz 1. aprilim porc. zāļu $2.00, pēc[…]
Pieprasiet: HERMINE AUDERS CAMPHORU[…]
371 ST. CLARENS AVE., TORONTO 4, ONT., C[…]

Mēs sūtām
MEDIKAMENTUS AR GAISA[…]
uz Latviju, Igauniju, Lietuvu un citām Eiropa[…]
Piegāde 3 nedēļu laikā.
Mūsu cenas ir zemākās. Nododiet mums pasūt[…]
ROTBART'S DRUG STORE 676 Queen[…] Toron[…] EM 3-2[…]

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un[…]
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās s[…]
3537 PARK AVE., MONTREAL, P. Q., tel. VI 5-7623[…]
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 8–9[…]

ĀTRA ZĀĻU PIEGA[…]
jūsu tuviniekiem un draugiem Eiropā un zemēs[…] aizkara. Garantēta piegāde 15—20 dienu laikā. […] jumi apdrošināti.
Informācijai zvaniet vai iegriezieties perso[…]
B & A PHARMACY
478 PARLIAMENT ST., TORONTO

HARVEY KEITH REALTOR

181 Eglinton Ave., East, Toronto
HU 7-3333

Sniedzam nesaistošu informāciju par visiem mūsu speciālpiedāvājumiem lielajos dienas laikrakstos.
ZVANIET NEKAVĒJOTIES, TAS IETAUPĪS JUMS LAIKU UN LĪDZEKĻUS.

LEO VĒVERIS
Tel. mājās RO 9-5049

PALĪDZAM obligāciju sagādē.
PALĪDZAM sagādāt aizdevumus iemaksām bez atlīdzības
NOVĒRTĒJAM katru īpašumu.

BRUNO PURIŅŠ
TEL. MĀJĀS HU 1-0181

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI PLAŠĀ IZVĒLĒ VISOS PILSĒTAS RAJONOS.

AIZRĀDĪJUMS MOTORISTIEM, KURI NAV VĒL ATJAUNOJUŠI BRAUKŠANAS ATĻAUJU 1959. G.

Jūsu 1958. gada braukšanas atļauja notek šī gada 18. marta pusnaktī. Pēc šī datuma braukšana ar 1958. gada atļauju būs nelegāla.

NENOGAIDIET LĪDZ PĒDĒJAI DIENAI MARTĀ

Kārtojiet to jau tagad, neatlieciet uz pēdējo dienu, jo tad visas 250 atļauju izsniegšanas iestādes būs pārslogotas.

ATJAUNOJIET BRAUKŠANAS ATĻAUJU TAGAD

DIVI SVARĪGI AIZRĀDĪJUMI

1. Jums jāiesniedz pierādījums, ka jūsu spēkrats ir apdrošināts pret bojājumiem, ko nelaimes gadījumos nodara cilvēkiem. Pretējā gadījumā jums jāmaksā $5.- t. s. Unsatisfied Judgement Fund. Šie iemaksātie $5.- nedod jums apdrošinājuma tiesības pret bojājumiem, ko nodara cilvēkiem satiksmes nelaimes gadījumā.

Ja jums nav attiecīgā pierādījuma — „Proof of Liability Insurance", pieprasiet savam apdrošināšanas aģentam apliecību. Apdrošinājumi pret ugunsgrēku, zādzībām vai īpašuma bojājumiem NESKAITĀS Liability apdrošinājums. Pārliecinieties savā apdrošināšanas polisē.

2. Iemācieties Punktu sistēmas noteikumus, ko jūs saņemsit reizē ar braukšanas atļauju. Tur būs sīki paskaidrots, kā punktu sistēmu īsteno.

ONTARRIO DEPARTMENT OF TRANSPORT

Hon. JOHN YAREMKO, Q. C. Minister — D. J. COLLINS, Deputy Minister

Pudiņu un cepumu pulveri tikai no DR. OETKER

Frank Vass, BA
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave., Apt. 403
College un Spadina ielas stūrī
Tel. birojā — WA 2-6111
WA 2-6112, Toronto.

ZIVIS
... Labākie Kanadas zivju produkti ... jūsu pārtikas veikalu dzesētājos ...
HIGHLINER
• Zivju filejs
• Zivis un cepti kartupeļi
• Zivju gabaliņi
• Pildītas zivis
LUNENBURG SEA PRODUCTS Limited,
37 King St. E., Toronto, Ont.

Mūsu laikraksta pārstāvis VILIS MIĶELSONS Kalamazū, 426 N. Prairie Ave, pieņem sludinājumus un kārto abonementus.

SMARŽAS tieši no Latvijas.
TEIKA (parfīms) $2.75
RĪGAS CERIŅI $18.25
(1 pud. parfīms un 1 pud. odekolons)
Dāvanu iesaiņojumā.
TROYKA BOOKSHOP
799A College St.,
LE 5-6693.
atvērts no pl. 9—6 vakarā.
Pieņem pasūtinājumus pa pastu.

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

Bloor - Sherbourne raj.
IZĪRĒJAMS
mazs dzīvoklītis — istaba ar virtuvi, ar vai bez mēbelēm. Ledusskapis, gāzes plīts, garāža. Zvanīt: WA 2-0190, Toronto.

Pilsētas rietumu daļā
IZĪRĒJAMA
MĒBELĒTA ISTABA vienai personai. Zvanīt katrā laikā —
LE 1-5193, Toronto.

Danforth - Logan rajonā
IZĪRĒJAMA
mēbelēta istaba ar virtuvīti (vienai personai)
HO 1-2256, Toronto.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS
VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM
Tel. LE 4-1403

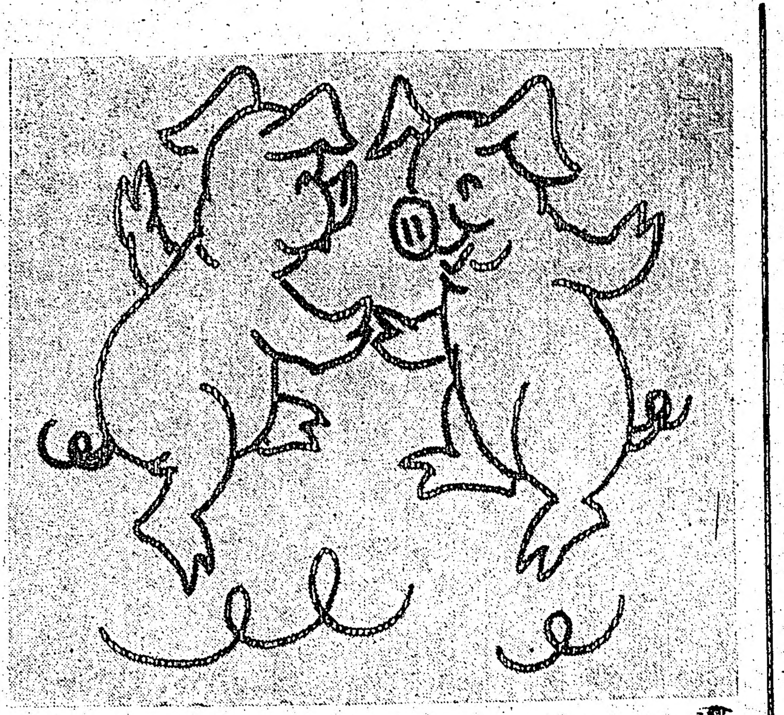

IV Karnevāls Pigbridžā notiks sestdien, 28. februārī, pl. 7,30 Hamiltonā Royal Connaught hotelī. Rīko Daugavas Vanagi. Spēlēs Babeka un viņa kapella. Mīlas Vēstnesis. Ieeja $1.50.

VAI JŪSU NERVI KĀRTĪBĀ?

„Dzelzs nervi" pa laikam slavēti un daudzi arī apgalvo, ka viņiem tādi ir. Kā gan pārbaudīt, vai šiem cilvēkiem ir patiešām stipri nervi, vai, zinādami savu nervozitāti ,viņi tikai mēģina to noslēpt? Speciālisti šim nolūkam izstrādājuši īpašu jautājumu tabulu. Uz katru jautājumu jāatbild bez apdomāšanas ar „jā" vai „nē". Rezultātus beigās salīdzina, un pēc tiem tad var secināt, cik izturīgi ir katra nervi. Jautājumi ir šādi:

1. Vai jūs ātri smejaties?
2. Vai dusmojoties par kādu lietu, staigājat šurp un turp pa telpu?
3. Vai jūs ātri var novest līdz asarām?
4. Vai varat mierīgi bez grozīšanās nosēdēt krēslā?
5. Vai kādreiz esat domājis par pašnāvību?
6. Vai gulot varat dzirdēt savas sirds pukstus?
7. Vai tumsā vai tukšā telpā jums rodas bailes?
8. Vai, tumsā ejot pa ceļu, jums ir sajūta, ka kāds pastāvīgi seko?
9. Vai piepešas izšķiršanās gadījumā vilcināties ilgi?
10. Vai kādreiz jūtat sevī vēlēšanos piepeši skaļi iekliegties?
11. Vai lielās briesmas viegli zaudējat galvu?
2. Vai, stāvot augstā vietā, baidāties nogāzties zemē?
13. Vai ēdienu norijat nesakošļātu un tam līdz arī gaisu?
14. Vai jums ir paradums sākt ko jaunu, iekāms vecais darbs vēl nav pabeigts?
15. Vai tas, ka ceļā sastopat arvien jaunus pretimnācējus, jums sagādā prieku?
16. Vai niknumā jūs izsakāt vārdus, ko vēlāk nožēlojat?
17. Vai bieži esat ironisks vai cinisks pret saviem pretējā dzimuma radiniekiem?
18. Vai, ierodoties teātrī, vai kādā citā sarīkojumā ar novēlošanos, labāk paliekat stāvot, nekā ieņemat savu vietu pirmajā rindā?
19. Vai spēlēs jūs nomāc bailes pazaudēt?
20. Vai lasot jūs varat viegli koncentrēties?

Cilvēkam, kam patiesi ir „dzelzs nervi" un labi izlīdzināts sirds prāts, no šiem 20 jautājumiem uz 17 jāatbild ar „nē" un tikai uz trim ar „jā". Šie trīs jautājumi ir 1., 4. un 15.

(x)

Apspiestās Nācijas apsveic saprašanos Ķipras lietā

Apspiesto Eiropas nāciju asamblejas priekšsēža vietnieks V. Sidzikausakas nosūtījis telegrammas Turcijas un Grieķijas ministru prezidentiem un ārlietu ministriem, novēlot 9 apspiesto Eiropas nāciju vārdā panākumus apspriedēs par Ķipras problēmas atrisināšanu.

KAKTIŅŠ
TRANSPORTA FIRMA
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Šveices oriģināllīdzekļi
Alpu kalnu dziedniecības augi pret AKNU, KUŅĢA, NIERU, NERVU, SIRDS, REUMATISMA u. c. sāpēm, kā arī pret saaukstēšanos, klepu un bronchitu — krājumā tikai pie
SWISS HERBAL REMEDIES,
479 QUEEN STREET, W., TORONTO.

Tikai CAMPHORUB
jums var līdzēt, ja slimojat ar reumatismu, lumbago, neuralģiju, sciaticu, neuriti un visām citām kaulu, muskuļu vai nervu kaitēm.
Pasteidzieties! Līdz 1. aprīlim porc. zāļu $2.00, pēc tam $3.00.
Pieprasiet: HERMINE AUDERS CAMPHORUB CO.,
371 ST. CLARENS AVE., TORONTO 4, ONT., CANADA

Mēs sūtām
MEDIKAMENTUS AR GAISA PASTU
uz Latviju, Igauniju, Lietuvu un citām Eiropas zemēm
Piegāde 3 nedēļu laikā.
Mūsu cenas ir zemākās. Nododiet mums pasūtinājumus.
ROTBART'S DRUG STORE
676 Queen St., W., Toronto.
EM 3-2800.

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē.
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās.
3537 PARK AVE., MONTREAL, P. Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 8—9 vakarā.

ĀTRA ZĀĻU PIEGĀDE
jūsu tuviniekiem un draugiem Eiropā un zemēs aiz dzelzs aizkara. Garantēta piegāde 15—20 dienu laikā. Visi sūtījumi apdrošināti.
Informācijai zvaniet vai iegriezieties personīgi
B & A PHARMACY
478 PARLIAMENT ST., TORONTO WA 1-0432

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

ŅUJORKA

Latviešu ev. - lut. draudze, 564 Second St. Brooklyn 15, N. Y. Dievkalpojumi Betlemes baznīcā.

Kristus ciešanu laika dievkalpojumi Bronksas Sv. Toma baznīcā no Lielās Lūdzamās dienas 18. februāra līdz Lielajai Piektdienai, 27. martam. Virstemats Pa Jēzus pēdām viņa ciešanu ceļā. Trešdien, 18. februārī runās māc. A. Ozols, svētdien, 22. februārī māc. J. Siliņš no Filadelfijas. Runās vēl šādi mācītāji R. Zariņš, A. Reinsons, A. Anševics, O. Gulbis, A. Zuzāns un V. Klīve.

Jauniešu iesvēte Pūpolu svētdienā, 22. martā, pl. 1 Betlemes baznīcā ar dievgaldu.

DETROITA

Detroitas ev. - lut. latviešu Kristus dr. dievkalpojums svētdien, 22. februārī, pl. 2 p.p. Sv. Marka b-cā (1045 E. Grand Ave.). Prāv. A. Skrodelis. Pēc dievkalpojuma baznīcas apakšējās telpās draudzes gada sapulce.

CIKĀGĀ

Cikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudzē, 5015 W. Ferdinand

Trešdien, 18. februārī, pl. 7,30 vak. Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Māc. A. Rautenšilds.

Svētdien, 22. febr., pl. 10 bērnu dievvārdi un svētdienas skola. Pl. 11 Ciešanu laika dievkalpojums ar dievgaldu. Iesvētes mācība.

Trešdien, 25. februārī, pl. 7,30 vak. baznīcas apakšējā zālē evaņģelizācijas vakars: ciešanu stāsti, gaismas skati, deklamācijas un dziesmas.

Aurora (Ill.) Svētdien, 22. februārī ,pl. 3 p.p., 420 Dawner Place, Mūsu Pestītāja baznīcā Ciešanu laika dievkalpojums. Māc. A. Rautenšilds. Svētdienas skola.

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave., Chicago 51, Ill.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S. E., Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 p.p.

Dievkalpojumi Čikāgas ev. - lut. latviešu Sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu. plkst. 3 p.p.

Māc. A. Sudārs, 1030 — 30 Ave, Bellwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi katru mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Kirsons, Meivudā, Ill., tel. FI 2-2420.

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10,30 dienā Cikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So. 11th Ave.

Cikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, plkst. 11 dienā, 5830 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9,30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru, pl 7,30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 803 Hazard Ave., tel. 4-4619.

Kalamazū sv. Jāņa ev. - lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības baznīcā, plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1,15.

Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9,30—12,30.

Mineāpoles St. Paula latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 17th Ave katru svētdienu plkst. 11 pr. p., māc. P. Langins.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā, plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1,15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCA's telpās, 120 W. Lexington Ave.

Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 328 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Ciānas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 1 un 3. svētdienā, plkst. 10 no rīta.

MILVOKI

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu. pl. 10 dienā **Faith ev. - lut.** baznīc. 1000 S. **Layton** Bulv. Māc. J. Meisters. **Svētdienas skola dievkalpojuma laikā, baznīcas sabiedriskajās telpās.**

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis, 66 Gordon Ave., Port Arthur,Ont., tel. 4-0302

Svētdien, 22. februārī, pl. 11 Lūdzamās dienas dievkalpojums ar dievgaldu Fort William baznīcā.

Svētdien, 8. martā, pl. 11 Ciešanu laika dievkalpojums turpat.

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont. tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī, Tel. WA 4-1563

Svētdien. 22. februārī, plkst. 3 p. p. dievkalpojums. Pēc tam dāmu komitejas rīkotais gadskārtējais „Draudzes vakars" ar mantu loteriju un tējas galdu.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto Ont., tel. LE 6-2510

22. februārī, plkst. 2 p.p., Sv Jāņa baznīcā Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums. Svētdienas skola Iesvētes mācība.

Pēteris Ulmanis dziedās divas A. Štromberga dziesmas ar I. Vīksnas tekstu.

Pēc dievkalpojuma draudzes vakars, kurā Velta Toma lasīs savas jaunākās dzejas. Mūzikas priekšnesumi. Kafijas galds.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

22. februārī, plkst. 2,30 p. p. dievkalpojums. Sprediķos māc. V.Līventāls no Detroitas. Svētd. skola. Tūlīt pēc dievkalpojuma (apm. plkst. 3,30) draudzes pilnsapulce baznīcas apakšējā zālē.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars, 209 E. 38th St., Hamilton, Ont. Tel. Fulton 3-1182

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā 18 Victoria Ave., S. CE 2-2385.

Ceturtdien, 19. februārī, pl. 7 vakarā, draudzes bībeles stunda baznīcas blakus telpās.

Piektdien, 20. februārī ,plkst. 7,30 vakarā, jaunatnes jaunākās grupas stunda — 109 Ferguson Ave., South.

Svētdien, 22. februārī, plkst. 4 p. p. dievkalpojums.

Ceturtdien, 26. februārī, plkst. 7,00 vakarā jaunatnes vecākās grupas stunda mācītāja mājā.

Hamiltonas baptistu baznīcā, Stanley Ave. un Locke ielas stūrī, telefons NO 2-7875.

Māc Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave., Winnipeg 9, Manitoba. Tel. 2-5512. Vinipegas latviešu ev. - lut. sv. **Krusta draudzē, Sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu stūrī.**

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa 1, Ontario. Tel.: RE 3-3906.

Latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Sparks ielā.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr. Sudbury, Ont. Tel OS 3-3284.

Virdžinijtaunā svētdien, 22. februārī, plkst. 13 anglikāņu b-cā dievkalpojums.

Norandā svētdien, 22. februārī, plkst. 16 United baznīcā dievkalpojums.

MONTREĀLA

Māc. V. Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Tel. HU 4-8394. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viteur ielu stūrī.

22. februārī, plkst. 2 p.p. Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums.

22. februārī, plkst. 5 p. p. jaunatnes sanāksme pie A. Valdmaņa, 574 Roslyn Ave.

Kornvallē, 21. februārī, plkst. 7 vak. Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums.

Māc. Arturs Voitkus, 2384 Beaconsfield Ave., Apt. 12, Montreal, P.Q. Tālr. HU 9-3224. Dievkalpojumi Redeemer baznīcā, 285 Clarke Ave.

Svētdien, 22. februārī, plkst. 1,00 p.p., svētdienas skola; plkst. 1,30 p. p. dievkalpojums. Pēc tam iesvētību stunda.

Trešdien, 25. februārī, plkst. 8.00 vakarā, Bībeles stunda.

ST. KATARĪNES

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Ciešanu laika dievkalpojums **Londonas** latviešu ev. - lut. dr. 22. februārī, pl. 1,30 p. p. Oxford un Colborne Str., Trīsvienības lut. **baznīcā.**

Ciešanu laika dievkalpojums ar dievgaldu **Niagarā**, Ont. latviešu ev. - lut. draudzē 1. martā, pl. 2 p. p. anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Latviešu misijas kārtējie dievkalpojumi Toronto notiek sestdienās plkst. 8 vak., 14 Park-road misijas namā (Bloor pazemes pieturas tuvumā). Svētdienu rītos no pl. 10,30—11,00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu, viļņu garums **1350** Ošavas raidītājs. **Tel. AM 1-4218.**

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu **LATVIJA AMERIKĀ**

līdz .... uz .... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss ....

Adrese: ....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ....

.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn. $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St. Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Līcis, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

✝

Pēc īsām ciešanām no mums šķīrās mans mīļais vīrs, mūsu tētiņš un vectētiņš

KRISTAPS BĀRS

dzimis 1883. g. 22. jūnijā Tērvetē, miris 1959. g. 12. februārī Toronto.

Pēc viņa sēro:
dzīvesbiedre, dēli, vedekla un mazbērni Kanadā, meita un mazbērni, māsa un brālis dzimtenē.

Tālu no dzimtenes bija Tev mirt,
Bij Tavām nākotnes cerībām irt.

✝

Mūsu mūža biedrs

KRISTAPS BĀRS

dzimis 1883. g. 22. jūnijā Tērvetē, miris 1959. g. 12. februārī Toronto.
Apbedīts 16. februārī Toronto Jorkas kapos.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

LATVIEŠU ZEMNIEKU SAVIENĪBAS
KANADAS RAJONS.

✝

KRISTAPS BĀRS

dzimis 1883. gada 22. jūnijā miris 1959. gada 12. februārī Toronto.

TORONTO SV. JĀŅA EV. - LUT.
LATVIEŠU DRAUDZES
BĒRU KASE.

✝

JĒKABS VĪTIŅŠ

dzimis 1889. gada 26. aprīlī, miris 1959. gada 13. februārī Muskokā, Ont.

TORONTO SV. JĀŅA EV. - LUT.
LATVIEŠU DRAUDZES
BĒRU KASE.

✝

Mūsu mīļais draugs

JĀNIS DZELME

šķīries no mums 1959. g. 14. februārī pēc grūtām ciešanām savā 64. dzīvības gadā.

Sērās BITMAŅU un TĪLMAŅU ĢIMENES

Un ceļa galā svešas zemes smiltis
Tevi klāj . . .

Krāsu „karš" Kičenerā

Šinīs dienās Kičenerā, Ontario, risinājusies šāda aina:

Kāda sieviete „noparkojusi" savu auto iebraucamā ceļā kādas frizētavas priekšā. To pamanījis bārddzinis, kas signālizējis un licis dāmai saprast, ka mašīnu tādā veidā nevar atstāt. Ieraugot nikno bārddziņi dusmās, dāma ar savu meitu metušās bēgt. No šī brīža saniknotais bārddzinis lietas kārtojis pats uz savu roku. Ar sarkanu krāsu viņš uzkrāsojis uz automašīnas loga lielu uzrakstu „no parking". Kundze, ierodoties atpakaļ pie savas mašīnas, bijusi gaužām pārsteigta, ieraugot šādu nedarbu. Steidzīgi viņa noskaidrojusi, kurš bijis lielais prakosts, un ar lūpu zīmuli „nokrāsojusi" frizieŗa logu. Saprotams, pēdējais nav palicis „parādā" un uzgāzis krāsu podu visai mašīnai. Diemžēl, neviens nevar pateikt, vai šo krāsu varēs tik viegli dabūt nost no mašīnas jumta. Iespējams, ka īstais gala vārds būs Kičeneras miertiesnesim.

BAPTISTI ITALIJĀ

Italiešu baptistu savienība ziņo, ka pag. gadā kristīts 401 jauns draudzes loceklis, kas iznāk caurmērā viens jauns draudzes loceklis uz 10 veciem draudzes locekļiem. Piecas jaunas draudzes kļuvušas patstāvīgas, un viena jauna draudze ar 44 locekļiem uzņemta savienībā. Organizēšanas darbi iesākti arī Mesinā un Avelīnā.

Gatavojas gaidu - skautu lielajai nometnei

Jau septiņus gadus no vietas ir notikušas Kanadas latviešu gaidu un skautu lielās nometnes, kur jaunieši latviskā garā un nodarbībās pavada vienu nedēļu, parasti pēc skolas beigšanas jūnija beigās un jūlija sākumā.

Gaidu - skautu vadība izsaka sirsnīgu pateicību visiem, kas atļāvuši nometnes rīkot savā īpašumā un citādi tās atbalstījuši.

Šogad notiks jau 8. lielā nometne laikā no 27. jūnija līdz 4. **jūlijam.**

Gaidu - skautu vadība griežas ar lūgumu pie tautiešiem, kas varētu atļaut savā īpašumā rīkot nometni, vai zinātu kādu vietu nometnei, par to ziņot:

Jendas gaidu priekšniecei A. Martinsonei, 189 Quebec Ave., Toronto 9, tel. RO 9-3802, vai Jendas skautu priekšniekam vad. S. Leimanim, 123 Humberside Ave., Toronto 9, tel. RO 2-9864.

⁂

Sv. Jura dienas sarīkojums notiks 26. aprīlī Niagarā, Ont., kur pulcēsies visi skauti un gaidas. Priekšdarbus veiks Jelgavas 5. skautu vienības vadība un vecāku padome.

☆

Toronto Gaujas gaidu un Rīgas skautu vienību vecāku padome rīko šo vienību 8. gada svētkus un darbu skati svētdien, 1. martā, plkst. 5 p. p., Sv Andreja baznīcas zālē.

Pirms sarīkojuma abas vienības piedalīsies dievkalpojumā.

⁂

Sestdien, 7. februārī, Toronto latviešu gaidu un skautu saime pulcējās slidošanas nodarbībām Riverdēles laukumā.

Guntiņas un mazskauti ar saviem vadītājiem bija pēcpusdienā, bet pārējie vadītāji, gaidas un skauti — vakarā; bija pāri par 30 dalībnieku.

Slidošanas nodarbību priekšdarbus veica Tērvetes 19. skautu vienības priekšnieks vad. A. Budrēvics, kas sarunāja laukumu un ieejas biļetes par pazeminātu cenu.

Kā katrai gaidu un skautu nodarbībai, tā arī slidošanai bija panākumi. Dažas gaidas ar slidām uz ledus bija pirmoreiz, bet jau nodarbību beigās slidoja tīri labi.

⁂

Kanadas latviešu gaidu un skautu jenda rīko 14.-15. martā lielgaidu un raveņu pirmniečuku kursus Toronto.

Grand Rapidos

Skrundas 14. skautu vienībā pašreiz reģistrēti 26 skauti, no tiem 22 Grand Rapidos un 4 Grand Hēvenā. Pēc pakāpēm pulciņa sastāvs ir šāds: 1 ērgļa skauts, 3 dzīves skauti, 1 zvaigznes skauts, 4 pirmās šķiras skauti, 7 otrās šķiras skauti un 10 sācēja skauti. Sakopotas ziņas par skautu nometņošanu pagājušajā gadā, pie kam visilgāk nometņu diennakšu skaitu sasnieguši dižskauts Gunis Gothards — 24. Tālāk seko Valdis Puriņš ar 15 diennaktīm, Māris Graube ar 14, Uldis Plīčs — 14, Vilnis Stradiņš — 12, Latvis Celmiņš, Andr. Graube, Juris Dzeguze — 11 u. c. V. Z.

JAUNATNES SVĒTKU SARĪKOJUMI

26. jūnijā — Svētbrīdis.
27. jūnijā, pl. 7,30 — Izstādes atklāšana.
28. jūnijā, pl. 10,30 — Bērnu rīts. Filmu vakars pl. 8,00.
29. jūnijā, — Izdevība redzēt karalieni, kas viesosies Toronto.
30. jūnijā ,pl. 7,30 — Mūziķu vakars Itona auditorijā.
1. jūlijā, pl. 7,30 Baleta vakars Itona auditorijā.
2. jūlijā — Valstisko jautājumu panelis.
3. jūlijā ,pl. 7,30 — Teātra vakars Itona auditorijā.
4. jūlijā — Sacensību fināli. Sporta fināli. Pausme, 4 p.p. Varsity arēnā. Rožu balle, pl. 8 p.p. „Queen Elisabeth Building", Izstādes laukumā.
5. jūlijā — Rakstnieku rīts. Svinīgs dievkalpojums. Ugunskurs Sidrabenē.

TORONTO LATVIEŠU YMCA AUDZĒ JAUNU BASKETBOLA AUDZI

Toronto Latviešu YMCA var lepoties ar skaita ziņā kuplāko un gados jaunāko basketbola audzi Kanadā. Diemžēl, dažādu apstākļu dēļ YMCA šinī sezonā zaudējusi vairākus no saviem labākajiem spēlētājiem, bet jaunā maiņa techniski un fiziski ir par vāju, lai līdzvērtīgi aizstātu aizgājušos. Par spīti šiem apstākļiem, Latviešu YMCA meistarībā spēlē ar 2 vienībām un vienu jaunatnes vienību. Labākās sekmes līdz šim guvusi pirmā vienība. Savu labāko spēli „Y" 1. komanda nodemonstrēja pret meistarvienību DV, veidojot straujus, techniski veiklu un labu vienības spēli. Ja laukumā „Y" bija līdzvērtīgs pretinieks meistaram, tad to nevar teikt par veiksmi grozu gūšanā. Šī neveiksme deva DV skaitliski ļoti pārliecinošu uzvaru. Pirmā puslaikā DV iegūtiem 34 punktiem „Y" varēja atbildēt tikai ar 21 punktu ,zaudējot spēli ar 85:44. DV labākais punktu guvējs bija bijušais „Y" spēlētājs J. Petmanis ar 24 punktiem, seko E. Petmanis ar 22, Richters ar 12, Timmermanis ar 10, Miezītis ar 5, Koškins ar 8 un Reinfelds ar 4 punktiem. Timma O. YMCA'i grozus guva: Brīmanis 10, Rāva 10, Cirulis 9, Uiska 6, Bambers 4, Ozoliņš 5 un Simsons 0 punktus.

Negaidīti interesanta izvērtās „Y' 1. un 2. vienības sacensība. Pirmai vienībai iztrūka komandas dvēsele — Bambers, nebija arī Rāvas un Simsona. Vēl 50 sekundes pirms sacensības beigām rezultāts bija neizšķirts, un 2. vienība šinīs sekundēs zaudēja pāris labas izdevības iegūt grozus. Aizraujošā spēlē uzvarēja 1. vienība ar 49:46, pirmais puslaiks 27:25 2. vienības labā.

Otrās vienības sekmes kaldināja straujums un neatlaidīga pretinieku segšana, nedodot nevienu izdevību pretspēlētājiem gūt vieglus grozus. Pirmai vienībai labākais punktu guvējs bija Cīrulis ar 17 punktiem, bet otrai Griķis ar 15 punktiem. Jāatzīst, ka Griķis, Slaņķis un Zentiņš nodemonstrēja savas labākās spēles šinī sezonā, kas lielā mērā sekmēja 2. vienības sniegumu. Pārējie punktu guvēji pirmai vienībai: Uiska 4, Groskaufmanis 3, Mazurs 5, Soste 8, Brīmanis 10 un Ozoliņš 2, bet otrai vienībai: Zentiņš 10, Pone 8, Slaņķis 7, Ātrens 5, Kūlnieks 1, Ezers 0, Šnepsts 0.

„Y" 1. pagaidām latviešu meistarībā zaudējusi Spartai, bet uzvarējusi TLSK ,kamēr „Y" 2. vienībai nācies apmierināties tikai ar vienu uzvaru, kas iegūta sacensībā ar TLSK pirmā riņķī, bet, zaudējot otrā riņķī, zaudēts arī Spartai.

Latviešu YMCA zaudē Raiersona institūtam basketbolā

Latviešu „Y" Toronto 1. vienība šogad nepiedalās nevienā kanadiešu basketbola līgā, bet tanī vietā noorganizējusi draudzības sacīkstes ar dažādām kanadiešu vienībām. Pirmā sacensība notika ar Raiersona institūta vienību, kurā šogad spēlē izcilais lietuviešu grozu guvējs Laurinavičius.

Latviešu vienībai ,neparedzētu apstākļu dēļ, bija jāiztiek bez vairākiem pamatsastāva spēlētājiem, un tā bija tikai 6 spēlētāju sastāvā. Par spīti tam, spēles sākums bija veiksmīgāks latviešiem ,un tā ilgāku laiku bija vadībā. Institūtam mainot spēlētājus, izdevās pamazām latviešus nogurdināt ,tie pārņēma spēles vadību un beidzot nepadraudēti uzvarēja. Jau pirmajā puslaikā divi latviešu spēlētāji bija saņēmuši 4 piezīmes, un vienība draudēja palikt nepilnā sastāvā.

Latviešiem punktus guva: Groskaufmanis 13, Cirulis 9, Griķis 8, Brīmanis 5, Rāva 3 un Zentiņš 2.

Spēles rezultāts: 62:40 (29:20) institūta labā.

AIZSAULES CEĻĀ

Kādā Minchenes slimnīcā no dzīves šķīries aptiekārs un sabiedrisks darbinieks Arnolds Koffskis.

Dzimtenē dzīvojot, aizgājēja darba gaitas vijās Zantē un Ikšķilē, kur K. vadīja aptieku.

Viņš aktīvi darbojās līdz drāmatiskās kopās gan kā aktieris, gan kā dekorātors. Bija darbīgs arī aizsargu un skautu organizācijas loceklis.

Emigrācijas gaitās viņu redzam kā enerģisku sabiedriskā darba dorītāju Neuötingas un Müldorfas nometnēs; kādu laiku K. ir arī Burtnieku un Pededzes skautu vienību vadītājs. Tā laika nometņu ļaudis nelaiķi it īpaši atcerēsies kā veiksmīgu teātra spēlētāju. Šaurajos nometņu dzīves apstākļos dekorāciju materiālu sagāde nereti radīja lielas grūtības, tomēr aizgājējs prata uzburt acij tīkamas latviskas dekorāciju ainavas un ar savām tēlotām lomām iepriecināja daudzus skatītājus. Tai laikā K. ir aptiekārs UNRRA's un IRO aptiekās.

Aizgājēja izpalīdzību medikamentu sagādē slimību piemeklētie vēl ilgi atminēsies.

Sākoties emigrācijai ,nelaiķim ir jāizšķiras par palikšanu Vāczemē. Tur viņš atrod darbu Minchenes aptiekās. Arī turienes latviešu trimdas līdzgaitniekiem viņš palīdz, kur un kā vien varēdams. Nepielūdzamais liktenis no dzīves aizsaucis vēl spēka gados esošu vīru, kuŗa dvēselē mājoja daudz sirsnības. Slimība viņu pieveica 54 gadu vecumā.

Viņa aiziešanu sāpīgi izjūt daudzie draugi, bet vissmagākais sitiens ir skāris viņa dzīvesbiedri, līdzdalībnieci jaunatnes audzināšanas darbā, uz skatuves un dzīvē. Sāpēs par tēva aiziešanu skumst divas meitas un citi tuvinieki.

Šoreiz priekškars aizvēries uz visiem laikiem . . . Viņa pelnu urna apglabāta Minchenes kapos.

Saldu dusu! Osv. Kļavenieks

VĪRI ĀLIŅĢĪ

Simko ezers nav no mazajiem. Ezera žibulētājus šogad satrauca traģisks notikums, kurā kāds somu makšķernieks zaudēja dzīvību. Pēkšņi uznākušā sniegputenī nelaimīgais nevarēja atrast ceļu uz savu zvejas būdiņu. Tā kā somam nebija līdz kompasa, tad arī visi viņa mēģinājumi sasniegt krastmalu, palika bez sekmēm. Kad sniegputenis nostājās, to atrada nosalušu tikai pāris desmit jardu no citiem žibulētājiem piederošām būdiņām. Tas ir patiesi bēdīgs, bet varbūt arī pamācošs gadījums. Nav nekāds noslēpums, ka labi, ja vienam no simta uz ezera makšķerēšanas sportam kalpojošiem gariem somā līdz ir kompass. Mazais nieka verķis maksā ap 1 dolaru, bet nebaltā brīdī var būt dzīvības glābējs. Sekojot uz ezera nosalušā soma atstātajām pēdām, izmeklēšanas ierēdņi nākuši pie atzinuma, ka nelaimīgais maldījies tikai pāris simtu jardu lielā aplī. Maldoties pa šo burvja apli, tas veicis ap. 20 reižu lielāku distanci, nekā tad, ja būtu gājis, kompasa vadīts. Padomājiet arī jūs par kompasu. Arī vasarā — kā mežā, tā uz lielākiem ūdeņiem tas var būt zelta vērts.

⁂

Katru nedēļas nogali jūs sastapsit uz Simko ezera vismaz pāris desmit latviešus. Tie ir tie sportisti ,kas turas pie pašu pieņemtās tezes: „Vai nav vienalga, kur elpo svaigu gaisu un pasalst?" Par tiem amata brāļiem, kas katru brīvo brīdi skrien uz Vejsvilli, tiem ir ļoti mīklains komentārs: „Ar tādiem labāk ar labu. Caurvējš galvā . . ."

A. Krūmiņš, kas sevi ieskata par bezpartejisku un nenoorganizējamu makšķernieku, pastāsta par saviem piedzīvojumiem Simko ezerā, netālu no Berijas pagājušā nedēļā:

„Esmu tāds pusmūža jaunietis", viņš raksta. „Kopā ar znotu šoziem braucam gandrīz katru svētdien pēc zivīm uz Simko. Tā kā negribu melot, tad atzīšos, ka ķeras tā uz trīs ar krustu. Pagājušā nedēļā mēs kopā ar znotu un jaunākās meitas „boifrendu" Hariju atkal bijām laukā un piedzīvojām lietas, kurām jūs droši vien neticēsit. Bet es esmu ar mieru kopā ar znotu un Hariju, ja vajadzīgs, iet pie latviešu notāra Arnolda Bērziņa un ar savu parakstu apliecināt, ka tas, ko jums stāstīšu, ir patiesība. Nu, tad klausieties.

Mēs trīs sēžam un bļitkojam. Diezgan liels vējš, bet tomēr nāk ārā viena otra branga siļķe un pa spurainam asarim. Tādu gabaliņu no mūsu labās vietas kanadieši uzcēluši savu būdiņu. Skatāmies, no būdiņas iznāk trīs vīri un ņemas ar stangām cirst. Znots saka, ka tik neesot kādi letiņi ,kas grib izmēģināt roku ar tīklu. Harijs nenociešas un aizies paskatīties. — Nē, neesot vis mūsējie. Bet āliņģī cērtot kādas 30 vai 40 collas lielu. Harijs prasījis kāpēc, bet šie atteikuši: „Main jor ovn bisness!"

Nu, mēs turpinām bļitkot, bet vienu aci turam uz kanadiešu āliņģi. Pēc kāda laika visi trīs tēvaiņi pazūd būdiņā. Droši vien atspirdzinājās, nodomāju, kaut vai kanadieši, cilvēki vien taču ir. Te pēc kāda laiciņa mēs ar znotu un Hariju paliekam valējām mutēm. Skatāmies no būdiņas izskrien viens vīrs, un, plunkš — ielec āliņģī, izskrien otrs un trešais un ielec, ka ūdens vien gaisā pasitas. Tā sakot — trīskārtēja pašnāvība gaišā dienas laikā. Vēl trakāk nekā uz tiem audzinošiem ģimenes televīzijas radījumiem, kur šauj un griež rīkles pušu, ka šņakst vien. Es tūliņ saku znotam un Harijam, lai skrien un glābj, kas vēl glābjams. Harijs saka, ka viņš neiešot, jo iznākšot vēlāk kā aculieciniekam pa tiesām vazāties. Starp citu viņam pašlaik sākot tā īsti labi „copēt" . . .

Aizskrējām tik un tā. Āliņģis tumšs un auksts. Būdiņas durvis vaļā. Uz bričkas veči nometuši žaketes un viens pat bikses. Krāsniņa kuŗas. Uz galda viens „Sigrams" un divas neapēstas baltmaizes ar salātiem. Es tūliņ saku, lai znots ar Hariju skrien pēc policijas, jo citādi, var vēl kādam ienākt prātā, ka mēs tos dullos ūdenī iegrūduši. Bet nākamās minūtēs mums bija vismaz labu brīdi jāapdomā, vai mums visiem trijiem vēl „viss ir mājā", vai arī bēniņos kādu nezināmu iemeslu dēļ radušies mazi traucējumi.

Bijām aizgājuši no āliņģa kādus pāris simts soļus, lai pievāktu savas atstātās zivis un rīkus. Pametot acis atpakaļ, ieraugām devītos pasaules brīnumus taisni pulksten divos dienā. Mūsu acu priekšā pie „pašnāvnieku" āliņģa pamanām kaut ko melnu. Skatāmies: no āliņģa izkapj viens vīrs ,pēc brītiņa otrs, un tad trešais. Vēlāk izrādījās, ka nekādi īssavienojumi ne mūsu, nedz arī to trīs kanaku galvās nebija notikuši. Kā tas iespējams? Nu, pavisam vienkārši: izrādījās, ka tie kanaki ir zemūdens nirēji un vēlāk smiedamies mums paskaidroja, ka trenējoties svētdienās Berijas ledus svētkiem, kuŗos niršana zem ledus būšot viena no jaunām atrakcijām. Gumijas drēbēs un maskās niršana zem ledus esot „lot of fun" un zem ūdens esot daudz siltāks nekā uz ezera.

Pāris gados droši vien arī latvieši nirs zem ledus. Pirms žibulēšanas ar savām acīm noskaidros, vai šinī diķī zivis ir, vai nav. Jā, nekas nestāv uz vietas. Mēs ne vien topam vecāki, bet arī trakāki. Harijs bija ar mieru kaut vai nākošā svētdienā izmēģināt mazu ekskursiju zem ledus. Ja viņš to darīs, tad turiet arī jūs īkšķi, lai puika atrastu caurumu, pa kuŗu tas ielaidies ezerā. Citādi būs „good bai, Harij!"

⁂

Kāds nezināms draugs man nupat atsūtīja divas saldētas meža pīles. Pārliecinājies, ka tās nav saindētas ,meklēju rokā grāmatu, kas pamāca, kā tādas delikateses jāsagatavo mielastam. Varat iedomāties manu prieku, kad V. Bārtiņas „Latviešu pavāru grāmatā" atradu recepti ,kur zem „Meža pīles" lasāms: „2 pīles, 1 siļķe vai divi burkāni, karote miltu, sīpoli, sāls. Siļķi notīra, pārdala uz pusēm, atbrīvo no asakām un katru pusīti ieliek savā pīlē. 1 sīpolu ierīvē ar sāli, liek uz pannas un uzlej nedaudz vāroša ūdens, liek karstā krāsnī un cep, bieži aplaistot. Īsi pirms gatavības siļķi un sīpolu izņem un pārlaista ar krējumu. Pasniedz ar mērci un kartupeļiem."

Man jāsaka, ka siļķe bija tiešām garšīga. Par pīlēm labāk neprasiet, jo pašlaik meklēju pavāru grāmatu, kas mani pamācīs, ko darīt ar divām pusceptām pīlēm. A. Pelēkais.

SMIEKLI SMIEKLU GALĀ

Labi panākumi „Čarlija krustmātei" Kalamazū

Izpārdotā Kalamazū universitātes teātŗa zāle (ap 400 sēdvietu), bagātie aplausi, ziedu veltes un smiekli smieklu galā bija apliecinājums tam, ka Latviešu publika cienī un atzīst „pašu mājas" teātri, uz kuŗu lielgaidas un roveŗi bija gatavojušies jau pāris mēnešus un „tautas priekšā" stājās 8. februārī.

„Šo lugu, B. Tomasa 3 cēlienu komēdiju „Čarlija Krustmāte", izvēlējāmies vairāku iemeslu dēļ. Pirmkārt, tā stāsta par jauniem cilvēkiem, pašu spēlētāju vecumā. Bez tam tā ir komēdija, kuŗā visi aktieŗi var labi izspēlēties. Kā gaidas, tā skauti, ķeroties pie šī darba, esam gribējuši rādīt mūsu pašdarbību un iepriecināt skatītājus", par šo izrādi saka viens no jaunajiem aktieŗiem, roveris Uldis Ievāns.

Un tiešām, no paša jaunākā līdz vecākajam gan nebija tāda, kas nebūtu no sirds izsmējies, skatoties šo angļu autora pirms 70 gadiem sarakstīto lugu, kuŗa tulkota vairākās valodās un bijusi ļoti populāra. Latvijas brīvvalsts laikā tā spēlēta arī Rīgas teātŗos, uzņemta filmās un sniegta arī televīzijā. „Čarlija krustmātē" piedalījās tikai lielgaidas, roveŗi vai to vadītāji. Juta Grīnberga tēloja Čarlija krustmāti Luciju, Bitīte Vinklere — Inesi, Jānis Ķeņģis, Jānis Ievāns un Uldis Ievāns — Oksfordas studentus, kas savās lomās bija tā iedzīvojušies kā „veci" aktieŗi. Tāpat savā lomā ļoti labi iekļāvās Ivars Līcis, tēlodams pulkvedi sēru Franku Kesniju. Kā sevišķi piemērots komiskā Oksfordas advokāta Spitigja atdarināšanā bija Jānis Lapiņš. Arī Ilone Balcere — Annija, Gunta Līce — Kitija, savām lomām bija labi piemērotas. Andrejs Ķeņģis — kolledžas sulainis ,ar visām savām sulaiņa manierēm un izdarībām veikli darbojās visos trijos cēlienos. Ne tikai „aktieŗi" parādīja sevi ar savām pūlēm un sniegumu, bet arī režisors Richards Rollis ar šo labi sagatavoto izrādi ir parādījis, ka nākotnē tieši teātrim jāvelta vairāk uzmanības. Dekorāciju pagatavošanā savu māku bija rādījis Čikāgas mākslas skolas audzēknis J.Rinkušs. Par suflieri darbojās Z. Īlena ,apgaismotājs — J. Klebers, un skatuves meistari — A. Klauvētājs un E. Vītants. Jau tuvākā nākotnē paredzētas viesizrādes Saginavā, Detroitā, Grand Rapidos un citur. Noslēdzot turneju, domāts vēl pašu mājās sniegt vienu „tautas izrādi." Boķis.

Abonentu ievērībai Zviedrijā

Latvijas Amerikā abonēšanas maksu lūdzam kārtot ar
DV STOKHOLMAS NODAĻU, BOX 220, STOCKHOLM.

LA apgāds